Dergimiz Bu Ay İtibarıyla Aile ve Çocuk Bölümü İlavesiyle 112 Sayfa Olarak Çıkmaya Başlamıştır
Hayırlara Vesile Olsun...

Lâlegül

Aylık, İlim, Kültür ve Fikir Dergisi

Yıl: 2 Sayı 13 | Mart 2014 Fiyatı: 10 TL

CÜBBELİ AHMET HOCAEFENDİ'YE AİT

1) FAİZİN MÂHİYETİ, ÇEŞİTLERİ VE YASAKLANMASININ HİKMETLERİ

2-3) FAİZİN HARAM OLUŞUNU VE FAİZ YİYENLERİN İKİ CİHANDAKİ KÖTÜ DURUMUNU AÇIKLAYAN ÂYET-İ KERÎMELER VE HADÎS-İ ŞERÎFLER

4) VADE FARKI - KREDİ KARTLARI FİNANS KURUMLARI - KÂR PAYI - LEASING ALTIN HESABI - SİGORTA KASKO - BORSA

5) BORÇTAN VE İHTİYAÇTAN KURTULUŞ DUALARI GİBİ HAYÂTÎ KONULARI İHTİVA EDEN

"FAİZLİ MUÂMELELER"

KİTABI, HARAM VE ŞÜPHELİ RIZIKLARDAN KURTULUP İKİ CİHAN SAADETİNE KAVUŞMAMIZA VESİLE OLSUN!!!

54 FARZIN BEŞİNCİSİ GUSÜL ABDESTİ ALMAK —6-11—

— GUSLÜ GEREKTİREN ŞEYLER —8— — GUSLÜN FARZLARI —9-10— — KAPLAMA VE DOLGU DİŞ MESELESİ —10—

RÛMÎ TAKVİME GÖRE (ESKİ) MART AYININ İLK ÇARŞAMBA (18 mart salıyı 19 mart çarşambaya bağlayan) GECESİ BİR SENELİK BELALARDAN KORUNMAK İÇİN OKUNACAKLAR —68-69—

EHL-İ BEYT İMAMLARINDAN SİLSİLE YOLUYLA RİVAYET EDİLEN VE CAFER-İ SADIK HAZRETLERİ'Nİ HALİFE MANSUR'UN GAZABINDAN KURTARAN TESİRİ TECRÜBE EDİLMİŞ "FEREC (SIKINTILARDAN KURTULUŞ) DUASI" —73—
Ahmet Mahmut Ünlü

AİLE VE ÇOCUKLARA HİTAP EDEN BÖLÜM—99-112—

ALLAH İÇİN SEVMEK SEVGİLERİN EN YÜCESİDİR
ADEM ŞENER

KAT'Î OLAN İLÂHİ KURALLARI DIŞLAYIP REDDETMEK, CENÂB-I HAKK'IN YÜCE SIFATLARINI REDDETMEK ANLAMINA GELİR
RESÜL BÖLÜKBAŞ

ÇARŞAFLI HANIMLARIN VE HANIMI ÇARŞAFLI OLANLARIN BU YAZIYI OKUMALARI TAVSİYE EDİLMEZ
ALİ EREN

MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER

EDİTÖRDEN

Bizler köklü bir milletiz, bin yıllık tarihi bir geçmişimiz var. Müslüman Türk Milleti olarak bizlerin tarih sayfalarında; nice büyük zaferleri, imkânsız gibi görülen galibiyetleri, ihtişamlı direnişleri, mûcizevî kahramanlıkları ve gönül fetihleri vardır. Haçlı orduları defalarca üzerimize gelip bize saldırmışlar ama her seferinde şanlı ecdadımızdan hak ettikleri cevabı ve gereken dersi almışlardır.

Tarihin tozlu yapraklarına baktığımızda görüyoruz ki; Selçuklular Anadolu'yu, Osmanlılar ise Balkanlar ve Orta Avrupa'yı, bize fütursuzca saldıran Hristiyan Haçlılara adeta mezar etmişlerdir. En son hasta adam dedikleri dönemde bile, bu necip millet yokluk ve imkânsızlıklar içinde olmasına rağmen topyekün ayağa kalkmış, canını dişine takarak o gün dünyanın süper gücü olan İngiliz ve Fransız sürülerine Çanakkale boğazını mezar etmiştir.

Dünya tarihinin en kanlı savaşlarından biri olarak tarihe geçen Çanakkale savaşı sadece bizim tarihimiz için değil, dünya tarihi için de çok önemli tarihi bir vesikadır. Kahraman Mehmetçiğimiz yedi düvele karşı orada kahramanca çarpışıp dinini, vatanını, mukaddesâtını korumuş ve dünya tarihine altın harflerle **"Çanakkale geçilmez"** diye yazdırmıştır.

Mart ayı geldiğinde pek çoğumuzun aklına bu muhteşem zafer de gelir. Her sene olduğu gibi 18 Mart'ta yine Çanakkale zaferinin sene-i devriyesini idrak edeceğiz. Dünya'ya parmak ısırtan o şanlı ecdadımızı, yine rahmet ve minnetle anacağız. Hatimler, Yasinler ve Fatihalar okuyarak onların ruhlarını şâd edeceğiz inşaALLAH.

Kıymetli Lâlegül Dergisi Okurları!

Çanakkale şehitliğini gezenleriniz bilirler. O şehitlikte memleketimizin batısından doğusuna kadar pek çok vatan evladı yatmaktadır. Bu necip millet Edirne'den, İzmir'den, tutunda, ta Diyarbakır'a, Van'a kadar her yerden şehit vermiştir. Hatta Halep, Şam ve Trablusgarp'tan; Bosna'ya, Kosova'ya kadar her milletten asker vardır Çanakkale Şehitlği'nde. Tabi o zamanlar onlar da bu vatanın evlatlarıydı. Yani Türkü-Kürdü-Arabı, Lazı-Gürcüsü-Çerkezi hep birlikte İslam ümmeti olarak aynı safta savaşmış ve düşmana karşı omuz omuza beraberce mücadele etmişlerdi.

İşte dünya tarihine altın harflerle; "Çanakkale Geçilmez" diye yazdırtan o destan kahramanları şehid olunca yanyana defnedilmişler, hatta yer sıkıntısından dolayı yan yana bile değil, üst üste gömülmüşler. Yani bu millet Çanakkale'deki şehitlikte üst üste yatıyor!.. O kanlı savaş esnasında öyle anlar olmuş ki, yedi tane şehidimizi aynı mezara defnetmek zorunda kalmışlar. Bu milletin eti-kemiği-kanı birbirine karışmış, aynı toprakta kanları yoğrulmuş ve aynı kabirde toprak olmuşlar... Bunları hiçbir zaman unutmayalım!..

Dün topla tüfekle amansızca üzerimize saldıran düşmanlar, belki bizi öldürüp şehid etmişler ama Çanakkale rûhuyla birbirine kenetlenen bu necip milletin arasına kesinlikle girememişler!.. Evet, dün silah gücüyle aramıza giremeyen ve bizi bölemeyenler, bu gün maalesef birtakım masa başı karanlık hesaplar ve entrikalarla, bu necip milleti bölmenin parçalamanın peşindeler.

Millet olarak her zamankinden daha uyanık olmalı, bu karanlık hesaplar içinde olanlara karşı Türküyle-Kürdüyle, Lazıyla-Gürcüsüyle, Çerkeziyle-Boşnakıyla birbirimize daha bir kenetlenmeli ve Çanakkale rûhunu yeniden canlandırıp bu kirli oyunları bozmalıyız.

Bu vesileyle, Mevlâ Teâlâ toprak altında yatan şehid dedelerimizin, aklı saçlı ninelerimizin ve Çanakkale'de destan yazan şehidlerimizin ruhlarını şâd eylesin. Kabirlerini pür-nûr, makamlarını cennet, derecelerini â'lî eylesin. Âmîn!..

Fi Emanillah!

Lâlegül

Aylık, İlim, Kültür ve Fikir Dergisi

Yıl: 2 Sayı 13 Mart 2014 Fiyatı: 10 TL

Lalegül Dergisi Adına
İmtiyaz Sahibi
Tuana Basın Yayın

Genel Yayın Yönetmeni
Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

Genel Müdür
Gürsel YILDIZ

Yayın Türü
Yerel, Sürekli, Aylık

Basım Yeri
Promat
Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Sanayi Mah. 1673 Sok. No: 34 34510
Esenyurt/İstanbul
Tel: 0212 622 63 63 - Fax: 0212 605 07 98
www.promat.com.tr

Yurtiçi Abonelik Bedeli (Yıllık)
95 TL
Yurtdışı Abonelik Bedeli (Yıllık)
90 Euro

Abonelik İçin Banka Hesap Bilgileri
Gürsel Yıldız Adına
Albaraka: TL HESABI
İBAN: TR14-0020-3000- 0064-8648-0000-09

Albaraka Türk Euro Hesabı
İBAN: TR57-0020-3000-0064-8648-0000-11

Gürsel Yıldız- Posta Çeki Hesap Numarası
105 907 20

Temsilci İrtibat
444 34 68

Abone Dağıtım
Tuana Basın Yayın
Tel: 444 34 68

Adres
Tuana Basın Yayın
Çınar Mah. Osman Gazi Cad. No: 50/A
Bağcılar / İSTANBUL
Tel: 444 34 68

Dergimizde yayınlanan yazıların, reklamların sorumluluğu yazarına ve reklam sahibine aittir.

54 FARZIN BEŞİNCİSİ
GUSÜL ALMAK
AHMET MAHMUT ÜNLÜ

KA'TÎ OLAN İLÂHİ KURALLARI DIŞLAYIP REDDETMEK, CENÂB-I HAKKIN YÜCE SIFATLARINI REDDETMEK ANLAMINA GELİR
RESÜL BÖLÜKBAŞ

26 SÜNNET
HADÎS-İ ŞERİFLER

29 EDEBİYYÂT
ŞİİRLERDEN SEÇMELER

30 BİR SAHÂBÎYİ TANIYALIM
HAZRET-İ OSMAN-I ZİNNÛREYN (1) (Radıyallâhu Anh)

39 MENÂKIB
KISSADAN HİSSELER

62 SELEFLİK NEYİN DEVAMI
AHMET AÇIKGÖZ

100 AŞIRI DUYGUSALLIK ASLINDA BİR HASTALIKTIR!
MEHTAP KAYAOĞLU

İÇİNDEKİLER

HİKMETLİ SÖZLER
HIKEMİYYÂT

ÇARŞAFLI HANIMLARIN VE HANIMI ÇARŞAFLI OLANLARIN BU YAZIYI OKUMALARI TAVSİYE EDİLMEZ
ALİ EREN

BİR ALİMİ ANALIM
ERZURUM'UN SON DEVİRDE YETİŞTİRDİĞİ BÜYÜK VELİ HACI SÂLİH EFENDİ (7)
(Kuddise Sirruhû) 1898-2.2.1991

EHL-İ SÜNNET İ'TİKADI
TÜRPÜŞTİ RİSALESİ (6)

ÇORAP ÜZERİNE MESH ETMEK
HÜSAMETTİN VANLIOĞLU

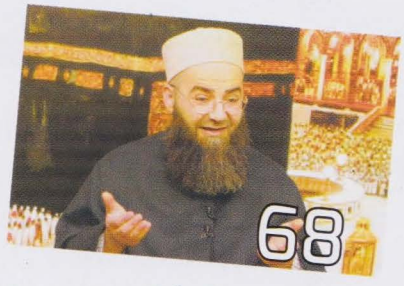
MUHAMMED ALİ ES-SÂBÛNÎ HOCAEFENDİ'Yİ ZİYARET VE İLMİN ÖNEMİNE DAİR BİR ÂYETİN TAHLİLİ
MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER

SIHHAT-Ü ÂFİYET
SAĞLIKLI HAYAT

ALLAH İÇİN SEVMEK SEVGİLERİN EN YÜCESİDİR
ADEM ŞENER

DUALAR VE ZİKİRLER
AHMET MAHMUT ÜNLÜ

Cübbeli Ahmet Hocaefendi'ye Ziyaretler...

Şam Âlimleri Birliği Başkanı Seyyid Usâme Rufaî Hazretleri ve kardeşi Büyük Âlim Seyyid Sâriye Rufaî Hazretleri, Muhaddis Bilâl Rufâî, Humus ulemasından Mustafa el-Hamud Hazretleri, Doç. Dr. Eymen Şabani ve maiyyetlerinde bulunan Ulemâ heyeti Cübbeli Ahmet Hoca Efendi'yi ziyâret ettiler...

Saadet Partisi Genel Başkanı Mustafa Kamalak beyefendi, İstanbul İl Başkanı Selman Esmerer beyefendi, Lütfi Kibiroğlu beyefendi ve beraberlerinde bulunan 20 kişilik bir heyet Cübbeli Ahmet Hoca Efendi'yi ziyaret ederek hasbehal ettiler ve hânesinin mescidinde akşam namazını cemaatle eda ettiler.

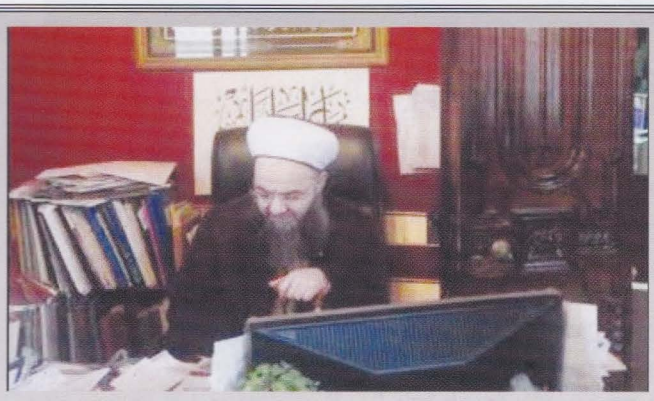
Cübbeli Ahmet Hocaefendi'den Ziyaretler...

Cübbeli Ahmet Hoca Efendi sohbetinde bahsetmiş bulunduğu üzere; ataları Osmanlı döneminde Bağdat'ta Nakîbü'l eşrâf olan, baba tarafından Seyyid Ahmed Rufâî Hazretlerinin, anne tarafından Abdülkadir-i Geylanî Hazretleri'nin torunu olan Seyyid Sabahuddin el Hüseynî Hazretlerini ziyaret etti.

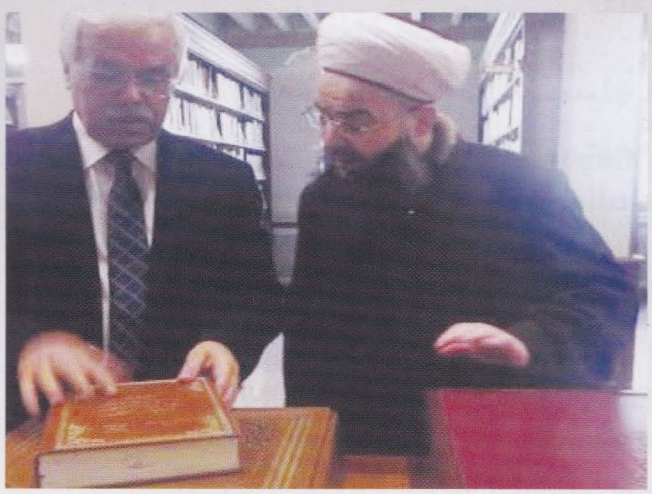
Cübbeli Ahmet Hoca Efendi Şam Âlimleri Birliği Başkanı Seyyid Ahmed er-Rufâî (Kuddise Sirruhu)'nun torunu Allâme Seyyid Abdülkerim er-Rufâî Hazretleri'nin mahdumu Seyyid Üsame Rufâî Hazretleri'ni ziyaret etti.

Abdülhamid Han Hazretleri'nin Çalışma Odası

Cübbeli Ahmet Hoca Efendi **IRCICA** Genel Müdürü Dr.Halit Eren'i Makâmında Ziyâret Etti.

Cübbeli Ahmet Hoca Efendi Dr.Halit Eren ile Mushafları incelerken

Abdülhamid Han Hazretleri'nin heyetleri kabul salonu.

54 FARZIN BEŞİNCİSİ

GUSÜL ALMAK

AHMET MAHMUT ÜNLÜ

Gusül (boy abdesti) fıkıh ilminde, bütün bedeni temiz su ile yıkama şeklinde yapılan, abdest gibi hükmî (dînî) bir temizliktir. Guslün dînî bir vazife olmasının delili:

﴿وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا﴾

"Eğer (namaz kılmanız gerektiğinde) **cünüp kimselerseniz,** (boy abdesti alarak) **iyice temizlenin"** âyet-i kerimesîdir. *(Mâide Sûresi:6'dan)*

Allâh-u Te'âlâ bu âyet-i kerîmesinde küçük temizliğin nasıl yapılacağını bildirdikten sonra, büyük temizliğin nasıl yapılacağını bu kavl-i şerîfiyle açıklamıştır ki o da cünüplükten yıkanmaktır.

Zira **"İyice temizlenme"** emri, her hangi bir uzva mahsus olmaksızın umumi olarak temizlenmeyi emretmektedir. Dolayısıyla bu, bütün bedeni temizleme hususunda bir emir olmuş olur.

Nitekim başka bir âyet-i celîlede **Allâh-u Te'âlâ**:

﴿وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّى تَغْتَسِلُوا﴾

"Cünüpken de yolcu olmanız müstesna, gusledinceye kadar namaza yaklaşmayın" *(Nisâ Sûresi:43'den)* buyurarak, bu temizlikten maksadın, gusül olduğunu açıkça ifade etmiştir.

"Alûsî" ve ***"Rûhu'l-beyân"*** tefsirlerinde zikredildiğine göre, âyet-i celîlede geçen "Tetahhur" iyice temizlenmek demektir ki bu da, ancak bedenin görünen kısmının tamamının yıkanmasıyla mümkün olur.

Bundan dolayı tırnakların arasında hamur kalıp kuruyan kimsenin guslü caiz olmaz, çünkü hamurun altına su geçmez. Fakat kir kalsa bu caiz olur, çünkü kir vücuttan hâsıl olmaktadır. Ancak tırnağın çok uzun olup deriyi aşması halinde, altına su geçmeyeceğinden bu hal gusüle mâni olur.

Bu yüzden bu konuya çok önem verilmesi ve derinin hizasını geçen tırnağın hemen kesilmesi veya altına özellikle suyun ulaşmasına gayret edilmesi farzdır.

CÜNÜPLÜKTEN YIKANMANIN ÖNEMİ

Abdullâh ibni Ömer *(Radıyallâhu Anhümâ)* şöyle anlatmıştır:

عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنَ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا فَقَالَ: كُنَّا عِنْدَ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَتَاهُ رَجُلٌ جَيِّدُ الثِّيَابِ طَيِّبُ الرِّيحِ حَسَنُ الْوَجْهِ، فَقَالَ: اَلسَّلاَمُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللهِ! فَقَالَ: «وَعَلَيْكَ»، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللهِ! أَدْنُو مِنْكَ؟ فَقَالَ: «اُدْنُهْ»، فَدَنَا دَنْوَةً، فَقُلْنَا: مَا رَأَيْنَا كَالْيَوْمِ قَطُّ رَجُلًا أَحْسَنَ ثَوْبًا، وَلَا أَطْيَبَ رِيحًا، وَلاَ أَحْسَنَ وَجْهًا، وَلَا أَشَدَّ تَوْقِيرًا لِرَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، ثُمَّ قَالَ: يَا رَسُولَ اللهِ! أَدْنُو مِنْكَ؟ قَالَ: «نَعَمْ»، فَدَنَا دَنْوَةً، فَقُلْنَا مِثْلَ مَقَالَتِنَا، ثُمَّ قَالَ لَهُ الثَّالِثَةَ: أَدْنُو مِنْكَ يَا رَسُولَ اللهِ؟ قَالَ: نَعَمْ، حَتَّى أَلْزَقَ رُكْبَتَيْهِ بِرُكْبَةِ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: يَا رَسُولَ اللهِ! مَا الْإِسْلاَمُ؟ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «تُقِيمُ الصَّلاَةَ، وَتُؤْتِي الزَّكَاةَ، وَتَصُومُ رَمَضَانَ، وَتَحُجُّ الْبَيْتَ، وَتَغْتَسِلُ مِنَ الْجَنَابَةِ»، قَالَ: صَدَقْتَ، فَقُلْنَا: مَا رَأَيْنَا كَالْيَوْمِ قَطُّ رَجُلًا، وَاللهِ لَكَأَنَّهُ يُعَلِّمُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

"Bir kere biz **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in yanında bulunuyorken, elbiseleri çok temiz, kokusu çok hoş ve yüzü çok güzel olan bir zat ona gelerek: 'Ey **Allâh'ın Rasûlü**! Sana selâm olsun' dedi. **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* de: **'Sana da'** buyurdu.

Bunun üzerine o kişi: 'Ey **Allâh'ın Rasûlü**! Sana yaklaşabilir miyim?' diye müsaade isteyince, **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*: **'Yanaş'** buyurdu. O zaman biz: 'Biz, bugünkü gibi elbisesi çok güzel, kokusu çok hoş, yüzü çok güzel ve **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e saygısı son derece kuvvetli olan bir kimse görmedik' dedik.

Sonra o zat: 'Ey **Allâh'ın Rasûlü**! Sana yanaşabilir miyim?' dedi. **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* de: **'Evet'** buyurdu. O yine biraz yaklaşınca, biz yine aynı sözleri söyledik.

Sonra üçüncü defa: 'Sana yaklaşabilir miyim yâ **Rasûlellâh**?' dedi. **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* de: **'Evet'** buyurunca, o kişi dizlerini **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in dizlerine yapıştırarak: 'Yâ **Rasûlellâh**! İslâm nedir?' diye sordu.

Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* de: **'Namazı dosdoğru kılarsın, zekâtı verirsin, Ramazan** (ayın)**ı tutarsın, Beyt'i haccedersin ve cünüplükten yıkanırsın'** buyurdu.

Bunun üzerine o kişi: 'Doğru söyledin' deyince, biz: 'Bugünkü gibi hiçbir adam görmedik, vallâhi sanki o **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e öğretiyor' dedik." *(İbni Ebî Şeybe, el-Musannef, Menâsik:314, no:14695, 3/790)*

İşte bu hadîs-i şerifte görüldüğü üzere **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* cünüplükten yıkanmayı İslâm şartlarından saymıştır ki bu da guslün önemini açıklamaktadır. Hadîs-i şerifte bahsi geçen bu kişi **Cibrîl** *(Aleyhisselâm)*dır. Zira bu mealdeki diğer bazı hadîs-i şerîfler bu hususta bize ışık tutmaktadır.

Hasen *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayet edilen bir hadîs-i kudsîde **Allâh-u Te'âlâ** şöyle buyurmuştur:

عَنِ الْحَسَنِ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ يَرْوِي ذٰلِكَ عَنْ رَبِّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أَنَّهُ قَالَ: «ثَلَاثٌ مَنْ حَافَظَ عَلَيْهِنَّ فَهُوَ عَبْدِي حَقًّا وَمَنْ ضَيَّعَهُنَّ فَهُوَ عَدُوِّي حَقًّا؛ اَلصَّلَاةُ وَالصَّوْمُ وَالْغُسْلُ مِنَ الْجَنَابَةِ.»

"Üç şeye devam eden, benim gerçek dostumdur. O üç şeyi zâyi eden de benim hakikaten düşmanımdır. (Bunlar da) **namaz, oruç ve cünüplükten yıkanmaktır."** *(Beyhakî, Şu'abü'l-îmân, no:2749, 3/19)*

GUSLÜ GEREKTİREN ŞEYLER

1) Cünüp olmak (cenâbetlik).

Bir kimse şu durumlarda cenâbet sayılır.

a) Meni gelse de gelmese de cinsel ilişki.

b) Meni gelmese de erkeğin tenâsül uzvunun uç kısmının kadının tenâsül uzvuna girmesi.

Bu iki durumda hem erkek hem kadın cünüp olur.

c) Cinsel ilişki olmaksızın meninin şehvetle yerinden (erkeğin belinden, kadının göğüs kemiklerinden) ayrılıp vücudun dışına çıkması.

Nitekim **Ebû Sa'îd el-Hudrî** *(Radıyallâhu Anh)* dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّمَا الْمَاءُ مِنَ الْمَاءِ.»

"Su (gusül) **ancak sudan** (meninin çıkmasından)**dır."** *(Müslim, Hayız:21, no:801, 1/180; Tirmizî, Tahâret:81, no:112, 1/186)*

Meni şehvetle yerinden ayrılıp şehvet kesildikten sonra vücudun dışına çıkması durumunda **İmâm-ı Âzam** ve **İmâm-ı Muhammed** *(Rahimehumellâh)*a göre gusül gerekir.

Aynı şekilde hanımıyla ilişki veya başka bir sebeple boşalan (meni getiren) bir kimse küçük abdest yapmadan veya bir miktar uyumadan yahut bir miktar yürümeden gusleder de sonra erkeklik organından önceden kalan meni gelirse **İmâm-ı Ebû Hanîfe** ve **İmâm-ı Muhammed** *(Rahimehumellâh)*a göre yeniden gusül (boy abdesti) gerekir.

d) Bir kimsenin uyandıktan sonra rüyalandığını hatırlamasa bile tenâsül uzvunda veya iç çamaşırında ıslaklık bulması.

Ancak **Ebû Yûsuf** *(Rahimehullâh)*: "Rüyayı hatırlamayıp mezi olduğunu anlaması durumunda gusletmesi farz olmaz" demiştir. Rüyasını hatırlaması durumunda ise ıslaklığın mezi olduğuna kanaat getirse de ittifakla gusletmesi farz olur.

Fakat rüyasını hatırlayıp da ıslaklık bulmazsa gusül gerekmez. Nitekim **Âişe** *(Radıyallâhu Anhâ)* dan rivayet edilen şu hadîs-i şerîf de buna delâlet etmektedir ki **Âişe** *(Radıyallâhu Anhâ)* şöyle anlatmıştır:

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا قَالَتْ: سُئِلَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الرَّجُلِ يَجِدُ الْبَلَلَ وَلَا يَذْكُرُ احْتِلَامًا، قَالَ: «يَغْتَسِلُ»، وَعَنِ الرَّجُلِ يَرَى أَنَّهُ قَدِ احْتَلَمَ وَلَا يَجِدُ الْبَلَلَ، قَالَ: «لَا غُسْلَ عَلَيْهِ»، فَقَالَتْ أُمُّ سُلَيْمٍ: اَلْمَرْأَةُ تَرَى ذٰلِكَ أَعَلَيْهَا غُسْلٌ؟ قَالَ: «نَعَمْ، إِنَّمَا النِّسَاءُ شَقَائِقُ الرِّجَالِ.»

"Bir kere **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e rüyada ne gördüğünü hatırlamayıp (uyandığında) ıslaklık bulan bir adamın ne yapacağı sorulduğunda **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*: **'Yıkanacaktır'** buyurdu.

(Başka bir sefer) rüyasında ihtilam olduğunu görüp de ıslaklık bulmayan bir adamdan sorulduğunda ise: **'Onun gusletmesi gerekmez'** diye cevap verdi.

Bunun üzerine **Ümmü Süleym** *(Radıyallâhu Anhâ)*: 'Kadın da aynı böylece görse, onun da yıkanması gerekir mi?' diye sorunca: **'Evet! Kadınlar ancak erkeklerin kardeşidir** (onlar da aynı hükme tâbidir)' (diye cevap) buyurdu." *(Ebû Dâvûd, Tahâret:96, no:236, 1/95)*

Hadîs-i şeriften anlaşıldığı üzere, kadın da erkek gibi ihtilam olabilir (rüyalanabilir), onun da suyu vardır ve su gördüğünde gusletmelidir.

2) İltikâ-i hitâneyn (iki sünnet mahallinin birleşmesi).

Nitekim **Amr ibni Şu'ayb**'ın, babası aracılığı ile dedesinden *(Radıyallâhu Anhüm)* rivayet ettiği bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمْ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِذَا الْتَقَى الْخِتَانَانِ وَتَوَارَتِ الْحَشَفَةُ، فَقَدْ وَجَبَ الْغُسْلُ.»

"Hitan, hitanla (erkek ve kadının sünnet yerleri) **birleşip haşefe** (erkeğin sünnet edilen kısmı) **kaybolunca muhakkak gusül vacip olmuştur."** *(İbni Mâce, Tahâret:111, no:611, 1/200)*

Ebû Hureyre *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِذَا جَلَسَ بَيْنَ شُعَبِهَا الْأَرْبَعِ، ثُمَّ جَهَدَهَا فَقَدْ وَجَبَ الْغُسْلُ.»

"Erkek hanımının dört boşluğunun arasına oturup, sonra (haşefe miktarını ailesinin fercine girdirerek) **ondan gayesine ulaşırsa,** (meni gelmese de) **muhakkak** (onlara) **gusül vacip olmuştur."** *(Buhârî, Ğusl:28, no:287, 1/110; Müslim, Hayz:22, no:809,1/186)*

Ebû Mûsâ el-Eş'arî *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayet edildiğine göre:

عَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: سَأَلَ عَائِشَةَ عَنِ الْتِقَاءِ الْخِتَانَيْنِ، فَقَالَتْ عَائِشَةُ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِذَا الْتَقَى الْخِتَانَانِ أَوْ مَسَّ الْخِتَانُ الْخِتَانَ فَقَدْ وَجَبَ الْغُسْلُ.»

Kendisi **Âişe** *(Radıyallâhu Anhâ)*'ya vâlidemize iki hitan (kadınla erkeğin sünnet yerlerin)in birleşmesinden sorması üzerine **Âişe** *(Radıyallâhu Anhâ)*: "**Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*: **'İki hitan birleştiğinde veya bir birine değdiğinde muhakkak gusül vacip olmuştur'** buyurdu" diye cevap verdi. *(Beyhakî, Ma'rifetü's-süneni ve'l-âsâr, no:366, 1/425; İmâm-ı Şâfi'î, el-Müsned, no:768, 1/159)*

Şu bilinsin ki, erkeğin hitanı, sünnet olurken kesilen derinin altında kalan yerdir. Kadının sünnet mahalline gelince, fercin en iç kısmındaki, erkeğin tenâsül uzvunun girdiği, hayız kanının ve idrarın çıktığı ve çocuğun doğduğu yerdir. İşte burada tıpkı horozun ibiği gibi dimdik duran ince bir deri vardır, kadının sünneti de bu derinin kesilmesiyledir.

İmâm-ı Aynî *(Rahimehullâh)* ***"Hidâye şerhi Binâye"***de ***"Dirâye"***den naklen şöyle zikretmiştir: "Hadîs-i şerifte geçen 'Hitâneyn (iki sünnet yeri)' ifadesi Arapların âdetine binâendir, çünkü onlar kadınları sünnet ederlerdi. Nitekim **Ebu'l-Müleyh** *(Radıyallâhu Anh)*ın, babası **Üsâme** *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayetine göre **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي الْمَلِيحِ بْنِ أُسَامَةَ عَنْ أَبِيهِ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «اَلْخِتَانُ سُنَّةٌ لِلرِّجَالِ، مَكْرُمَةٌ لِلنِّسَاءِ.»

"Hitan erkekler için sünnet, kadınlar için ise mekreme (bir değer)**dir."** *(Ahmed ibni Hanbel, el-Müsned, no:20719, 34/319)*

3) Kadının hayız (aybaşı) halinin sona ermesi. Bu durumda da gusül gerekir.

4) Kadının nifas (lohusalık) halinin sona ermesi. (Bunlar hakkında geniş bilgi hayız ve nifas bahsinde gelecektir.)

5) Kâfirin cünüpken Müslüman olması.

Kâfir cünüp değilken Müslüman olursa, gusletmesi müstehaptır. Farz değildir.

GUSLÜ GEREKTİRMEYEN HALLER

1) Mezî (atılma olmaksızın şehvetlenme anında çıkan ince beyaz sudur.)

2) Vedî (genelde küçük abdestten sonra çıkan, kokusu olmayan beyaz bulanık ve mezîden daha katı bir sudur.)

3) Islaklık olmaksızın rüyalanmak (rüyasında kişinin bir kadınla cinsî münâsebette bulunduğunu görmesi).

4) Makadına şırınga yaptırması.

5) Ön veya arka yoldan birine parmak ve benzeri bir şeyin girdirilmesi.

GUSLÜN FARZLARI

1) Ağzı yıkamak.

2) Burnu yıkamak.

İmâm-ı Şâfi'î *(Rahimehullâh)* gusülde ağza ve burna su vermenin farz olmadığını söylemiştir.

İmâm-ı Âzam *(Rahimehullâh)* bunun farz olduğu görüşündedir. Onun bu hususta hem ayetten, hem de sünnetten delilleri vardır. Kur'ân-ı Kerîm'den delili:

﴿وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا﴾

"Eğer cünüpseniz iyice temizlenin" *(Mâide Sûresi:6'dan)* kavl-i şerîfidir.

Âyet-i kerîmedeki: «فَاطَّهَّرُوا» emri mübâlağa sîğası ile gelmiştir ki bu, vücudun zâhirinden olup yıkanmasında zorluk olmayan her yeri yıkamanın gerekli olduğunu ifade eder.

Ağız ve burnu yıkamada bir zorluk olmadığından gusülde yıkanmaları farzdır. Çünkü bu ifade-i celîle, cünüp olan kimselerin iyice temizlenmelerini emretmektedir ki bu da ancak her tarafın temizlenmesiyle hâsıl olur.

Velâkin bu emir, temizlenmesi mümkün olmayan iç organlar ve suyu ulaştırmanın çok güç olacağı göz içi gibi yerler hakkında geçerli sayılmamıştır. Ama ağız ile burun içinin temizlenmesi mümkün olup, bunda bir zarar ve zorluk bulunmadığından bu iki yerin âyet-i celîlenin hükmüne girmiş olması gerekir.

Hadîs-i şeriften deliline gelince; **Ebû Hureyre** *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ تَحْتَ كُلِّ شَعْرَةٍ جَنَابَةً، فَاغْسِلُوا الشَّعْرَ وَأَنْقُوا الْبَشَرَ.»

"Her tüyün altında cünüplük vardır, o halde kılları yıkayın ve deriyi iyice temizleyin." *(Ebû Dâvûd, Tahâret:99, no:248, 1/102; Tirmizî, Tahâret:78, no:106, 1/178; İbni Mâce, Tahâret:106, no:597, 1/196)*

Hadîs-i şerifte geçen, kılların ıslatılma emrine burnu yıkamak da dahildir, çünkü burnun içinde kıllar vardır ve yine derinin iyice temizlenme emrine ağzın içinin derisi de girer. Nitekim **Ali** *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ تَرَكَ مَوْضِعَ شَعْرَةٍ مِنْ جَنَابَةٍ لَمْ يَغْسِلْهَا، فُعِلَ بِهِ كَذَا وَكَذَا مِنَ النَّارِ.»

"Kim, bir kıl (dibi) **kadar yeri yıkamayıp cünüp bırakırsa, ona şöyle şöyle** (Allâh'ın dilediği kadar süre) **ateşten azap edilir."**

Bu hadîs-i rivayet eden **Ali** *(Radıyallâhu Anh)* üç kere: "Bu yüzden başıma (saçıma) düşman oldum" der ve saçını traş ederdi. *(Ebû Dâvûd, Tahâret:99, no:249, 1/103; İbni Mâce, Tahâret:106, no:599, 1/196)*

Bu hadîs-i şeriften de anlaşıldığı üzere gusülde vücuttaki kılların tamamına suyu ulaştırmak farzdır. Vücuttan veya vücuttaki kıllardan bir parçayı yıkamayıp, kuru bırakan kişi **Allâh**'ın dilediği kadar müddet azap görecektir. İçi boşalan dişin içine veya dişleri arasına yemek giren bir kimse o halde gusletse, guslü (boy abdesti) geçerlidir.

Kaplama Ve Dolgu Diş Meselesi

Dişlerin görüntüsünü güzelleştirmek için değil de işin ehli Müslüman bir diş doktorunun: "Dişin dolgu yapılması veya kaplanmasında zarûret vardır" demesi sebebiyle dolgu veya kaplama yaptırılır.

Ağzında dolgu veya kaplama diş bulunan Hanefilerin gusülde ağızlarını yıkarken suyun dolgu veya kaplama üzerine uğratılması, altını yıkamak gibidir. Nitekim kolu kırılan kişinin, alçıya alınan kolunun üzerindeki alçıya meshetmesi de altındaki kolu yıkamak gibidir.

Bu durumda Hanefi olan bir kişinin gusülde ağzını yıkarken Şâfi'îleri taklit etmesi gerekli değildir. Mâlum olduğu üzere Şâfi'î mezhebinde gusülde ağzı yıkamak farz değil, sünnettir. Ancak dolgu veya kaplama dişi olan Hanefîlerin gusülde Şâfi'î mezhebini taklit etmelerinde bir sakınca yoktur ama gerekli değildir.

3) Tepeden tırnağa bütün bedeni bir kere yıkamak.

Bir kişi yıkandıktan hemen sonra, kuru kalan yerleri yıkarsa bilittifak guslü tamam olur. Ama hava şartları ve yıkanan kimsenin mizacı mûtedil olduğu hâlde diğer uzuvları kuruduktan sonra yıkarsa, Mâlikîlere göre o guslü iade etmesi gerekirse de, diğer üç mezhebe göre gerekmez.

4) Bir özürden dolayı sünnet olmamış olan bir kişinin, yıkanmasında zorluk yok ise sünnet olurken kesilecek olan derinin iç kısmını yıkaması.

5) Göbek çukurunu yıkamak.

6) Kapanmamış küpe deliğinin içini yıkamak.

Kapanmış küpe deliğinin üzerine su boşaltıldığında su deliğin içerisine giriyorsa, suyu üzerine boşaltmak farz olur. Aksi takdirde; yani suyu kapanan küpe deliğinin üzerine boşaltmakla su deliğin içerisine girmiyorda, ancak odun parçası ve benzeri bir şeyin oraya sokulmasıyla su küpe deliğine ulaşıyorsa, bunu yapmak farz değildir. Çünkü bunda kişiye zorluk vardır. Zorluk ise dînimiz de reddedilmiştir.

7) Saçlarını örmüş olan erkeğin guslederken saçlarını çözüp, saçlarıyla beraber diplerini yıkaması farzdır. Zira kadının saçını traş etmesi müsle (uzuv kesme) gibi yasaktır, erkekte ise böyle değildir, dolayısıyla onun saçının tamamına suyu ulaştırmasında bir zorluk olmaz.

Kadının örülü saçlarının diplerine suyun ulaşması yeterlidir. Saçlarını yıkaması gerekmez. Çünkü saçın bedenden sayılması kökleri itibariyle olduğundan, zorluk olan yerde köklerinin ıslanmasıyla yetinilir. Nitekim **Ümmü Seleme** *(Radıyallâhu Anhâ)* şöyle demiştir:

عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا قَالَتْ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللهِ! إِنِّي امْرَأَةٌ أَشُدُّ ضَفْرَ رَأْسِي أَفَأَنْقُضُهُ لِغُسْلِ الْجَنَابَةِ؟ فَقَالَ: «إِنَّمَا يَكْفِيكِ أَنْ تَحْثِي عَلَيْهِ ثَلَاثَ حَثَيَاتٍ مِنْ مَاءٍ، ثُمَّ تُفِيضِي عَلَيْكِ مِنَ الْمَاءِ فَتَطْهُرِينَ» أَوْ قَالَ: «فَإِذَا أَنْتِ قَدْ طَهُرْتِ.»

"Bir kere ben **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e: 'Yâ **Rasûlellâh**! Ben saçımın örgüsünü çok sıkı bağlayan bir kadınım, cünüplükten gusül için örgüyü sökeyim mi?' diye sordum. **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* de: **'Başına üç avuç su atıp sonra vücuduna su dökmen kâfidir. Sen bununla temizlenirsin'** veya **'Bir de bakarsın sen temizlenmişsin'** buyurdu." *(İbni Mâce, Tahâret:108, no:603, 1/198)*

Ancak saç örgüleri dibine suyu geçirmeyecek şekilde sık örülmüş ise, saçların çözülmesi ve dipleriyle beraber yıkanmaları gereklidir.

İşin ehli Müslüman bir doktorun ifadesiyle kadının saçlarını yıkaması sağlığı bakımından kendisine zarar verirse, gusülde başını yıkamayı terkeder. Islak eliyle saçları üzerine mesheder ve kocasının kendisine yaklaşmasını engellemez. Ayrıca kadının saçları örülü değilse, saçlarının dibini yıkaması yeterli olmaz, tamamını yıkaması gereklidir.

Yine kadınların saçlarını boyamaları durumunda bakılır. Şayet boya saç tellerinde tabaka oluşturup suyun saça temasını engelliyorsa, kadının guslü geçerli olmaz. Bundan kesinlikle sakınılması gerekir. Şayet tabaka oluşturmuyorsa gusle mâni olmaz.

Yâ **Rabb**i! Bizleri nefsinin hevâ ve hevesine kapılıp âhiret hayatını mahvedenlerden eyleme. Bizleri sâlih ameller yapmaya muvaffak eyle. Âmîn!

8) Sık da olsa sakalın altındaki cildi yıkamak.

9) Sık da olsa bıyığın altındaki cildi yıkamak.

10) Kaşın altındaki cildi yıkamak.

11) Kadınların avret yerlerinin dış kısmını yıkamaları.

12) Halk arasında guslün farzının üç olarak bilinmesi, guslün farzlarını 11 olarak ifade etmemize aykırı değildir. Çünkü dördüncü farzdan sonuna kadar olan farzlar, mücmel (kapalı) olarak zikredilen üçüncü farzın geniş anlatımıdır.

HİKMETLİ SÖZLER

Amel-i sâlihin aşısı, hüzündür.
(Musa bin Said Hazretleri)

***

Hasetçi adamda rahat, kötü huyluda da şeref yoktur.
(Ahmed bin Kays Hazretleri

Sizlere teheccüde kalkmak ne kadar zor geliyorsa, evliyaullaha da uyumak o kadar zor gelir.
(Mahmud Efendi Hazretleri)

Cümleler doğrudur sen doğru isen
Doğruluk bulunmaz sen eğri isen
(Yunus Emre)

***

Elinde Kur'an olanın,
onunla amel edenin sırtı yere gelmez
(Mahmud Efendi Hazretleri

Her kalbin çarpıntısı kendi ecelinin ayak sesleridir.
(Bayezid-i Bestami Hazretleri)

***

Kibir, bele bağlanmış taş gibidir. Onunla ne yüzülür ne de uçulur.
(Hacı Bayram-ı Veli Hazretleri)

Lokmayı helalden temin edebilmek için uğraşmak, geceleri ibadet edip, gündüzleri oruç tutmaktan efdaldir. Çünkü her şeyin başı helal lokmadır.
(İbrahim b. Edhem Hazretleri)

Gecenin ne kadar uzun olduğunu ancak hastalar bilir.
(Sadi Şirazi Hazretleri)

***

Pek tabi olmaya gelmez terbiyesiz derler.
Pek samimi olmaya gelmez saygısız derler.
(Cenab Şehabeddin)

Dünyada vefadarlıktan daha güzel ahlak olamaz.
(Mahmud Efendi Hazretleri)

***

Derman ararsan derde,
Rabbini zikret her yerde.
(Mahmud Efendi Hazretleri)

Tatlı suyun başı, kalabalık olur.
(Mevlana Hazretleri)

***

Terk eden, terk olunur.
(Mahmud Efendi Hazretleri)

Allah ile arasını düzeltenin Allah da insanlarla arasını düzeltir.
(Hazreti Ali (Radıyallahu Anh)

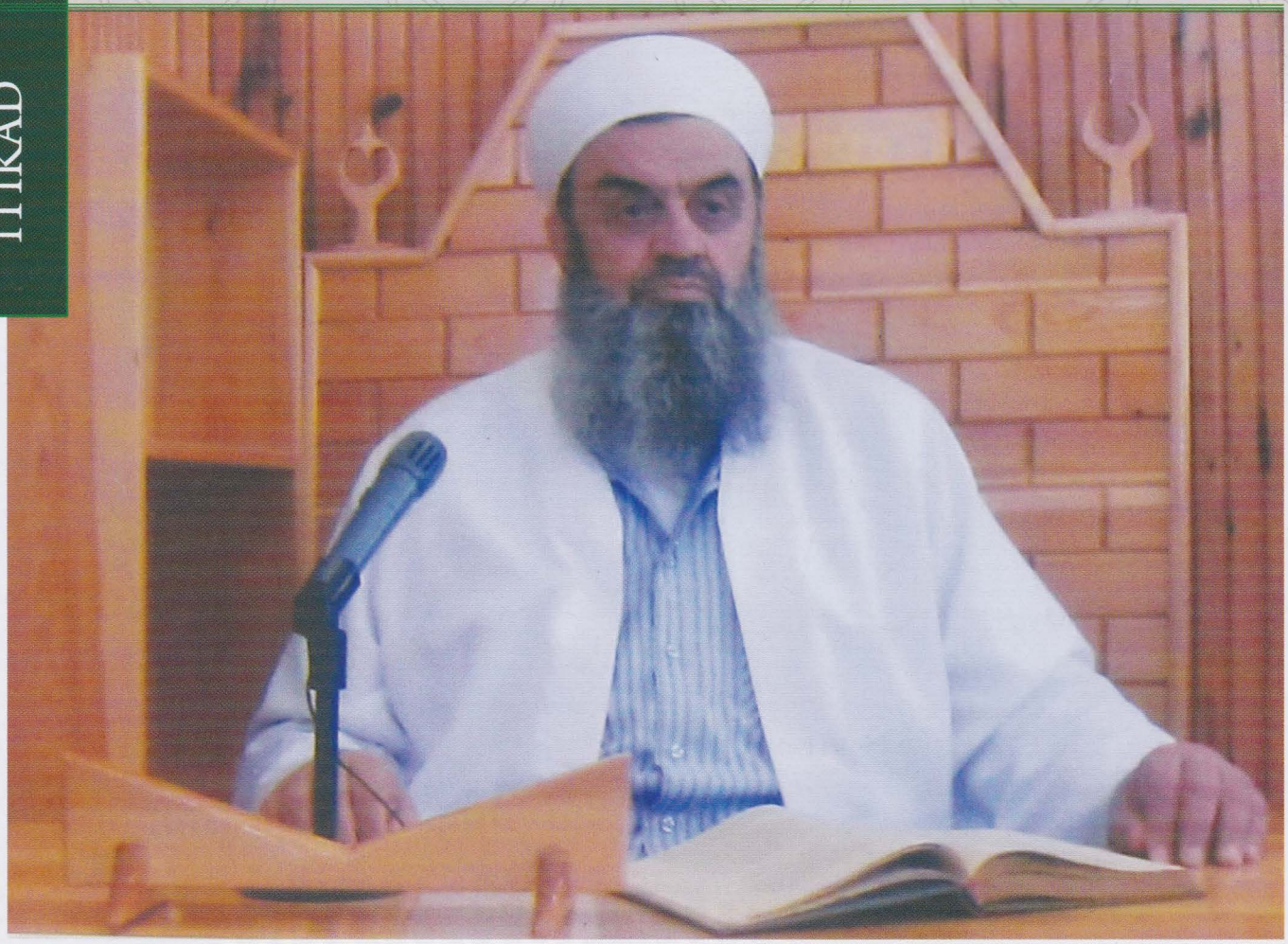
***

Bal yiyen, arısından gocunmaz.
(Mevlana Hazretleri)

Varalım bir iki gün zikredelim Mevlâ'yı.
Bize ısmarladılar mı bu yalan dünyayı.
(II. Murat)

***

İnsan, alışkanlıklarının çocuğudur.
(İbni Haldun)

KA'TÎ OLAN İLÂHİ KURALLARI DIŞLAYIP REDDETMEK, CENÂB-I HAKKIN YÜCE SIFATLARINI REDDETMEK ANLAMINA GELİR

RESÜL BÖLÜKBAŞ

RAHMAN VE RAHİM OLAN ALLAH'IN ADIYLA

Muhterem okurlarım bundan önceki iki yazımda yüce kitabımızın unutulmuş ve unutturulmuş olan ahkâmından bahsetmiştik. Bu sayıda da bu hususu devam ettirmek istiyorum.

Zira insanımız bu hususlarda çok bilgisiz bırakılmış olduğundan, Ahkâmı İlâhinin büyük bir kısmı adeta yokmuş gibi unutulmuş, hatta o kadar unutulmuş ki birçok insana bunlardan bahsedilince sanki dinimizde olmayan bir takım hurafelerden bahsediyormuş gibi oluyoruz.

Bu hususlardan bahseden, bunları anlatan din bilginlerimiz de o kadar azaldı ki, nerdeyse yalnız kaldık diyebileceğimiz bir noktaya geldik. Kur'an'ın hükümleri, İslam'ın kuralları deyince sanki namaz, oruç, zekat, hac ve güzel ahlak gibi ibâdet ve ahlakla alakalı kuralları anlayacak hale gelinmiştir. Halbuki daha nice İslami kurallar vardır ki bir asra yakın bir zamandan beri unutulmuş, unutturulmuştur.

Böyle olduğu için de bu kurallardan bahsedince sanki İslam'da olmayan bir takım kurallardan bahsediyormuş gibi bir durumda kalıyoruz.

Evet, bir asra yakın bir zamandan beri insanlara yanlışlar anlatılmış, kavramlar değiştirilerek arz edilmiştir. İslam deyince itikat, ibâdet ve ahlaktan

ibaret olan bir takım kurallardan bahsedilmekle, bunlardan başka yine yüce kitabımız Kur'an'ın ahkâmından olan muamelat, ukubat ve hadlerden bahsedilmemiştir. Bu kurallara "şeriat" denmiş ve öcü gibi gösterilmiştir. Hatta o kadar ileri gidilmiş ki, bu kurallara itikat edip benimsemenin irtica olduğu anlatılmıştır. Bu kuralları benimseyenler ise "mürteci" diye damgalanmıştır.

Evet, seneler senesi avam böyle uyutulduğu gibi dini malumata sahip olan hoca efendiler de bu itikadı savunur hale getirilmiştir. O kadar ki Kur'an âyetleriyle sabit olan ahkâmı ve bu ahkâma dair olan âyetleri tevil, hatta tağyir etmek suretiyle masum insanları büyük ölçüde yanıltmışlardır. Bu cürmü işleyenlerin, bu zulmü irtikap edenlerin en büyük zalim oldukları, Kur'an-ı kerim'de En'am Süresi'nin yirmi birinci âyetinde zikredilmektedir:

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ
إِنَّهُ لاَ يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ

" Allah hakkında yalan uydurarak O'na iftira edenden ya da O'nun ayetlerini yalanlayandan daha zalim kim olabilir? Hiç kuşkusuz zalimler kurtuluşa eremezler."

Bu âyet-i celilden anlaşılıyor ki Yüce Rabbimizin koymadığı bir hükmü koymak veya koyduğu bir hükmü kaldırmak beşerin haddi değildir. Cenâb-ı Hakkın hükmünü değiştirmeye nesih derler.

Bu neshi ise yüce peygamberimizin sağlığında ve şahsında Kâdir-i Mutlak olan Allah yapar. Öyle ise Cenâb-ı Hak tarafından vaz edilmiş ve Kur'an'ın muhkem âyetinde beyan edilmiş olan ahkâmı, hiçbir güç ve kuvvet değiştirme haddine sahip değildir. Buna kalkışan kimseler Allah tarafından Bakara Süuresi'nin yetmiş dokuzuncu âyetinde lanetlenmektedirler. Şöyle ki:

فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا
مِنْ عِندِ اللهِ لِيَشْتَرُواْ بِهِ ثَمَناً قَلِيلاً فَوَيْلٌ لَّهُم مِّمَّا كَتَبَتْ
أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَّهُمْ مِّمَّا يَكْسِبُونَ

"Artık o kimselerin vay haline ki, kendi elleriyle kitap yazarlar da sonra biraz para almak için 'Bu Allah katındandır' derler. Artık vay o elleriyle yazdıkları yüzünden onlara, vay o kazandıkları vebal yüzünden onlara!.."

Bu âyetten anlaşılıyor ki bir takım kuralları oluşturup dine ilave edip, bu kuralların dini olduğunu empoze edenlerin Cenâb-ı Hak tarafından azarlandığı aşikardır.

Velhasıl İlâhi kurallar, ilâhi olduğu için yüzde yüz doğru ve isabetli olduğundan asla şüphe edilmemelidir. Buna mukabil beşer tarafından oluşturulup diniymiş gibi arz edilen kurallar ise, noksanlık arz eden kurallar olduğundan asla şüphe edilmez.

Şimdi Kur'an-ı kerim'den Nisa Süresi doksan iki ve doksan üçüncü âyetlerinde bahsi geçen kurallara bakacak olursak, yüce rabbimizin insana ne büyük ölçüde değer verdiğini, insanın kanının, canının ne derece masum olduğunu anlayabiliriz. Şöyle ki:

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَن يَقْتُلَ مُؤْمِنًا إِلاَّ خَطَئًا وَمَن قَتَلَ
مُؤْمِنًا خَطَئًا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ وَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ إِلَى
أَهْلِهِ إِلاَّ أَن يَصَّدَّقُواْ فَإِن كَانَ مِن قَوْمٍ عَدُوٍّ لَّكُمْ وَهُوَ
مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ وَإِن كَانَ مِن قَوْمٍ بَيْنَكُمْ
وَبَيْنَهُم مِّيثَاقٌ فَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ إِلَى أَهْلِهِ وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ
مُّؤْمِنَةً فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ تَوْبَةً مِّنَ
اللهِ وَكَانَ اللهُ عَلِيمًا حَكِيمًا

وَمَن يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُّتَعَمِّدًا فَجَزَآؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا
وَغَضِبَ اللهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا

"Hata dışında bir mümin, diğer bir mümini öldüremez. Ve kim bir mümini yanlışlıkla öldürürse, mümin bir köle azad etmesi ve ölenin ailesine (varislerine) teslim edilecek bir diyet vermesi gerekir. Ancak ölünün ailesinin bağışlaması müstesnadır. Eğer öldürülen, mümin olmakla beraber size düşman bir kavimden ise, o zaman, öldürenin bir köle azad etmesi gerekir.

Eğer öldürülen sizinle aralarında antlaşma olan bir kavimden ise, öldürenin, ölenin ailesine diyet vermesi ve mümin bir köle azad etmesi gerekir.

Bunlara gücü yetmeyenin de Allah tarafından tövbesinin kabulü için arka arkaya iki ay oruç tutması gerekir.

Allah, Alîm'dir (her şeyi bilendir), Hakîm'dir (hüküm ve hikmet sahibidir). Kim bir mümini kasten öldürürse, cezası, içinde ebedî olarak kalacağı cehennemdir. Allah ona gazap ve lanet etmiş ve onun için büyük bir azap hazırlamıştır."

Bu âyetlere baktığımızda hata ile dahi olsa bir mümini öldürenin kefaret olarak mümin bir köle azat etmesi ve öldürülen kişinin velisine diyet ödenmesi emredilmektedir. Dinimizde bu diyetin ölçüsü ise yüz devedir, deve bulunmazsa iki yüz inek, o da bulunamazsa bin koyun veya bunların mukabili para verilmesi gerekmektedir.

Görülüyor ki öldürmekte hiçbir kasıt olmadığı halde tamamen hata sonucu veya bir kaza neticesinde bir müminin öldürülmesi halinde bu derece yüksek meblağda diyet ödenmesi emredil mektedir.

Hatta öldürülen kişi başka milletlerden olduğu halde tebaamıza girmiş veya aramızda anlaşma yapılmış olan bir kavimden hata ile öldürülmesi halinde bile diyet ödenmesi ve kefaret olarak da mümin bir köle azat edilmesi, bütün bunlara gücü yetmeyenlerin ise iki ay ardı ardına oruç tutması gerektiği ferman ediliyor.

Kasıtlı olarak taammüden mümini öldürenin âhirete taalluk eden cezası beyan edilirken, hiçbir kefaretin bu cinayetin suçunu ve azabını kaldıramayacağı, bu kişinin cezasını ebedi denecek kadar uzun zaman cehennemde yanmak olduğunu, Cenâb-ı Hakkın gazabını ve lanetini müstelzim olduğunu ve Cenâb-ı Hakkın ona büyük bir azap hazırladığını beyan etmektedir.

İşte bu âyetlerden anlaşılıyor ki, Cenâb-ı Hak insana, onun canının korunmasına büyük önem arz etmektedir.

Başka bir âyette ise bir insanı öldürmenin bütün insanları öldürmek mesabesinde ve yine bir insanı ihya etmeninde bütün insanları ihya etmek derecesinde sevapla karşılık bulacağını arz ediyor. İşte ilâhi ahkâm böylesine isabetli ve böylesine adil olur.

Elbette ki yaradan Hâlik ile yaratılan mahluk bir değildir. Hâlik-ı Zül-Celâl noksan sıfatlardan münezzeh ve kemal sıfatlarla muttasıf olduğu için bu sıfatların tecellisi olan şer-i şerif ve İslami kurallar da o derece isabetlidir.

Beşer tarafından ihdas edilip dini kuralmış gibi empoze edilen kurallar ise, noksan sıfatlarla dolu olan beşer kadar noksan ve eksik olur. Yüce Allah hakkı tanımayı, hakkı ve hakkın buyruklarını idrak edip ona hiçbir şeyi eş görmemeyi nasip buyursun ve böylece cümlemizi tevhidin hakikatine erdirsin.

AMİN!

ÇARŞAFLI HANIMLARIN VE HANIMI ÇARŞAFLI OLANLARIN BU YAZIYI OKUMALARI TAVSİYE EDİLMEZ

ALİ EREN

E dilmez, çünkü okurlarsa sinir hastası olabilirler...

6 sene önce 28 Aralık 2008'de, Star Gazetesi'nde, **"İnsan Yüzü ve Onuru"** başlıklı bir makale yayınlandı. Makalenin yazarı, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. İlhami Güler. Sayın Güler bu makaleyi, 2008'de CHP genel başkanı olan Deniz Baykal'ın **"Çarşaf Açılımı"** vesilesiyle kaleme almış.

O makaleden bahsedeceğim. Ama okumaya başlamadan önce, içinizden "O profesör ne yazmış olursa olsun, sinirlerime hakim olacağım, dengemi bozmayacağım" deyin ve lütfen öyle olmaya çalışın. Aksi takdirde, ya kendinizi kaybedersiniz, ya bağırıp çağırır komşuları başınıza toplarsınız veya gayr-i ihtiyârî elinizdeki dergiyi yere fırlatabilirsiniz...

Bu makalemizde, sadece çift parantez içindeki yazılar bize aittir. Diğerleri İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. İlhami Güler'e ait. Profesörün makalesine başlıyoruz:

"HİNT alt kıtasında, İran'da, Afganistan'da ve Arap dünyasında oldukça yaygın, Türkiye'de ise marjinal Muhafazakar bazı dindarların tercih ettiği **peçe ve çarşaf,** Deniz Baykal'ın son politik açılımı ile gündeme geldi.

Politik kaygılarla kıymete binen **peçe ve çarşafı**, teolojik kaygı ile eleştirinin konusu yapmak, sanırım bunları tercih edenlere karşı haksızlık olmaz. **Bazı din kitaplarına bakarsanız** veya özellikle Arap ve Pakistanlı kimi din adamlarına sorarsanız, **peçe** (Türkiye'deki haliyle 'yaşmak') ve **çarşaf** (genellikle siyah tek parça kadın giysisi) veya Afganistan'daki haliyle 'burka', Müslüman kadının iffet ve namusunu erkeklere karşı korumanın en tam ve doğru aracıdır.

Etnolojik ve antropolojik olarak, siyah tek parça kadın giysisi olarak **çarşaf** ve köken itibariyle çölde insanların kum esintisinden korunmak için yüzün örtülmesinden kaynaklanan **peçe,** İslam'ın doğduğu coğrafyaya, asra, hatta daha da gerilere (Hititlere, Mısırlılara) götürülebilir. Bugün de bu tarz giyim, aynı işleviyle bazı yerlerde devam etmektedir.

Ancak yerel, geleneksel, kültürel bir olguyu kalkıp da İslam'ın kadına uygun gördüğü örtünme biçimi, hatta kadının iffetini-namusunu korumasının dini bir tarzı olarak görmek, biraz cahilliğin biraz da estetik duygusunun gelişmemesinin bir göstergesidir."

***

((Ey çarşaflı kadınlar ve ey onların yakınları olan erkekler! Gördüğünüz gibi, ilahiyat profesörü, çarşafın ne olduğunu sizlere bigüzel öğretmiş oldu.

Çarşaf meğer sadece geleneksel ve kültürel bir şeymiş. Yoksa İslamın kadına uygun gördüğü örtünme biçimi falan değilmiş. Hatta çarşafı, kadının iffetini-namusunu korumasının dini bir tarzı olarak görüyorsanız, bu sizin biraz cahilliğinizin biraz da sizde estetik duygusunun gelişmediğinin bir göstergesiymiş.

Öyleyse gelin, câhilliğinizi ortaya koyan çarşaftan vaz geçin. Kendinizde estetik/güzellik duygusunun gelişmesini istiyorsanız, çıkarıp, atın, fırlatır şu çarşafları.

Pek bilmiş profesörü dinlemeye devam edelim:))

"Olaya siyasal açıdan 'zorla' müdahale yapılamaz. Mustafa Kemal dahi kıyafet devrimine rağmen, kadınların kıyafetine dokunmamıştır."

((Ama gördüğünüz gibi Sayın profesör kendisi kadınların kıyafetine pek âlâ dokunmakta ve onları câhillikle suçlamaktadır. Söze devam ediyor:))

"Aslında kıyafet 'devrimi' aklın, mantığın alabileceği bir şey değildir. Kültürel olarak toplu-ma yeni pencereler açılabilir; ancak, kültür devrimi, aşağılık psikolojisinden kaynaklanan bir yanılsamadır. Değişim kendiliğinden, parçalı, iradi ve gönüllü olur.

Dolayısıyla, CHP'nin şimdiye kadar olan zihniyeti ile (zorla şapka giydirme zorla baş açtırma), peçe ve çarşaf giydirenlerin zihniyeti arasında totaliterlik açısından bir fark yoktur. Bu bağlamda CHP zihniyetinin, başını örten reşit kız öğrencileri üniversitelere sokmaması, tam bir akıl tutulmasıdır."

Tanrının izi insanın yüzü

"Ancak, peçe ve çarşafa teolojik ((dînî)) açıdan yaklaştığımızda, olayı salt dinsel bir yorum (içtihat) farkı olarak görüp saygı duyulacak bir mevzu saymak doğru değildir. Olayın ciddi estetik ve ahlaki boyutları vardır. Dinin düşünceden çok inanca, sorgusuz teslimiyete (dogmatizme) dayandığını iddia edenler bunu kabul etmeyeceklerdir. "

***

((Sevgili profesörümüz! Lütfedip yüksek kanaatınıza göre peçe ve çarşafın ne olduğunu söyleyin de bir an önce bilgilenelim.

Profesörümüz bizi kırmıyor ve peçe ve çarşaf hakkındaki yüksek kanaatlarını şöyle açıklıyor:))

"Kanaatime göre, **peçe ve çarşaf,** kadın onuruna karşı girişilmiş ağır bir hakaretin ve aşağılamanın ifadesidir.

***

((Evet bu ilahiyat profesörü sayelerinde öğreniyoruz ki, çarşaflı kadınlar ağır bir hakaret altındalaramış ve aşağılanmış durumdalarmış.

Kim hakaret altında yaşamak ve devamlı olarak aşağılanmak ister mi? Kimse istemez.

Bir şekilde hakaret altında bulunuyor ve aşağılanıyorsa, buna sebep olan şeyden sıyrılıp, hakaretten de aşağılanmaktan da kurtulur ve rahatlar.

Peçeli ve çarşaflı olunca hakarete ve aşağılanmaya uğradıklarına göre, bu kötü hallerden kurtulmaları için peçeli olanlar peçeyi çarşaflı olanlar da çarşafı atmalıdırlar.

Öyleyse atıp kurtulsunlar. İlahiyat profesörünün gösterdiği yol bu.

Eeeey peçeli ve çarşaflı hanımlar! Açın peçelerinizi, çıkarın çarşaflarınızı da kurtulun...

İyi ama, ya peçeli ve çarşaflı hanımlar, peçe ve çarşafı de başkasının zorlamasıyla değil de kendi istekleriyle kullandıklarını söylerlerse ne olacak?

Nitekim öyle oluyor zaten. Başörtülü kızlarımız da başörtüsünü hiçbir zorlama olmadan kendi istekleriyle taktıklarını söylemiyorlar mı?

Öyleyse ne olacak?

Ne mi olacak?

Başörtüsü düşmanları, "Bu başörtülüler her ne kadar öyle söylüyorlarsa da erkeklerinin zorlamasıyla takıyorlar" demiyorlar mıydı?

Sevgili ilahiyat profesörünün de böyle söylemesi çok mu zor !

O da öyle der. Kalkıp "Çarşaflı kadınlar erkeklerin zoruyla öyle giyiniyorlar. Bu da onlara en ağır bir hakaret ve onları aşağılamadır" diyecek olsa, buna kim engel olacak?

Profesörümüzü dinlemeye devam edelim:))

"Çünkü **peçe,** kadının yüzünü, **çarşaf** da onun bedenini toplumsal olarak inkar etmektedir. İkisi birlikte kadını insan olmaktan çıkararak onu organları belli olmayan garip bir 'mahluk'a dönüştürmektedir. Çarşafla vücut, peçe ile de yüz kaybolmaktadır.

***

((Değerli okuyucular!

"Peçe ve çarşaf, kadınları insan olmaktan çıkarıyor" demek, peçe takan ve çarşaf giyen kadınlara hakaret değil mi? **"Organları belli olmayan garip bir 'mahluk'"** demek hakaret üstüne hakaret değil mi?

Oysa aynı profesör, yukarıda, "Kanaatime göre, **peçe ve çarşaf,** kadın onuruna karşı girişilmiş ağır bir hakaretin ve aşağılamanın ifadesidir" demiyor muydu?

Şimdi, namus timsali zevce, kız ana, bacı, hala, teyze ve ninelerimize hakaret edenin, ne söylediğini bilmeyecek kadar dengesini kaybetmiş olan bu profesör olduğu ortaya çıkmamış mıdır?

Bakalım daha neler söylemiş?))

***

"Yüz (vech), hem Arapçada hem de Türkçede -hatta sanırım bütün dillerde- aynıyla bizatihi insanı, onun onurunu, değerini, şerefini simgeler. Örneğin Türkçede 'yüzsüz', 'iki yüzlü', 'yüzü yerde', 'yüzü kızarmak', 'yüzü tutmak', 'yüzünü kara çıkarmak', 'yüzünün akıyla çıkmak' gibi bir sürü deyim ve ifade, insanın 'yüz' olduğunu ortaya koyar.

***

((Profesör, Türkçedeki 'yüzsüz' kelimesinden bahsediyor. Oysa yukarıda okuduğunuz gibi, "**peçe,** kadının yüzünü ... inkar etmektedir" diyerek kendisi peçeli hanımlara 'yüzsüz' diyor.

Ayrıca, İslami bir mesele için müracaat edilecek kimseler İslam âlimleri değilmiş gibi, sakim kanaatını kabul ettirebilmek için, Fransız Yahudisi bir filozofun sözlerine yapışıyor:))

"Ünlü Fransız Yahudi filozofu Emmanuel Levinas, 'Tanrının izi insanın yüzünden geçer' der."

((Bir Yahudi ne derse desin bize ne! Allah bile demeyip tanrı diyen elin yahudisinin sözlerine bizim ihtiyacımız mı var Sayın profesör?

Ama profesör konuştukça konuşuyor:))

"Yüz, insanın ötekine karşı ahlaki sorumluluğunu ifade eder. Kadının önemli iki değeri olan iffeti ve namusunu, sözüm ona koruma adına kadının (insanın) en yüce, kutsal, manevi ve değerli yerini salt cinsel bir uzuv olarak görüp onu örtmeye kalkışmanın ne büyük bir cinayet, ilkellik olduğu ortadadır."

((Bay profesör! İlle de kadınların yüzleri kapatılmalıdır diyen yok. Ama bir an için var kabul edelim...

Neymiş? Kadının (insanın) en yüce, kutsal, manevi ve değerli yeri yüzü imiş, o niçin kapatılsınmış?

Bi kere "Kutsal ve mânevi değeri olan şey kapatılmaz" diye bir kâide yok.

Bu zat, Peygamberimiz'in, **"İnsanın en yüce, kutsal, manevi ve değerli yerinin** -yüz değil- **kalb olduğunu"** da bilmiyor. Haline de bakmıyor, insanları aldatmaya çalışıyor.

Kadın yüzünü cinsel bir uzuv görerek örtmeye kalkışmak büyük bir cinayet ve ilkellikmiş.

Öyleyse, **"Eğer fitne ve kötülük olma ihtimali varsa, kadının yüzü de kapalı olmalıdır"** diyen İslam âlimleri ilkel kimseler mi? Ve böyle söylemekle büyük bir cinayet mi işlemişlerdir?

Sakın esas ilkeller ve esas câniler onlara ilkel ve câni diyenler olmasın?

Bu profesör, insanın yüzünün karşı cins üzerinde ne derece etkili olduğunu bilmiyor mu?

Yüzünü beğenmediği karşı cinsle hangi kadın evlenir, hangi erkek evlenir?

Evlenmek isteyen kadın ve erkekler, önce birbirlerinin yüzlerine bakmıyorlar da ense köklerine mi bakıyorlar?

Kadın olsun erkek olsun, şöyle bir kimse düşünelim:

Gözünün biri küçük biri büyük.

Kulağının biri alt tarafından diğeri üstten kopuk veya kulak kıvrımları değişik.

Ağzı hem eğri hem de lokmayı zor alabiliyor.

Dişleri yamuk ve ileri geri vaziyette.

Yanaklarının şekli de renkleri de birbirini tutmuyor...

Çene sarkık, v.s.

Böyle bir kimseyle evlenmek isteyen kaç kişi bulunur?

Antalya'da kaç kişiye yüz nakli ameliyatı boşuna mı yapıldı?

Bu ameliyatı yaptıranlar boşuna mı yaptırıyorlar?

Yani, **"cinsel bir uzuv olarak görüp..."** diyerek insânî ve İslâmî gerçekleri tersine çevirmeye kalkışmanın İslâmî bir tarafı olmadığı gibi mantıkî bir tarafı da yok...

Bay profesöre soralım:

Yüzü kapatmak ilkelliktir de açmak medenîlik midir?

Kadınlarını açarak ilkellikten kurtulan kaç millet var?

Yüzünü bırakın, vücudunda açılmadık yeri kalmayan Hıristiyanlar mı medenîdir?

"Ünlü Fransız Yahudi filozofu Emmanuel Levinas" diye takdim ettiğiniz kişi gibi olanlar ilkel değil de Müslümanlar mı ilkel?

Biz, sizin Müslümanlar hakkında kullandığınız sözleri öteden beri hep ateistlerden duyarız. Böyle sözleri, sizin gibi ilahiyat profesörlerinden duymak bize acı veriyor.

Ateistlerin sözlerine benzer sözler söylemek, size ağır gelmiyor mu?

Size, Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun **"Çarşaf ve Peçeye Dair"** başlıklı yazısını okumanızı tavsiye ederim. Zor değil, internette **"Çarşaf ve Peçeye Dair"** yazarsanız hemen karşınıza çıkar.

Ey profesör!

Çok değil 100 sene öncesine kadar, senin-benim ninelerimiz de çarşaflı ve peçeliydi.

Onlar da mı ilkeldi? Onların babaları ve kocaları da mı cinayet işleyen cânilerdi?

Biz cânilerin torunları mıyız?

Bu soruya siz evet deseniz de ben ve benim gibi düşünenler, dede ve ninelerimiz hakkında yapılan bu suçlamaları asla kabul etmiyor, şiddetle reddediyor ve bu sözleri sahiplerine iade ediyoruz.

Sayın Profesör'ü okumaya devam edelim. Bakalım daha neler yazmış.))

Freud'u sollayan yaklaşım

"Peçe ve çarşaf, ayrıca kadına ve erkeğe güvenmeme, onları bilerek veya bilmeyerek bir nevi potansiyel cinsel sapık olarak görme bağlamında da hem kadına, hem de erkeğe bir hakaret içermektedir. Kadına denmek isteniyor ki, sen eğer yüzünü açıp kendine yakıştırdığın şık elbiseler giyersen, bu demektir ki, sen karşı cinsi 'cinsel' anlamda arzuluyorsun ve sadece bu nedenle onun dikkatini çekmek istiyorsun."

"Amiyane deyimle bu, kadına farkında olmadan potansiyel fahişe gözüyle bakmaktır. "

***

((Buyurun, Müslümanları çıldırtmak için yapılan ağır bir suçlama.))

***

"Erkeğe yönelmiş hakarete gelince, onlara da, siz kadının yüzüne bakar veya onu şık elbiseler içinde görürseniz, sizin niyetiniz bozulur ve hemen onu cinsel olarak arzularsınız denmektedir."

"Bu bakış açısı, farkında olmadan erkekleri cinsel sapık olarak görmektedir."

***

((Profesörün ifadelerine dikkat! **"Şu demektir"** diyerek, kendi değerlendiriyor, kendi suçluyor.))

"Aynı şekilde bu söylem, Freud'ün teorisini de sollayarak, kadın ile erkeği birer insan olarak görme yerine, onları 'ateş ile barut' olarak nitelemektedir."

***

((Yanlış mı Sayın Profesör! İki ayrı cinsin ateşle barut olduğunu bütün dünya söylüyor. Kimi kandırmak istiyorsunuz?))

"Oysa kanaatimce, İslam'ın kadından örtmesini istediği yerler, erkeklerde cinsel cazibe uyandıran göğüs ve bacaklarıdır. Yani bölge olarak, boyun-bilek ve diz altıdır. Bu talebi, bir özgürlük kısıtlaması olarak görmek yanlıştır. Amaç, toplumsal ve bireysel ilişkilerde kadını, 'dişi'liği aşırı vurgulanmış bir varlık olarak değil; onu 'kişi'liği ile muhatap

almaktır. Örtünme, neslin devamı ve evlenme-aile bağlamında anlam kazanan bir öneridir. Konuya estetik açıdan bakacak olursak, erkeğin saçı ve sakalı Aslan'ın yelesine, kadının saçı da tavus kuşunun kuyruğuna, taraklı kuşun tarağına benzer. Yani her ikisi de estetik unsurlarıdır. Ahsen-i takvim olarak yaratılmanın ifadesidir."

((Şimdi ben de onun gibi yapıp, **"İnsanları hayvanlara benzetiyor"** diyeyim mi?))

***

"Kadının yüzü ile saçı arasında estetiklik açısından bir fark yoktur. Saçı ve yüzü, yani başı cinsel bir bölge olarak görmek, sapıklıktır. Estetik olan ile erotik olanı birbirine karıştırmaktır."

((İslam dini, kadınların saçlarının kapatılmasını emrediyor, bu zat ise buna sapıklık diyor. Böylece kimin sapık olduğu meydana çıkmış oluyor.))

"İsteyen saçı ile isteyen de başörtüsü ile şıklığını tamamlayabilir. Başörtüsü, Kur'an'ın indiği dönemde her kadında -hatta erkekte- varolan bir giyim unsurudur. 24/Nur-31'deki **'Başörtülerini göğüslerine örtsünler'** ifadesinin gerçek amacının -Allah doğrusunu bilir- göğüs dekoltesini örtmek olduğu kanaatindeyim; yoksa hem saç hem de göğüs değil."

((Evet, bu büyük âlimin(!) buyurduğu işte hep böyle, hep kendi kanaatı.))

"Bu nedenle saçların da o gün için 'görünen kısımlar' kapsamında değil, fakat hükmünde olduğu kanaatindeyim. Çünkü o günkü örf ve adet, hatta iklimsel zorunluluk dolayısıyla başlar örtülüydü."

((Seçme âlimimiz, **"Başların örtülmesi Allah'ın emri olduğu için değil, Arabistan sıcak bir ülke olduğu içindi"** demek istiyor. Ama bu uydurma bilgiyi verirken bile şu kadarcığını düşünemiyor: İnsanlar, sıcakta değil soğukta örtünürler. Sıcakta ise açılırlar. Müslüman hanımların Arabistan sıcağında örtünmeleri mevsimin değil Allah'ın emriydi.))

***

"Ayrıca Tanrı'nın 'görünen yerler müstesna' şeklindeki atfı, O'nun makul örfe olan itibarını ve güvenini gösterir. Özetle, iffet İslami bir erdemdir.

Örtünme (tesettür), bu erdemi pratize eden İslami bir hükümdür. Başın (saçların) örtünmesi, Müslüman alimlerin üzerinde icma ettikleri bir yorumdur. Bu yoruma ya saygı duyulur ve uyulur veya delil ile reddedilir. İffet kaygısıyla (niyet) başlarını örtenler sevap kazanır. Başlarını örtmeyenler günah kazanmaz. "

((Âyet, hadis, İslam âlimleri ve 15 asırlık İslam kültürü **"Kadınların başlarını kapatmalarının farz olduğunu"** söylüyor, bu zat ise **"Yok öyle bir şey. Açmak günah değil"** diyor.))

***

"Cinsel saiklerle açılıp saçılanlar, günahkar olur.

Modern Avrupa kökenli çıplaklık kültürünü hariç tutarsak, insanlık hiçbir zaman makul sınırları aşmadı. Erkeğin, sakal bırakarak sevap beklemesi saflık veya kurnazlık; kadının saçını da cinsel bir unsur olarak görmesi sapıklıktır.

((Sakal bırakmanın sevabını resmen inkâr ediyor, onu anladık da sakal bırakmak nasıl bir kurnazlık oluyor onu anlayamadık. Bir cevap lütfetse de bilgilensek.

Bir kadın, saçını cinsel bir unsur olarak görürse o kadın da sapık oluyormuş, iyi mi!

Dâhî profesöre soralım: Hangi erkek, hiç saçı olmayan bir kadınla evlenmek ister?))

***

"Peçe ve çarşaf, kadını önce yoğun veya salt 'cinsel' bir varlık olarak tasarlama; sonra da, bütün renklerin ve kumaşların şıklığına ve güzelliğine 'karşıt' olarak tek 'siyah' renkle onu mahkum etme ve frenleme girişimidir.

Bu yaklaşım, Freud'u teoride yadsımasına rağmen, pratikte onun her türlü insan edimini libido (ne demekse?) ve cinsellik ile açıklama girişimini onaylamaktadır. Böylece insanların karakterleri, akılları ve iradeleriyle insan oldukları; esas olanın, bunları eğitmek olduğu göz ardı edilir. Kuran'ın deyimi ile 'esas olanın takva örtüsü olduğu' (7/Araf-26) unutulur.

((Profesörümüz, **"Esas örtü takvâ örtüsüdür"** meâlindeki âyeti hatırlatıyor. Bir de örtünmeyen kadınların nasıl takvâ sahibi olacaklarını söylese de onu da öğrensek.))

Çıplaklık kültürü

"Genç kadın vücudunun 'cinsel', yüzünün de 'güzel' olabileceği ve bu nitelikleriyle de erkek için tabiî olarak 'çekici' olduğu doğrudur. Kur'an bu tabiîliğe şöyle atıf yapar: '.....ve kadınlara karşı cinsellik arzusu erkeklere hoşlandırıldı.' (3/Al-i İmran 14)

Ancak, kadının vücudunun 'cazip' yerlerini teşhir ederek erkekleri 'tahrik' etmesi doğru olmadığı gibi; namusunu ve iffetini onun vücudunu inkar ederek koruma yolu da doğru değildir. Bunlar ifrat ve tefrittir. Normal ve doğru olan orta yoldur.

Ortaçağların sonuna kadar bütün dünyada (dinlerde ve kültürlerde) kadın tepeden tırnağa örtülü idi. Şu andaki dünya ortalaması boyun-bilek ve diz altıdır. Çarşaf ve peçe, cinselliğin 'aşırı' ve 'belirgin' bir şekilde geri çekilmesidir. Zihinlerde durduk yerde cinselliğin hatırlatılmasıdır."

((Bu mantığa göre, nedense açıklık hatırlatıcı olmuyor da kapalılık oluyor.))

***

"Kaldı ki, peçe ve çarşafın bazı insanlarda tersinden zihinsel bir fantezi olarak 'erotizm' doğurabileceği de söylenebilir. Normal hali dikkatimizi çekmeyen bir nesne, paketlendiğinde insandaki 'merak' duygusunu uyandırmaz mı?"

((Açıklık size göre normal hal öyle mi?

Bir de meraktan bahsediyorsunuz. Varsın merak uyandırsın. Uyandırsa bile günah mı?

Kapalılığın merak uyandırması mı günah, yoksa açıklığın şehvet hissini uyandırması mı günah? Veya şehevî hisleri kapalılık mı uyandırır, yoksa açık-saçıklık mı?

Bu sorular cevap ister, Sayın profesör.))

***

"Peçenin tek faydası varsa o da, 'çirkin' kadınları onların lehine kamu nezdinde güzellerle eşitlemesidir."

Yüzünde meymenet olmamak

"Kadın yüzü güzelliğin, estetiğin konusudur; cinselliğin ve erotizmin değil. Arzu, irade ve akıl 'gözler' aracılığı ile yüzü cinselliğin, erotizmin konusu yapabilir. Ancak bunu önlemenin yolu, yüzü kapatmak değildir. Arzuyu, iradeyi, aklı eğitmektir. İslam bunu yapmaya çalışır. **'Kadınlara ve erkeklere söyle, gözlerini korusunlar.'** (24/Nur, 30-31) emri bunun içindir. Tanrı 'yüzlerini' korusunlar demiyor."

(("Yüzlerini korusunlar" demiyor da, "korumasınlar" diyor mu peki?

Evet, **"gözlerini korusunlar"** buyuruluyor. Ama şunu unutuyorsunuz Bay Profesör. Ortada bakılacak şey olmazsa, gözleri korumaya lüzum bile kalmaz. Bu daha kolay değil mi?))

***

"Çünkü yüz, insan varoluşunun sonsuz anlam zenginliğinin kaynağıdır. İnsanın (kadının) utancını, arını, mahcubiyetini, gururunu, onurunu, sevincini, üzüntüsünü, öfkesini, kaygısını, umutsuzluğunu.... toplumsal mekânda ifade aracıdır. Peçe, kadının suratsızlaştırılmasıdır.

((Müslüman millet hiçbir zaman peçeli kadınlara suratsız dememiştir ama onlara suratsız diyenlere suratsız demekten çekinmez.))

***

"Çarşaf ise onu organlarıyla insan olmaktan çıkarmaktır."

((Bu kadar ağır hakareti yapsa yapsa İlhami Güler isimli ilahiyat profesörü yapabilir. Nitekim ondan başka hiçbir kimseden bu derece ağır hakaret ne görülmüş ne de duyulmuştur. Bu mânâda İlhami Güler isimli zat eşsiz.))

***

"Bütün insanlığın hafızasında kadın-erkek olarak 'insan', yüzü dahil organlarıyla ve elbiseleriyle insandır.

Yüz kaybolduktan sonra, ismin ve birden fazla olmanın, ben/kimlik olmanın bir anlamı kalır mı? Peçe ve çarşaf, kadının toplum içinde sürüleştirilmesidir. Peçe ve çarşaf, kadının cinsel tacizlerden korunmasının bir yolu değil, bir tür 'gizlenme' olarak dürüstlüğe terstir. Çünkü çoğu kez insanlar yüze güvenir, ona inanır."

((Ey peçeli ve çarşaflı kadınlar! Ola ola sonunda sürü de oldunuz. Sizin bu haliniz, cinsel tacizlerden korunmanın bir yolu değilmiş. O haliniz dürüstlüğe de ters imiş. Yani dürüst de değilmişsiniz.

Değerli okuyucular!

Türkiyen dört bir taraftan işgal edildiğinde, Kahraman Maraş'ta Müslüman kadının örtüsünü yırtan Fransızlardan bile Müslüman kadınlara böyle bir hakaret duyulmuş mudur?))

***

"Meymenet (bahtiyarlık, mutluluk), insanın yüzündedir veya yoktur. Bedevi, Hz Muhammed'in yüzünü gördüğünde: 'Bu adam yalan söylüyor olamaz' deyip hemen iman etmiştir. Yüzü görünmeyen kadın nasıl utanacak, arlanacak ve bunların belirtisi olarak 'yüzü kızaracaktır'? Yüz kapatılınca bütün dillerdeki edebiyatın hatırı sayılır bir bölümü yok sayılmayacak mı?"

((Yüzü kapalı olun kadın utanamaz arlanamazmış. Yani, "Utanmaz ve arlanmazdır."

Kadının yüzü kızarmalıymış. İyi de kapalı olan yüz zaten utanacak bir şey yapmamıştır, niçin kızarsın ki?

Değerli okuyucular! Bunlar, kadınları ille de yüz kızartacak şeyler yapar hale getirmek istiyorlar. Ammaaa o hale gelen kadınların da zaten yüzü kızarmaz ki.))

İslami kıyafet nedir?

"Antropolojik, etnik kökenini dışarıda tutarsak, peçe ve çarşafı dinsel olarak kadın iffet ve namusunun korunmasının sözümona 'muttaki' yolu olarak 'içtihat' edenler erkeklerdir. Bu yorum, aslında hastalıklı bir halet-i ruhiyenin 'namus ve iffet' olarak kendini kadınlara yutturmasıdır.""

((Kadınlar yetmedi, hastalıklı bir halet-i ruhiye diyerek şimdi de erkeklere hakaret.))

***

"Geleneğin, tarihin ve erkeğin egemenliğinde olan 'zavallı' kadınların bunu görememesi normaldir. Köleliğin köleler tarafından 'normal' olarak algılandığını tarihten biliyoruz.

Psikanaliz, bize insanın ahlaki ve estetik olmayan onlarca 'haz'ından bahseder. Bu bir 'sahte bilinç'tir.

İslam tabii bir dindir. Tabii bir din, insan tabiatına, fıtratına ve fiziki tabiata ters bir şey söylemez. Tabiatı ne olduğundan fazla tabii kılmaya çalışır, ne de onu eksiltmeye çalışır. Onun kurallarına uygun olarak çalışır. İslâm'ın gayesi, insan tabiatını ahlaken geliştirmek, toplum tabiatını da düzenlemektir. Güzel giyinme insanlığın ortak arzusudur. Cinsel tahrik amaçlı aşırı dekolte ve peçe-çarşafla örtünme, ekstrem davranışlardır."

((Peçe ve çarşafla örtünenleri, açık-saçık giyinenlerle bir tutmak kalmıştı, onu da yaptı.))

***

İslam'ın önerdiği 'tesettür', insanlığın normal giyinmesine karşı bir husus değildir. Kadını onuruyla toplumda aktif tutma girişimidir. Cinsellik vurgulu aşırı açıklık ise kadını cinsel bir meta durumuna düşürür.

Polis kıyafeti, hemşire kıyafeti, asker kıyafeti gibi 'İslami kıyafet' diye bir şey olamaz. İslam, insanlığın tecrübeyle biriktirdiği normal kıyafeti benimser. Evrensel bir din bütün kültürlerin yarattığı estetik zenginliğe, 'şıklığa' karşı çıkmaz. Ancak emperyalist veya dogmatik-totaliter bir ideoloji bütün kültürleri ve insanları bir kalıbın içine sokmaya çalışır. Onlara değer vermez, güvenmez, onları aptal yerine koyar. Çünkü 'sözün bütünü aptala söylenir'."

((Değerli okuyucular! Sayın Profesöre elimizden geldiği kadar söyleyeceklerimizin bütününü söylemeye çalıştık. Veselâm...))

HADÎS-İ ŞERİFLER

Hazreti Enes (Radıyallahu Anh) anlatıyor:

"Ebu Talha (Radıyallahu Anh)'ın hasta bir oğlu vardı. Ebu Talha (evden) çıktığı bir sırada çocuk ölmüştü. Ebu Talha eve dönünce:

— "Oğlum nasıl?" diye sordu. Çocuğun annesi Ümmü Süleym:

— "Öncekinden daha sakin" dedi ve ona akşam yemeğini getirdi. Yemeğini yedi sonra eşine yaklaştı. İşini bitirince eşi (Ümmü süleym):

— Çocuğu defnediniz" dedi. Sabah olunca Ebu Talha Resulullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in yanına vardı ve O'na olup bitenleri anlattı. Resulullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem):

— "Gece bir araya geldiniz mi?" diye sordu.

O : "Evet" dedi. Bunun üzerine Resulullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem): "Allah'ım, geceyi haklarında mübarek kıl" diye dua buyurdu. O geceki beraberlikten Ümmü Süleym bir oğlan çocuğu doğurmuştu ki Ebu Talha bana:

— "Çocuğu al ve Hazreti Peygamber (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'e götür" dedi. Çocukla beraber birkaç tane de hurma göndermişti.

— "Ey Enes, sabahleyin çocuğu Resulullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'e ulaştırıncaya dek onu kimse emzirmesin." dedi. Sabah olunca çocuğu yüklenip Resulullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'e götürdüm.

— "Yanında birşey getirdin mi?" diye sordu.

— "Evet birkaç hurma" dedim. Hazreti Peygamber (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) hurmaları aldı, çiğnedi. Sonra kendi ağzından çıkarıp çocuğun ağzına koydu ve (çiğnenmiş hurmalarla) çocuğun damağını oğdu. Adını da Abdullah koydu."

Buhari'nin bir rivayetinde İbn-i Uyeyne'nin şu sözüne yer verilmiştir. "Ensardan (İbaye b. Rifaa adında) bir kişi şöyle demiştir: Abdullah'ın dokuz oğlunu gördüm. Hepsi de Kur'an okuyorlardı." Maksat (o geceki birleşmeden) doğan Abdullah (b.Ebi Talha)'nın çocuklarıdır."

Müslim'in bir rivayeti ise şu şekildedir: "Ebu Talha (Radıyallahu Anhı)'ın Ümmü Süleym'den bir çocuğu vefat etmişti. Ümmü Süleym ev halkına:

— "Ebu Talha'ya oğlunun vefat ettiğini ben söylemedikçe siz ona bahsetmeyin" dedi. Ebu Talha eve döndü. Hanımı akşam yemeğini getirdi. Ebu Talha yedi içti, sonra Ümm-ü Süleym o ana kadar hiç süslenmediği şekilde süslenip kuruldu. Kocası da ona yaklaştı. Ümm-ü Süleym kocasının doyduğunu ve kendisine yaklaşmasını bitirdiğini görünce:

— "Ey Ebu Talha! Ne dersin: Birtakım kimseler bir ev halkına bazı emanetler verseler de sonra bu emanetleri geri isteseler bu ev halkının emanetleri alıkoyma hakları olurmu?" diye sordu. Ebu Talha:

— "Hayır (Böyle bir hakları yoktur)" dedi. Ümm-ü Süleym:

— "O halde sen de oğlunun sevabını Allah (Celle Celaluhu)'dan bekle dedi. Hazreti Enes (Radıyallahu Anh) (devamla) dedi ki: "Ebu Talha kızdı, sonra da:

— "Neden beni (kendi halime) terkettin de bu işlere bulaştım, sonra da oğlumun ölümünü bana haber veriyorsun?" dedi ve derhal (kalkıp) yola çıktı. Nihayet Resulullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'e vardı ve olanları anlattı. Resulullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem):

— "Allah gecenizi hakkınızda mübarek kılsın" diye (onlara) dua buyurdu. Hazreti Enes şöyle devam etti: "Ümm-ü Süleym (o

geceki birleşmede) hamile kaldı. Hazreti Enes devamla diyor ki: "Bir yolculukta Ümm-ü Süleym (Radıyallahu Anha) Resulullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'in mayyetinde idi. Ve Resulullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) bir yolculuktan Medine'ye döndüklerinde şehre geceleyin giriş yapmazlardı.

(Bu yolculuklarında da) Medine'ye yaklaşmışlardı ki Ümm-ü Süleym'i (doğum) sancısı tuttu. Ebu Talha hanımıyla meşgul olmaya başladı. Resulullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) ise yoluna devam etti. Hazreti Enes (Radıyallahu Anh) dedi ki:

Ebu Talha (hayıflanarak) şöyle söyleniyordu: "Ya Rab! Sen çok iyi biliyorsun ki Medine'den çıkınca Resulullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'ile birlikte çıkmak (oraya) girdiğinde onunla beraber girmek çok hoşuma gider. Fakat bu defa gördüğün sebeple bundan mahrum oldum?" Ümm-ü Süleym O'na:

— Ey Ebu Talha! Bundan önceleri hissettiğim (doğum sancıların)ı şimdi duymuyorum. Yürü (de gidelim) dedi. Biz de yolumuza devam ettik. Medine'ye vardıklarında Ümm-ü Süleym'i doğum sancısı tekrar tuttu ve bir erkek çocuğu doğurdu. Annem (Ümm-ü Süleym) bana:

— "Ey Enes, sabahleyin çocuğu Resulullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'e ulaştırıncaya dek onu kimse emzirmesin." dedi. Sabah olunca çocuğu yüklenip Resulullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'e götürdüm.

Bundan sonra Hazreti Enes hadisin tamamını geride anlatılan şekliyle zikretti."

Buhari (1301) Müslim (2144)

İbn-i Mesud (Radıyallahu Anh) anlatıyor:

"Huneyn günü olunca Resulullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) ganimet taksimatında bazılarına (fazla vererek) ihsanda bulundu. Örneğin Akra b. Habis'e 100 deve vermişti. Uyeyne b. Hısn'a da bu kadar vermişti. Arap eşrafından bazı kimselere de vermek suretiyle o gün onları da taksimatta tercihe tabi tutmuştu. Bunun üzerine bir adam:

— "Vallahi bu taksimatta adalet ve Allah (Celle Celahuhu) rızası gözetilmemiştir." dedi. Ben de:

— "Vallahi (bunu) Resulullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'e haber vereceğim" dedim ve Hazreti Peygamber'e varıp o kişinin söylediklerini haber verdim. Resulullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'in rengi değişti. Adeta sırf boyası gibi kıpkırmızı kesildi. Sonra:

— "Allah ve Resulu adil olmadıktan sonra kim adil olacak?" buyurdu. Daha sonra da: "Allah (Celle Celalühu) Musa Peygamber'e rahmet eylesin. O bundan daha çok ezaya maruz kaldı da sabretti" buyurdu.

Bunun üzerine ben: "Şüphesiz bundan böyle ben hiçbir sözü ona iletmeyeceğim" dedim .

Buhari (3150) Müslim (1062)

Hazreti Enes (Radıyallahu Anh) anlatıyor:

Resulullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) buyurdular ki: "Allah *(Celle Celaluhu)* bir kuluna hayır murad ettiği zaman, dünyada cezasını çabucak verir. Allah (Celle Celaluhu) bir kuluna şer murad ettiği zaman ise, günahı sebebiyle onu bekletir. Nihayet kıyamet günü gelince onu eksiksiz olarak günahıyla karşı karşıya bırakır."

Ve yine Hazreti Peygamber (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) buyurdular: "Mükafatın büyüğü, belanın büyüğü ile orantılıdır. allah-u Teâlâ bir kavmi sevdiği zaman onları imtihan eder. Kim (Kaderine) rıza gösterirse onun için rıza (-ı ilahi) vardır."

Ebu Hüreyre (Radıyallahu Anh) anlatıyor:

Resulullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) buyurdular ki: "Güçlü kimse güreşte yenen değildir. Asıl güçlü kızgınlık anında nefsine malik olandır."

Buhari (6114) Müslim (2609)

ŞİİRLERDEN SEÇMELER

BAHÇEDEKİ İHTİYAR
Necip Fazıl KISAKÜREK

Yıllar bir gözyaşı olup da kaymış
Nurlu ihtiyarın yanaklarında.

Yapraktan saçını yerlere yaymış,
Sonbahar ağlıyor ayaklarında.

Süzüyor ufukta bir kızıl yeri,
İçi hatıralarla dolu gözleri;

Alnında akşamın ince kederi,
Sessizliğin sırrı, dudaklarında.

Yanan bir kağıtta küçük bir satır
Yazı gibi akşam, onu karartır;

Artık o, silinen bir hatıradır,
Bu ıssız bahçenin uzaklarında...

TERKÎB-İ BEND
Ziya Paşa

Her şahsı harîm-i Hakk'a mahrem mi sanursın?!
Her tâc giyen çulsuzu Edhem mi sanursın?!

Dehri arasan binde bir âdem bulamazsın!
Âdem görünen harları âdem mi sanursın?!

Bil illeti kıl sonra müdâvâta tasaddî!
Her merhemi her yareye merhem mi sanursın?!

En ummadığın keşf eder esrâr-ı derûnun!
Sen herkesi kör, âlemi sersem mi sanursın?!

Nâ-merd olayım çerhe eğer minnet edersem!
Cevrinle senin ben keder etsem mi sanursın?!

Allah'a tevekkül edenin yâveri Hak'dır!
Nâ-şâd gönül bir gün olur şâd olacaktır?!

GARAZ- AVNÎ
Fatih Sultan Mehmed

Âhiret kesbeylemektir dâr-ı dünyâdan garaz?
Yoksa ey zâhid nedir bildin mi ukbâdan?

Mâl ü mülkü terkedip gitsen gerektir âkıbet,
Pes nedir dünyâ için ey hâce dünyadan garaz?

Yârsız cennet dahî olsa bana zindân olur,
İyi bil dîdârdır Firdevs-i a'lâdan garaz!

Her ne kim görsen taalluk bağlama kılma karar,
İbret almaktır dilâ seyr ü temâşâdan garaz!

Bu gönül eğlencesidir Avniyâ çün âkıbet,
Ma'rifet satmak değilir şi'r-ü inşâddan garaz!

SESSİZ GEMİ
Yahya Kemal BEYATLI

Artık demir almak günü gelmişse zamandan,
Meçhule giden bir gemi kalkar bu limandan.
Hiç yolcusu yokmuş gibi sessizce alır yol,
Sallanmaz o kalkışta ne mendil, ne de bir kol.

Rıhtımda kalanlar bu seyahatten elemli,
Günlerce siyah ufka bakar gözleri nemli.
Biçare gönüller. Ne giden son gemidir bu,
Hicranlı hayatın, ne de son matemidir bu.

Dünyada sevilmiş ve seven nafile bekler,
Bilmez ki, giden sevgililer dönmeyecekler.
Bir çok gidenin her biri memnun ki yerinden,
Bir çok seneler geçti; dönen yok seferinden.

HAZRET-İ OSMAN-I ZİNNÛREYN (1)

(Radıyallahu Anh)

TÜRKİYE GAZETESİ YAYINLARI
İSLAM ALİMLERİ ANSİKLOPEDİSİ GİBİ BAZI
MUTEBER ESERLERDEN ALINTIDIR.

Eshâb-ı kirâm'ın en büyüklerinden ve Peygamberimizin *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* damadı, üçüncü halifesi. 577 senesinde Mekke'de doğdu. Babasının adı Affan olup, Kureyş kabilesinin Benî Ümeyye kolundandı. Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'ın soyu, Abd-i Menafta Peygamberimizin *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* temiz nesebi ile birleşir. Dünyada iken Cennetle müjdelenen on kişiden biridir. Hazreti Rukıyye'den Abdullah isminde bir oğlu olmuş ve bu sebeble Ebû Abdillah künyesi ile de tanınmıştır.

Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*, ilk müslüman olanların beşincisidir. Müslüman olmadan önce ticâret ile uğraşırdı. Zengin bir tüccar olup, mükemmel ve zarif bir cemiyet insanı idi. Kabilesi arasında geniş bir çevresi ve büyük itibarı vardı. İslâmiyet gelmeden önce Hazreti Ebû Bekir ile yakın arkadaş ve dost idi. Ona karşı içten bir sevgi duyar, iş hususunda da görüşüp konuşurlardı. O da Hazreti Ebû Bekir gibi cahiliyet devrinin kötülüklerinden uzak durmuştur.

HAZRETİ OSMAN (Radıyallahu Anh)IN MÜSLÜMAN OLUŞU

Hazreti Ebû Bekir müslüman olduktan sonra, Hazreti Osman da onun teşviki ile müslüman oldu. Müslüman oluşunu kendisi şöyle anlatır.

"Benim kâhine bir teyzem vardı. Bir gün onun evine varmıştım. Bana dedi ki: "Sana bir hatun nasib olacak ki, ne sen ondan önce bir hatun görmüş olursun, ne de o, senden önce bir erkek görmüş olur. Güzel yüzlü ve zahide bir hatun olup, bir büyük Peygamber kızı olsa gerektir." Ben teyzemin bu sözüne hayret ettim. Yine bana dedi ki: "Bir peygamber geldi. O'na gökten vahiy nazil oldu." Ben dedim ki: "Ey teyzem, böyle bir sır, şehirde hiç duyulmadı. O halde bu sözü açık söyle." O zaman teyzem dedi ki: "Muhammed bin Abdullah'a peygamberlik geldi. Halkı dine davet eder.

Çok zaman geçmez ki, O'nun dîni ile âlem nurlanır. O'na karşı gelenin başı kesilir."

Teyzemin bu sözleri, bana çok tesir etti. Endişeye düştüm. Ebû Bekir *(Radıyallahu Anh)* ile aramızda büyük bir dostluk vardı. Birbirimizden hiç ayrılmazdık. Bu meseleyi görüşmek üzere, iki gün sonra hemen Ebû Bekir *(Radıyallahu Anh)* in yanına gittim, teyzemin söylediklerini O'na söyledim. Ebû Bekir *(Radıyallahu Anh)* bana dedi ki: "Ya Osman! Sen akıllı bir kimsesin. Hiç görmez ve işitmez ve bir şeye fayda ve zarar vermez olan bir kaç taş ilâhlığa nasıl lâyık olur?" Ben, "Doğru söylüyorsun, teyzemin sözü gerçektir" dedim.

Hazreti Ebû Bekir, Osman'a *(Radıyallahu Anhuma)* İslâmiyeti anlattıktan sonra O'nu Resûlullah'ın *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* huzuruna götürdü. Peygamberimiz, Hazreti Osman'a şöyle buyurdu:

"Yâ Osman. Hak teâlâ seni Cennete misafirliğe davet eder. Sen de icâbet eyle! (Kabul et) Ben bütün insanlara hidaye rehberi olarak gönderildim" Hazreti Osman Resûlullah'ın yüksek halleri ve güler yüzle söylediği sözler karşısında kendinden geçip, büyük bir şevk ve teslimiyetle "Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resûlüh" deyip müslüman oldu. Sonra da daha önce Şam'a gittiği sırada gördüğü bir rüyayı şöyle anlattı: "Yâ Resûlallah. Biz Muan ile Zerka denilen yer arasında idik, bir ara orda uyumuşduk. O sırada "Ey uyuyanlar. Uyanın. Ahmed *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* Mekke'de zuhur etti." diye nida eden bir ses işittik. Mekke'ye gelince de sizin Peygamber olarak gönderildiğinizi öğrendik."

Teyzem, müslüman olduğumu duyunca çok sevinip aşağıdaki şiiri okuyarak yanıma geldi.

Sözlerim sebebiyle, Hak teâlâ Osman'a
Doğru yolu gösterdi, hidâyet verdi ona.
Kendi fikrini bırak, uy Resûlün fikrine,
Her sözü doğru olan, Allahın Resûlüne.
Hak dîni ile gönderilen, iki kızını nikâhladı ona,
Böylece o Ufukda mezc olan ayla güneş gibi (zünnûrayn) oldu.

ÇEKTİĞİ EZİYETLER VE ERİŞTİĞİ NİMETLER

Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* müslüman olduktan sonra, diğer müslümanlar gibi o da çeşitli işkencelere uğradı. Bilhassa amcası tarafından çok işkence yapıldı. Müslüman olduğu için amcası, onu ip ile belinden ağaca bağlayıp, yoruluncaya kadar kırbaç ile döverdi. O bütün işkencelere sabreder hep kelime-i şehâdet okurdu. Müslüman olduktan sonra, Peygamberimizin *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* kızı Rukıyye ile evlendi. Peygamberimizin kızları Rukıyye ve Ümmü Gülsüm daha önce Ebû Leheb'in oğulları Utbe ve Uteybe ile nişanlanmışlardı.

Peygamberimiz, insanları müslüman olmaya davete başlayınca, Ebû Leheb düşmanlık etmeye başladı. Oğulları da düşmanlık edip, Resûlullah'ın kızlarını almaktan vazgeçtiler. Böylece Resûlullah'ı *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* sıkıntıya düşürmek istediler. Bunun üzerine vahiy gelerek Rukıyye Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'a nikâh edildi. Rukıyye, Bedr Savaşı'ndan sonra vefat edince, Peygamberimizin diğer kızı Ümmü Gülsüm de Hazreti Osman'a nikâh edildi. Bu bakımdan O'na Peygamberimizin *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* iki kızıyla evlenme nimetine kavuşmuş olduğu için iki nûr sahibi manasına "Zinnûreyn" denilmiştir.

İLK HİCRETTE BULUNANLARDANDI

Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* müslüman olduktan, müşrikler tarafından yapılan işkencelere uzun zaman tahammül edip, Habeşistan'a hicret etmeye izin verilince, hanımı Rukıyye *(Radıyallahu Anha)* ile Habeşistan'a hicret etti. Böylece Habeşistan'a ilk hicret eden Müslümanlardan biri de Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'dır. Ayrıca Hud aleyhisselâmdan sonra ailesi ile birlikte ilk hicret edenlerden oldu. Bir müddet sonra Mekke'ye dönüp, ikinci olarak tekrar Habeşistan'a hicret etti. Bu ikinci hicretten sonra Mekke'ye dönüp, son olarak Medine'ye hicret etti. Böylece dîni uğruna üç kere hicret etme fazîletine erdi.

HAYIR YOLLARINA İNFAKI

Medine'ye hicret ettiği ilk günlerde şehirde su sıkıntısı çekiliyordu.

Rume kuyusundan başka içecek su yoktu. Bu kuyu ise bir Yahudiye ait olup suyunu satardı. Resûlullah *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*: "Rume kuyusunu kim satın alır, kendi kovasını müslümanların kovası ile beraber tutarsa, Cennetteki kovası bundan hayırlı olur." buyurdular. Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* kuyuya varıp, Yahudi ile pazarlık etti. Yahudi kuyunun hepsini satmadı.

Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* da, nöbetleşe bir gün kendisinin, bir gün Yahudinin olmak üzere yarısını satın aldı. Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* kendi nöbet gününde kuyuyu müslümanlara serbest bırakırdı. Yahudi, nöbetinde suyu para ile satardı. Müslümanlar Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'ın nöbetinde iki günlük sularını alır, Yahudinin nöbetinde kuyunun yanına uğramazdı. Yahudinin işi böylece bozuldu. Sonra: "Yâ Osman, işimi bozdun" deyince Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* kuyunun diğer yarısını da aldı. (ilk yarısını on iki bin dirheme almışa, ikinci yarısını sekiz bin dirheme aldı ve hepsini sebil etti.)

Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* Bedir Savaşı hariç bütün savaşlarda bulundu. Hudeybiye andlaşmasında Mekke'ye elçi olarak gönderildi. Tebük seferinde onbin kişilik İslâm ordusunun, bütün ihtiyaçlarını karşılayıp donattı. Ayrıca bin altın da para yardımında bulundu. Bütün malını İslâmiyetin yayılması, insanların kurtulması, se'âdete kavuşması için Allah yolunda harcadı. Bunun üzerine Rasullullah *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* **"Osman'a bu günden sonra ne yapsa zarar vermez"** buyurdu.

Bedir Savaşı yapıldığı sırada, Peygamberimizin kızı olan eşi Hazreti Rukıyye'nin ağır hasta olması sebebiyle, Bedir Savaşına katılmasına izin verilmedi. Zafer haberi geldiği gün hazret-i Rukıyye vefât etti. Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'ın Hazreti Rukıyyeden, Abdullah adında bir oğlu olup, hicretin dördüncü yılında altı yaşında vefât etti. Peygamberimiz *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*, kızı Rukıyye'nin vefâtından sonra diğer kızı Ümmü Gülsüm'ü Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* ile evlendirdi. Hicretin dokuzuncu yılında Ümmü Gülsüm de vefât edince Peygamberimiz *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*: "Ya Osman bir kızım daha olsaydı, onu da sana verirdim" buyurdu.

KUR'AN-I KERİM TİLAVETİ

Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*, Peygamberimizin *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* vahiy katiplerinden idi. Güzel yazar, güzel konuşur ve çok kuvvetli bir hatîb idi. Daima Kur'ân-ı kerîm okur, ondan çeşitli meseleler çıkarırdı. Kur'ân-ı kerîmi hıfzı (ezberi) çok kuvvetli idi.

Namazda bir rek'atte bütün Kur'ân-ı kerîmi okuyan dört kişiden biri de Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'dır. Çok okuduğu için iki mushaf elinde eskimiştir.

Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'ın hizmetlerinden biri de Hazreti Ebû Bekir'in bir araya toplattığı Kur'ân-ı kerîm nüshasından, altı nüsha daha yazdırıp, büyük İslâm merkezlerine göndermesidir. Bu bakımdan Ona Nâşir-ül-Kur'ân (Kur'ânın yayıcısı) denilmiştir.

MESCİDİ NEBEVİ'Yİ GENİŞLETMESİ

İslâmiyet yayılmaya başlayınca, her taraftan müslümanlar çoğalıp Medine'ye geliyordu. Peygamberimizin *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* mescidi dar gelmeye başlamıştı. Bunun üzerine Resûlullah*(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* "Bizim mescidimizi bir zira' olsun genişleten Cennete gider" buyurdu. Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*, "Yâ Resûlallah, malım mülküm sana fedâ olsun. Mescidi genişletme işini üzerime alıyorum" dedi. Mescidi kırk zıra' (20 metre) genişletti ve bütün masraflarını karşıladı. Bunun üzerine "Allahın mescidlerini ancak, Allaha, âhiret gününe inanan, namaz kılan, zekât veren ve yalnız Allahdan korkan kimseler tamir eder. İşte hidâyet üzere bulunanlardan oldukları umulanlar bunlardır." meâlindeki Tevbe sûresi onsekizinci âyeti nazil oldu.

Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* *(Radıyallahu Anh)* Peygamberimizin *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* yanından ayrılmazdı. Veda Haccı'nda da Resûlullah*(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* ile beraber bulundu.

ÜÇÜNCÜ HALİFE OLARAK SEÇİLMESİ

Peygamberimizin vefâtından sonra Hazreti Ebû Bekir'in kendisinden sonra Hazreti Ömer'in hâlife olmasını bildirdiği ahidname, Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* tarafından yazılıp hazırlandı. Hazreti Ömer'in halifeliği sırasında seçtiği altı kişilik hususi şûra azalarından biri de Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* idi. Bu şûra Hazreti Ömer *(Radıyallahu Anh)*'ın şehîd edilmesinden sonra Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'ı halife seçti. Eshâb-ı kirâm ona bîat ettiler. Böylece hicretin 24. yılında (m. 644) senesinde Muharrem ayının birinci günü hilafet makamına geldi.

12 sene hilâfet makamında kalan Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*, cesur idi. Hiçbir felâket karşısında sarsılmamıştır. Bunun için halifeliği de başarılı geçmiştir. Bilhassa halifeliğinin ilk yılları, İslâm tarihinde altın bir devir teşkil eden Ebû Bekir ve Ömer *(Radıyallahu Anhuma)* devirlerinin bir devamıydı.

HAZRETİ OSMAN (Radıyallahu Anh)IN DÖNEMİNDEKİ FÜTÛHÂT

Devrinde bir çok fetihler yapılmıştır. Horasan, Hindistan, Maverâünnehir, Kafkasya, Kıbrıs adası ve kuzey Afrika'nın bir çok yerleri, Onun devrinde İslâm topraklarına katılmıştır.

Yine onun halifeliği sırasında Şam'da valilik yapan Hazreti Muâviye komutasındaki ordu Kıbrıs adasını alarak Akdeniz'de önemli bir mevki elde etti.

Hazreti Ömer'in *(Radıyallahu Anh)* hilâfeti zamanı olan on sene ile Osman'ın *(Radıyallahu Anh)* oniki senesinden ilk altısı, refah ve rahatlıkla geçerek, İslâm memleketlerinin hepsinde dînî hükümler uygulandı ve İslâm dünyâsı çok genişledi. Hatta, bütün Arabistan ve Afrika'nın büyük bir kısmı, İslâm memleketinin bir parçası olmuş, Trablusgarb, Fizan, Bingazi, Tunus, Cezayir, Fas, Merakeş, Dimyat, Zeyyad, Aden, San'â, Asir, Bahreyn, Hadremut, Katif, Necd, bütün Irak. "Hindistan ve Sind (Pakistan), Çin, Semerkand, Hayve, Buhara ve Türkistan, İran, Kafkasya İslâmın idaresi altına girerek, İslâm sancağı, İstanbul surlarının önüne kadar götürülmüştü. Feth edilen memleketlerin ahalisi de seve seve müslüman olmakla şereflendiklerinden İslâm nüfusu pek artmış, milyonları aşmıştı.

Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* herkese lâyık olduğu vazifeyi verirdi. Onun tayin ettiği valileri, emirleri, onu sevmekte ve emirlerini yapmakta, askerlikte ve memleketleri feth etmekte, çalışkanlıkta en seçme kimselerdi. Onun zamanında İslâm memleketleri batıda İspanya'ya kadar, doğuda Kâbil ve Belhe kadar genişletildi, İslâm orduları denizde ve karada büyük zaferlere ulaştı.

Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*, Hicaz'daki ve Irak'daki bakımsız yerleri, güvendiği kimselere ve yakınlarına verir, ziraat aletleri de temin ederek çalıştırır, millete çok toprak kazandırarak ziraatı geliştirip, bağlar, meyve bahçeleri yetiştirdi. Kuyular kazdırıp, kanallar açtırdı. Arabistan'ın kuru toprakları onun zamanında en bereketli yerler gibi olmuştu. Emniyet ve huzur da böylece kendiliğinden meydana gelmişti. Hanlar, misafirhaneler yapılmıştı. Ticâret ve nakliyatta kolaylık da, bunlara bağlı olarak gelişmişti. Mal, servet artıp iş hayatı canlandı. Onun zamanında Medine'de tarla sürmeyen, bağ yetiştirmeyen kimse kalmadı.

Bu bereketi ve huzuru gören Eshâb-ı kirâm, Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'ı çok takdir ettiler.

HAZRETİ OSMAN R.ANH'IN HİLAFETİNİN SON DÖNEMİNDEKİ FİTNELER

Geride anlatılan bunca genişlik ve çokluk sebebiyle fikirlerde ayrılık çoğalmış, düşünüş tarzları, idrâk şekilleri arasında ayrılık baş göstermişti. Müslüman şekline giren münafıkların körüklemesi ile halifeye karşı çıkan isyan yüzünden, Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* *(Radıyallahu Anh)*'ın hilâfetinin son altı senesi karışık ve gürültülü geçti. Yahudiler ve diğer İslâm düşmanları, çeşitli ihtilaflar çıkararak, fitne ve fesadı yaymak teşebbüsüne geçtiler. Fitnenin ve fesadın en büyük kaynağı Mısır'da idi.

İBN-İ SEBE FİTNESİ

Buradaki fitne hareketini; Yemenli bir Yahudi olan Abdullah İbni Sebe adındaki bir münafık yapıyordu. Her tarafa yerleştirdiği adamları ile temas halinde olup, fitnenin yayılması için her yola başvuruyordu. İslâmiyeti içerden yıkmak için faaliyete geçen Abdullah İbni Sebe, önce Basra ve Kûfe'de gizli teşkilât kurdu. Daha sonra Medine'ye gelip, orada bir takım fitne ve karıştırıcılık faaliyeti göstermek istedi ise de, tutunamayıp, Mısır'a kaçtı. Mısır'da yıkıcı faaliyetlerini devam ettirmek üzere, kendisi gibi fitneci kimseleri etrafına topladı ve faaliyete geçti. Burada fitnenin ilk tohumlarını atıp, sebeiyye fırkasını ortaya çıkardı. Kurduğu gizli teşkilâtla, cahil ve başı boş Mısır kıbtilerini aldatarak bir çapulcu alayı topladı. Âsîlerden onüçbin kişi, Medine-i münevvere şehrini sarmağa kâdar ileri gidip, halifeye, hilâfetden çekilmesini teklif ettiler.

Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* *(Radıyallahu Anh)* ise, "Server-i âlemin*(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* bana giydirdiği elbiseyi, elimle çıkarmam, çünkü o bana: "Şüphesiz Allah sana bir (hilâfet) kaftan (ı) giydirecek sakın onu kendin çıkarma' diye tenbihte bulunmuştu" buyurdu. Sahâbe-i kirâmın ve Tabi'în-i kirâmın hepisinin ictihâdları da bu yönde idi. Fakat, âsiler ikna edilemedi. Hicretin otuz beşinci senesinde Medine'ye gelerek, Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'ın evini kuşattılar. Muhasara, kırk gün devam etti. Hazreti Hasan ve Hüseyin ile Talha (Radıyallahu Anhum) halifenin kapısında nöbet tuttular.

EVİ KUŞATILDIĞINDA RASULULLAH (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)İ RÜYASINDA GÖRMESİ

Eshâb-ı kirâmın büyüklerinden Abdullah bin Selam hazretleri buyuruyor ki: "Muhasarada bulunan Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'ı ziyâret etmek üzere yanına gittim. Selâm verdim. Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* selâmımı aldı. Oturdum, az sonra Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*. "Kardeşim bu gece rüyamda şu pencereden Resûl-i Ekrem'i gördüm bana "Osman seni muhasara ettiler öyle mi?" diye sordu. Ben de "Evet yâ Resûlallah" dedim. Resûl-i Ekrem "Seni susuz bıraktılar, öylemi?" diye tekrar sordular. Ben de "Evet yâ Resûlallah" dedim. Bunun üzerine Resûl-i Ekrem bana bir bardak su verdi ve ben de o suyu içtim. Hatta soğukluğunu göğüsümde duyarcasına kandım. Sonra Resûl-i Ekrem bana "İstersen seni onlara galip getirelim, istersen iftarı bizim yanımızda yap" buyurdu. Ben de Resûl-i Ekrem'in yanında iftarı tercih ettim" dedi.

Hazenü'l-Kuşeyri diyor ki: Abdullah bin Selâm, Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'ın evinden ayrıldıktan sonra Osman *(Radıyallahu Anh)* evini saran adamların karşısına çıktı ve onlara "Sizi benim üzerime teşvik ve tahrik eden o iki kişiyi getirin göreyim" dedi. Kızıl deve veya eşek gibi iki adam Osman'ın *(Radıyallahu Anh)* karşısına çıktı. Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*: "Size Allah ve Resûlüne yemin verdirerek soruyorum. Resûl-i Ekrem Medine'ye geldiği vakit, Rûme kuyusundan başka içilecek tatlı su bulunmadığı için

"Rûme kuyusunu kim satın alır, kendi kovasını müslümanların kovası ile beraber tutarsa, Cennetteki kovası bundan hayırlı olur." buyurduğu vakit, bol para verip onu satın alan ve millete vakf eden ben değil miyim? Şimdi siz ondan, hatta bir bardak acı sudan olsun beni men' ediyorsunuz" dedi. Onlar "Evet doğrudur" dediler.

Sonra yine Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*: "Allah ve İslâmiyet hakkı için size soruyorum: Darda olan İslâm ordusunu tamamiyle kendi servetimden techiz etmedim mi?" diye sordu. Onlar: "Evet doğrudur." dediler.

Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*: "Allah ve İslâmiyet adına size yemin verdiriyorum; mescid müslümanlara dar geldiği vakit, Resûl-i Ekrem: **"Cennette daha hayırlısını almak üzere falancanın arsasını kim alıp mescide ilâve eder?"** buyurduğu vakit onu satın alıp mescide katan ben değil miyim? Böyle iken, şimdi siz benim mescidde namaz kılmama mâni oluyorsunuz" dedi. Onlar: "Evet, doğrudur" dediler.

Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*: "Allah ve İslâmiyet adına yemin verdirerek soruyorum: Resûl-i Ekrem,

Ebû Bekir, Ömer ve benimle Sebir dağında otururken, dağ sallanıp taşı yuvarlandığı ve Resûl-i Ekrem taşı ayağıyla itip: **"Ey Sebir dağı dur. Zira senin üzerinde bir peygamber, bir sıddîk ve iki şehîdden başka kimse yoktur."** buyurmadı mı? dedi. Onlar: "Vallahi doğru söylüyorsun" dediler.

Bunun üzerine Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* "Allahü Ekber" diye tekbir aldıktan sonra: "Kâ'be'nin Rabbi hakkı için şahid olun ki, ben şehîdim" dedi. Daha sonra âsiler, komşu duvarından aşarak içeriye girdiler. Osman *(Radıyallahu Anh)* oruçlu olup, Kur'ân-ı kerîm okuyordu.

Âsiler Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'ın üzerine saldırıp şehîd ettiler. Bu arada, hanımı Naile *(Radıyallahu Anha)*'nın da parmakları kesildi. Abdullah bin Selâm, Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'ın şehîd edildiği esnada yanında bulunanlara "Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* son olarak o esnada ne dedi?" diye sordu. Dediler ki: Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* "Yâ Rabbi Ümmet-i Muhammed arasındaki tefrikayı kaldır ve kendilerini birleştir" diye üç kere duâ etti. Abdullah bin Selâm diyor ki: "Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* o şekilde duâ etmeseydi, kıyâmete kadar müslümanlar bir araya gelemezdi." Asiler, Osman'ın *(Radıyallahu Anh)* evini soydular. Devlet hazînesi olan beyt-ül-mâlı da yağma ettiler. Medine-i Münevvereyi kana buladılar. Halifenin cenazesi üç gün defn edilemedi. Nihayet Zübeyr bin Avvâm *(Radıyallahu Anh)* ve onyedi kişi cenaze namazını kıldıktan sonra, Baki mezarlığına defn ettiler. Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* şehîd olduğu zaman 82 yaşında bulunuyor.

HAZRETİ OSMAN (Radıyallahu Anh)IN ŞEHADETİ ARDINDAN YAŞANAN FİTNELER

Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'ın şehîd edilme haberi, İslâm ülkesinde geniş üzüntüler uyandırdı. Her tarafta büyük bir huzursuzluk ve hüzün başladı. İslâm düşmanları fitneyi çıkarmışlar, kinlerini kusmuşlardı. Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'ın şehîd edildiği zamana kadar tam bir birlik içinde olan müslümanlar arasında bazı kimseler ayrılarak harici ve sebeiyye gibi fırkalara bölündüler. Peygamberimizin*(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* bildirdiği ve Eshâb-ı kirâmın tabi olduğu doğru yoldan ayrılmayan müslümanlar ise, fitneyi yok etmek için büyük gayretler gösterdiler. Doğru yoldan asla sapmadılar.

Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* daima adaletli davrandı. Müslümanların rahatı için büyük titizlik gösterdi. Fitne hareketine birtakım ithamlarla başlayan âsilerin her türlü bozuk iddialarına, ikna edici cevaplar verip, delillerini gösterdi. Fakat âsilerin maksadı karışıklık çıkarmak ve fitne yaymak olduğundan Hicret'in 35'ci yılında Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'ı şehîd ettiler. Osman *(Radıyallahu Anh)* şehîd olunca, bütün müslümanlar Hazreti Ali'yi halife seçtiler. Hadîs-i şerîflerde Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* hakkında buyuruldu ki "Her peygamberin Cennetde bir arkadaşı vardır. Benim arkadaşım da Osman'dır."

HAZRETİ OSMAN (Radıyallahu Anh)IN FAZİLETLERİNİ BİLDİREN HADİS-İ ŞERİFLER

Resûlullah kızı Rukıyye'yi Osman'a verdikten bir zaman sonra kızına "Osman bin Affanı nasıl buldun" dedi. Hayırlı, iyi gördüm, dedi. "Ey canım kızım, Osman'a çok saygı göster. Çünkü, Eshâbım arasında, ahlakı bana en çok benzeyen o'dur." buyurdu.

Hazreti Âişe buyuruyor ki: Resûlullah*(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* evinde mübârek baldırları, yani topuğu ile dizi arası açık yatıyordu. Hazreti Ebû Bekir kapıya gelip izin istedi. Habîb-i ekrem izin verdiler. Hallerini değiştirmediler. Sonra Hazreti Ömer gelip izin istedi. Ona da izin verdiler ve mübârek baldırları açık olarak yattıkları vaziyette sohbet ediyorlardı. Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* gelip izin isteyince, Resûl-i Ekrem oturdu ve örtündü. Hepsi gittikten sonra Server-i âleme sordum: Babam Ebû Bekir *(Radıyallahu Anh)* İçeri girdi, hiç hareket etmediniz. Hazreti Ömer içeri girince yine aynı vaziyette durdunuz. Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* içeri girince doğrulup oturdunuz ve elbisenizi düzelttiniz. Bunun hikmeti nedir? Cevabında: "Meleklerin haya ettiği bir kimseden ben haya etmez meyim?" buyurdular. Bir rivâyette ise Resûlullah*(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* "Osman çok haya sahibi bir kimsedir. Eğer o halde izin verseydim içeri girip söyleyeceğini anlatmazdı." buyurmuştur.

Birgün Resûlullah*(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* yakında meydana gelecek fitneleri zikir ediyordu. O sırada kendini örtmüş bir kişi geçiyordu. Server-i âlem: "O fitne günü bu şahıs hidâyet üzere olacaktır." buyurdular: Kalkıp o şahsı baktım. Osman bin Affan *(Radıyallahu Anh)* idi. Rivâyet eden diyor ki: "O şahta Resûl-i Ekrem'e göstererek "Yâ Resûlallah.

Bu mudur?" dedim. "Evet" buyurdular. Yine aynı hususta hasen hadîs olarak Âişe-i Sıddîka'dan *(Radıyallahu Anha)* rivâyet edilen hadîs-i şerifte "Yâ Osman! Allah sana (hilâfet denen) bir gömlek giydirecek. Eğer münafıklar onu soymak isterlerse, bana kavuşasıya kadar sakın onu çıkarma" buyurulmuştur. Bu hadîs-i şerîf sebebiyle Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* muhasara edildiği zaman kendisi halifelikten çekilmemiştir.

Yine hasen hadîs olarak İbni Ömer *(Radıyallahu Anh)* rivâyeti ile Resûl-i Ekrem: Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* yamanında çıkacak fitneyi zikr ettikten sonra Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'ı işaret ederek "O fitnede bu, mazlum olarak katl edilir." buyurmuştur.

Resûlullah*(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* hadîs-i şerîfde: "Bütün peygamberler, hayatlarında bir kimse ile iftihar etmiştir. Ben de Osman bin Affan ile iftihar ederim." Yine buyurdu: "Bütün melekler benim ile iftihar ederler. Ben de Osman bin Affan ile öğünürüm." Resûlullah, Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'a buğz eden bir kimsenin cenaze namazını kılmamıştır.

Eshâb-ı kirâmdan Cabir *(Radıyallahu Anh)* anlatır. Biz Muhacirlerden bir cemaat Resûlullahın huzurunda idik. Aramızda Ebû Bekir, Ömer, Osman, Ali, Talha, Zübeyr, Abdurrahman bin Avf, Sa'd bin Ebî Vakkas *(Radıyallahu Anh)* da vardı. Habîb-i Ekrem: "Herkes dostunun yanına varsın." buyurdu. Herkes sevdiğinin yanına gitti. Resûl-i Ekrem de Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'ı yanına aldı. "Sen dünyâda ve âhırette benim sevdiğimsin" buyurdu. Resûlullah*(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* bir hadîs-i şerîfte: "Ben Allahü teâlânın kusurunda, Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'ın düşmanlarının hasmıyım, onlara karşıyım." buyurdu. Yine buyurdu ki: "Biz Osman bin Affan, Allahü teâlânın halîli ve kerîm olan babamız İbrâhim aleyhisselâma benzetiyoruz." Abdullah bin Ömer'in bildirdiği hadîs-i şerîfte "Osman ümmetimin en hayırlısı ve en çok ikram edenidir." buyuruldu.

İbni Mes'ûd *(Radıyallahu Anh)* rivâyet ediyor. Bir gazâda Resûlullah*(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* ile beraberdim. Yiyecek bitti Askeri üzüntü, sıkıntı kapladı. Resûl-i Ekrem bu hâle vakıf oldu. "Allahü teâlâ size, güneş batmadan rızk gönderecektir." buyurdu. Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* bu sözünü işitince: "Resûl-i Ekrem'in her sözünün muhakkak; doğru olması lazımdır." diye düşünüp yiyecek bulmağa çalıştı. Bir yerde ondört deve yükü yiyecek buldu. Fazla fiat ile alıp dokuz yükünü güneş batmadan Habîb-i Ekrem'in huzuruna getirdi: "Yâ Osman! Bunlar nedir?" diye sordular. "Osman'dan Allah'ın Resûlüne hediyyedir" dedi.

Seyyid-i Kâinatın *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* buyurdukları, gecikmeden yerine gelince mü'minler sevindiler, münafıklar mahzun oldular. Server-i âlem hazretleri mübârek ellerini açıp: "Yâ Rabbi! Osman'a çok ecir ver" diyerek hayır duâ buyurdular.

Abdullah bin Abbas, Resûlullahın: "Ya Rabbi! Osman'ı kıyâmet gününün sıkıntılarından kurtar, ona rahatlık ver. O bizim birçok sıkıntımızı gidermiştir." buyurduğunu bildirmiştir. Bir hadîs-i şerîfde de, "Osman'ın şefaati sayesinde, Cehenemi hak etmiş yetmiş bin kişi, hesabsız Cennete girecektir."

Birgün Osman bin Affan *(Radıyallahu Anh)* Resûlullah'ı*(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* evine davet etti. Resûlullah: "Yalnız beni mi davet ediyorsun? buyurdular. Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*: "Eshâb-ı kirâm da gelsinler Yâ Resûlallah" dedi. Bilâl-i Habeşî'yi *(Radıyallahu Anh)* bütün Eshâb-ı kirâma, Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'ın davetine gelmeleri için haber vermekle vazifelendirdi. Kendileri Hazreti Ali ile Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'ın evine doğru yola çıktılar. Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*, Peygamberimizin mübârek adımlarını sayıyordu. Peygamberimiz farkına varıp, sebebini sordu. "Yâ Resûlallah! Her adımınıza bir köle azâd olsun" dedi. Davetten sonra bütün kölelerini azâd etti.

- Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* bir defasında Resûlullahın evinde hiç yiyecek kalmadığını işitmişti. Hemen bir semiz koyun, bir miktar bal ve bir çuval un alıp, Hazreti Âişe'nin evine götürdü. Hazreti Âişe'ye şöyle dedi: "Ey mü'minlerin annesi, Resûl-i Ekrem'in bunu, diğer hanımları arasında paylaştıracağını zannediyorum. Hiç paylaştırmasın çünkü ben onlara da bunların aynısını gönderdim." dedi. Peygamberimiz*(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* eve gelip durumu öğrenince "Yâ Rabbi! Osman'ın geçmiş gelecek, gizli, aşikâr bütün günahlarını affet" diyerek duâ etti.

HAZRETİ OSMAN (Radıyallahu Anh)IN BAZI MENKIBELERİ

- Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'ın menkıbelerinden bazıları şöyledir:

Halifeliği sırasında adalet ile davranmaya çok dikkat ederdi. Birgün bir gencin kulağını çekti. Gencin kulağı acıyıp şöyle dedi: "Efendim, herkesin birbirinden hakkını alacağı kıyâmet gününü düşününüz." Bu söz Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'a çok tesir etti. "Ey genç sen de, benim kulağımı çek ödeşelim." buyurdu. Genç, Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'ın kulağını çekti. Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*: "Biraz daha çek" deyince genç: "Siz kıyâmet gününü düşünerek korktunuz. Bende o günkü hesaptan korkuyorum." dedi.

- Osman *(Radıyallahu Anh)* cömert, haya sahibi idi. Gecenin bir kısmında uyur, sonra ibadete kalkardı. Gündüzleri de orucla geçirirdi.

Hak teâlâ Zümer sûresinin dokuzuncu âyet-i kerîmesini Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* veya Ebû Bekir veya Ömer gibi devamlı ita'at eden her mü'min için indirmiştir. Bu âyet-i kerîmede:

"Yoksa, o, ahiret(azabın)'dan korkarak, Rabbinin rahmetini umarak gecenin saatlerinde secdeye kapanır, kıyamda durur bir halde taat ve ibadet eden kimse (gibi) midir? De ki: Bilenlerle bilmeyenler bir olurr mu? Ancak temiz akıl sahibleridir ki (bunlar) hakkıyla düşünür." buyurulmuştur. Müfessirlerin çoğu bu âyet-i kerîmenin Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* hakkında indirildiğini bildirmişlerdir.

- Muhtac olanlara bol bol yemek yedirir, kendisi de evde sirke ile zeytinyağı yerdi. Halîfe iken, deveye binince kölesini de arkaya alır, böyle yaptığı için çekinmez sıkılmazdı. Kabristana uğradığı zaman oturur, ağlardı. Öyle ki sakalı ıslanırdı.

Allahü Teâlâ, Peygamberlere *(Aleyhimüsselâm)* verdiği faziletler ve güzel menakıbdan bazılarını Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'a da vermiştir.

Birincisi: Şehid olmaktır. Allahü teâlâ, peygamberlerinden Zekeriyya ve Yahya'ya *(Aleyhisselam)* vermiştir.

İkincisi: Zühd ve Hicrettir. Hak teâlâ, peygamberi İsâ bin Meryem'e *(Aleyhisselam)* vermiştir.

Üçüncüsü: Cömertliktir. Hak teâlâ bu fazileti peygamberi İbrâhim'e *(Aleyhisselam)* vermiştir.

Dördüncüsü: İhtiyarlıktır. Hak teâlâ ihtiyarlığı peygamberi Nuh *(Aleyhisselam)*'a vermiştir.

Beşinci: haslet, haya etme üstünlüğüdür.

Hak teâlâ hayayı Hazreti Âdem ve Muhammed *(Aleyhisselam)*'a vermiştir. Hak teâlâ bu altı üstünlüğü Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'da toplamıştır.

- Hazreti Ali, Hazreti Fâtıma ile evleneceği zaman düğün masrafı yapmak üzere zırhını satılması için pazara göndermişti. Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* pazardan geçerken Hazreti Ali'nin zırhını tanıdı. Dellalı çağırıp bu zırhın sahibi buna ne kadar para istiyor? diye sordu. Dellal dörtyüzdirhem istiyor dedi. Gel parasını verip alayım dedi. Evine gittiler, zırhı alıp parasını verdi.

Sonra bu zırhın yanına dörtyüz dirhem para koyup Hazreti Ali'ye gönderdi ve şöyle haber yolladı. "Bu zırh senden başkasına lâyık değildir. Bu dörtyüz dirhemi de düğününe harcı bizi ma'zur gör..."

- Ebû Hüreyre *(Radıyallahu Anh)* bir gün Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'ın huzuruna gidiyordu. Yolda bir kadına gözü ilişti ve baktı. Huzura varınca Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*: "Sana ne oldu? Gözlerinizde zina eseri görüyorum." buyurdu. Ebû Hüreyre *(Radıyallahu Anh)*: Yâ Emir-el-Mü'minîn, "Resûlullah'dan sonra vahy iner mi?" diye sordu, cevabında: Hayır, vahy inmez, fakat mü'minin firaseti doğrudur. Nitekim Resûl-i Ekrem: "Mü'minin firasetinden kaçınınız. Çünkü, mü'min Allah'ın nuru ile bakar" buyurmuştur, dedi.

Bir defasında Medine'de kıtlık vardı. O sırada Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'ın Şam'dan yüz deve yükü buğday kervanı gelmişti. Eshâb-ı kirâm satın almak için yanına gittiler. Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* sizden daha iyi alıcım var ve sizden daha fazla veren var, ona vereceğim dedi. Eshâb-ı kirâm durumu Hazreti Ebû Bekir'e bildirip bundan üzüldüklerini söylediler. Kıtlık zamanında böyle yapması uygun olur mu? dediler.

Hazreti Ebû Bekir; Osman *(Radıyallahu Anh)* Resûlullahın*(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* damadı olmakla şeref kazanmıştır ve Cennette onun arkadaşıdır. Siz onun sözünü yanlış anladınız beraber gidelim" buyurdu. Hazreti Ebû Bekir yanına gidip, Yâ Osman, Eshâb-ı kirâm senin bir sözüne üzülmüşler deyip durumu anlattı. Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*, "Evet ey Resûlullahın halifesi, onlardan iyi alıcı olan, bire yediyüz veriyor.

Onlar bire yedi veriyor. Biz bu buğdayı bire yediyüz verip alana verdik" dedi. Bundan sonra yüz deve yükü buğdayı Medine'de bulunan fakirlere, Eshâb-ı kirâma bedava dağıttı. Yüz deveyi de kesip fakirlere yedirdi. Hazreti Ebû Bekir bu işe çok sevinip, Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)*'ın alnından öptü.

KISSADAN HİSSELER

GÖNENLİ MEHMED EFENDİ (1903-1991)

Gönenli Mehmed Efendi, bir asra yakın ömrünü Hakk'a adamış, Hak yoluna hizmeti kendine şiar edinmiş gerçek bir gönül eriydi.

Onun öksüz, temi ya da fakir gençlerin elinden tutup, yetiştirdiği hafızların sayısı hiç abartısız binleri geçer.

Politikaya bulaşmamış, devlet adamlarını ve siyasileri ağzına almamış, böylece hocaların vaizlerin sıkı takibe alındığı dönemlerde dahi selamette kalabilmişti.

Bir tanıdığı anlatıyor: "Tahsilimi tamamlayıp, İstanbul'da göreve başladığım yıllarda Gönenli Mehmed Efendi'nin davetlisi olarak evine gittim.

Ağırlandığım odadaki bütün eşya bir divan ile ortada bir halıdan ibaretti. Yirmi sene sonra vefatından bir süre önce tekrar ziyaret nasib oldu. Eşyası yine bir divan ve bir halıydı. Mütevazi hayatı hiç değişmemişti."

İstanbul'un Kadıköy yakası da dahil olmak üzere, her gün mü'minlere hizmet verdiği camilerin sayısı dördü, beşi bulurdu.

Camiye geldiğinde müezzin mahfilinde cübbesini giyer, ayağa kalkan kalabalığın açtığı yoldan hızla geçerdi.

Kürsüye yerleştikten sonra, takkesini çantasından çıkardığı sarıkla değiştirirdi. Ve:

— Ne mutlu size! Buraya geldiniz ya, hepiniz Cennetliksiniz, derdi. Sonra buyurun bir Salavat etirelim, diye ilave ederdi.

ARASAT MEYDANI NE ANLAMA GELMEKTEDİR?

Arsa kelimesinin çoğulu olan arasat, "Üzerinde bina bulunmayan boş arazi parçaları" anlamına gelir.

Arasat, ilk devir kelam kaynaklarında ve daha sonraki bazı eserlerde, kıyametin kopmasından sonra diriltilecek olan insanların dünyada yaptıkları bütün fiillerden sorguya çekilmek üzere sevkedilecekleri yerin adı olarak kullanılmış ve dini kültürümüzde bir terim haline gelmiştir. *(İbn Kesir, en-Nihâye)*

YA SEN KAZA EDERSEN?

Yolculardan biri, otobüs şoförünün yanına gider ve namaz vakti geçmeden bir mola vermesini rica eder. Şoför sinirlenerek:

— Kaza edin efendim! Ne olur yani? der. Adam, sakin sakin cevap verir:

— Ben kaza etmeden, ya sen kaza edersen?

BİR ALİMİ ANALIM

HACI FERŞAD EFENDİ'NİN HALİFESİ, ALVARLI EFE HAZRETLERİYLE MAHMUT EFENDİ HAZRETLERİ'NİN YAKIN DOSTU, HACI HASAN RAMİ EFENDİ VE FETHULLAH HOCAEFENDİ GİBİ BİRÇOK ULEMANIN ÜSTADI, CÜBBELİ AHMET HOCAEFENDİ'NİN AHİRET KARDEŞİ ERZURUM'UN SON DEVİRDE YETİŞTİRDİĞİ BÜYÜK VELİ

HACI SÂLİH EFENDİ (7)

SELMAN DEMİR

(Kuddise Sirruhû) 1898- 2.2.1991

HACI SALİH EFENDİ HAZRETLERİ İLE ALÂKALI HATIRALAR

Abdullah Efendi

Hacı Efem 1950 haccında, Mina'da rahatsızlandı. Efe Hazretleri'nin mürîdleri bir doktor getirdiler. Doktor, "Fazla ömrü kalmamış." dedi. Hepimiz üzüldük. Birkaç gün sonra bir sabah namazı vakti rahatsızlığı arttı. Kendisini Harem-i Şerif'e götürmemizi istedi. Orada sabah namazını kıldıktan sonra zâhiren vefat etti. Para kuşağını çıkardılar, ihrâmını da kefen gibi üzerine örttüler.

Az sonra bir zât kalabalığı yarıp yanımıza geldi, Türk değildi. Biraz buz bulmamızı istedi. Getirilen buzları alıp Hacı Efem'in abdest âzâlarına sürdü, Hacı Efem çok geçmeden kendine geldi. O zât yanımızda durmadı, ayrılıp gitti.

18 gün sonra Medîne-i Münevvere'ye gittik. Hacı Efem orada kaldığımız süre içinde yoğurt ve soğuk sudan başka gıda almıyordu. Bir gün bizi yoğurt almaya göndermişti. Mescid-i Nebevî'nin bir yanından girdim, diğer kapıdan çıkacağım sırada birisi omzuma dokundu, batım ki Mekke-i Mükerreme'de Hacı Efem'in âzâlarına buz süren zât.. "Sâlih Efendi nasıl?" diye sordu. İyi olduğunu öğrendikten sonra yanımızdan ayrıldı.Daha sonra o zâtın mânen vazifeli olduğu anlaşıldı.

Medîne-i Münevvere'de bulunduğumuz sırada vekâlede kalıyorduk. Burası Ebâ Eyyûb el-Ensârî'nin eviydi. Bir gün yanıma bir zât geldi, Hacı Efem'i sordu. Hacı Efem o sırada orada değildi. İsmimi sordu, "İsmail Fakirullah" dedim. "Benim ismim de İsmail Garibullah." buyurdu. Hacı Efem'i bulamayınca oradan ayrıldı. Sonradan öğrendik ki meşhur Sivaslı İhramcızade bu zât imiş. O gittikten sonra Burdur müftüsü Hacı Osman Efendi teşrif

etti, Hacı Efem'i sordu. Ben "Burada değil." dedim ama o sırada Hacı Efem de geldi. Bir süre sohbet ettiler. Konuşmalarına kulak misafiri oldum. Bir ara "Bu gece ricalullahın istişaresi var." lafı geçince heyecanlandım. Merak ettim, "Bu gece Hacı Efem'i izleyip bu zâtları göreyim." dedim. Hacı Efem akşam olunca eve geldi, ilerleyen vakitlerde yatağa girdi. Ben de yatağıma girdim, uyur gibi yaptım. Az sonra yerinden kalktı, merdivenlere doğru ilerledi. Ben de toparlandım, belli etmeden peşine düşeyim dedim. O aşağı indiği sırada merdivenlerin başına gelmiştim. Öyle hızla ardına döndü ki kaçamadım, gözlerinden alev fışkırdı sanki, bakışları o derece müessirdi. Merdivenin başında, ayakta öylece kalakalmışım, kendime geldiğimde sabah ezanları okunuyordu. O gitmiş, işini görmüş...

Kurnuçlu Mehmed Efendi

Çocukluğumda yüz felci geçirmiştim. Komşular babama beni doktora götürmesini söylediler. Babamın Sâlih Efendi'ye karşı büyük muhabbet ve hürmeti vardı. Kimseyi dinlemedi bir cuma günü beni Çöğender'e götürdü. Sâlih Efendi babama "Bunu niye bana getirdin, doktora niye götürmedin?" diye sorunca "Hekim de sen, doktor da... Şifayı

veren Allah'tır. Yoksa biz sana niye güveniyoruz?" dedi. Sâlih Efendi "Sen git, bu biraz kalacak." deyip babamı gönderdi. nihat Yağan'la Aha'lı Osman Efendi de oradaydı, onlarla bir odada kalıyordum. Bir gece uyuyodum, biri beni dürttü. Uyandım baktım ki Hacı Efe... Parmağını ağzına götürdü, susmamı işaret etti. Beni bir odaya götürdü, diz çöktü. Ben de önünde oturdum. Dizimi dizlerinin arasına aldı, bir eliyle elimi tuttu. Sanki o anda beni yıldırım çarptı, o derece sarsıldım. Hacı Efe Allah'a yakardı, dua etti. Bir ara dudağını ağrıyıp sürekli yaşaran gözümün üzerine koydu. Ondan sonra ızdırabım dindi. Sabah olunca aynaya baktım ki yüzüm eski şekline dönmüş. Babam gelince Hacı Efe ona "Şimdi doktora götürebilirsin." dedi.

Mehmed Özdemir

Komşumuzun oğlu Sâkıp Yıldırım felc olmuştu. Bana geldiler, kendilerini Hacı Efe ile görüştürmemi istediler. Kurban bayramıydı. Beraberce Çöğender'e gittik. Camideydi, elini öpüp durumu anlattık. Hiçbir şey demedi. İkindi'yi kıldıktan sonra bizi Ebsemce'ye, Vehbi Efe'nin türbesine götürdü. Kabrin başında diz çöktü, boyun büktü. Huzur halinde belki iki saat bekledi. Sonra ayağa kalktı, "Sizin işiniz tamam, köye dönün." buyurdu. Bir süre sonra Sâkıp şifâ buldu.

Kurnuç'ta kaldığı sıralarda bizim evde talebe okuturdu. Gece olunca bize yatmamızı söylerdi ama kendisi sabahlara kadar namaz kılardı.

Bir aralık köyümüzde (Kurnuç) kuraklık oldu. Köyün ardındaki dereye indik. Hacı Efe bir ağacın dibinde oturdu, köylülerin getirdiği taşlar üzerine dua okudu. Üç dört gün boyunca bu işe devam ettik. Bir çuval taş birikmişti, hepsini suya attırdı. Ondan sonra yağmur yağdı.

Köyün köprüsünü o yaptırdı. Hem bizi çalıştırdı, hem kendi çalıştı. Şu sobadan daha büyük taşlar vardı. "Gelin şunu ucundan tutun" dediğinde tutar kaldırırdık. Sanki o koca taşlar kendiliğinden kalkardı.

Celâleddin Bilgin

1964'te askerdim. Bulunduğumuz yerde çok büyük su sıkıntısı vardı. Param bittiği için dışarıdan su da alamıyordum. Tam o günlerde Sâlih Efendi'den mektup geldi. Zarfın içinde bir miktar da para vardı. Askerlikte sıkıntılar olabileceğini anlatmış mektubunda. Dağıtımda çok sıkıntılı bir yere düştüm, tayinlerle ilgilenen komutanın yanına gittim. İsmimi sordu. Sohbet esnasında Sâlih Efendi'den söz açıldı. "Erzurum'da görev yaptığım sıralarda o zât ile görüştüm." dedi. Daha sonra rahat edeceğim bir yere gönderildim.

Sıkıntılı zamanlarımda o zâtı rüyada görür, rahata kavuşurdum.

Niyazi Karagöz

1960'ta askere gittim. Yeniköylüyüm, o zaman Hacı Efe bizim köyde imamdı. Bir mesele vardı, "Niyazi, oğul! Ben sana dua edeceğim, iki sene boyunca o işten emin olursun." dedi. Dediği gibi de oldu Allah'ın izniyle... Askerliğim bitince memlekete dönmek için tirene bindim. Herhalde Pendik istasyonuydu, orada yanıma bir yolcu gelip oturdu. Az sonra tanıştık, nereye gittiğimi sordu. Erzurum'a gittiğimi öğrenince "Birini soracağım, Hacı Sâlih Efendi'yi tanır mısın?" dedi. Ben de çok iyi tanıdığımı söyledim. bunu duyar duymaz vecd içinde nâra attı, yüzümü gözümü öpmeye başladı. "Demek senin gözlerin o zâtı gördü ha!.. "diyordu. Bana yolda başından geçenleri anlattı: "Yakaza mı desem, rüya mı bilmiyorum. Bir gün kendi kendime söylendim; Hey Rabbim, acaba senin melaikelerin bu devirde de dünyaya geliyorlar mı? dedim. O anda gaybi bir ses işittim: "Melaike görmek istiyorsan Erzurum'da Hacı Sâlih Efendi'yi göreceksin." diyordu...

Ben adama söz verdim, "Seni o zâtla görüştürmeden köyüme dönmem." dedim. Tren Erzurum'a vardı, biraz bekleyecekti. İndim, bir iki yerden soruşturdum. Hacı Efe Hasankale'de dediler. Daha sonra Horasan'a gittiğini öğrendim. Horasan'a vardık, trenden ineceğimiz sırada baktım ki Hacı Efe'nin kollarına girmişler, onu trene getiriyorlar. İnmedik, hemen onun bindiği vagona gittik. Ben vagondan içeri girdim ama Hacı Efe koltuğa oturur ourmaz namaza durmuş bekledim. Ama selam verip yeniden başlıyordu. İstanbul'dan gelen adam da vagonun girişinde tir tir titriyordu. Bir ara çabuk davrandım, selam verir vermez elini öptüm. Beni görünce hemen tanıdı, "Ula Niyazi terhis mi

oldun?" dedi. Ben durumu anlattım, bize buyurun dedim. Kars'a davetliyim, sen git. Misafirin bundan böyle benim misafirimdir." dedi

Bir-birbuçuk ay kadar önce kendisini rüyamda gördüm. Ebû İshak Câmii'nde bize cemaatle namaz kıldırdı. İlk tekbirden sonra bir tekbir daha aldı. İkinci tekbiri celâlli idi. Az sonra daha celâlli bir tekbir daha aldı. Biz de onun yaptığını yaptık. Namazdan sonra cemaatten bazıları bunun hikmetini sordular, "Ne edeceksiniz oğul! İşiniz yok mu sizin?" buyurdu. Adamlar ısrar edince "Beytullah'ı karşıma alamamıştım." dedi.

Mürsel Yazıcı

Çöğender'de kuraklık vardı. 70.000 aşr okundu, 4444 tane de Salât-ı Nâriye... Hacı Efe bulutlara baktı, "Bunlar kısır." dedi. Yağmur yağmadı. Sonra hep beraber Hakürt Çayı'na gittik. Orada Hacı Efem 14 secde ayetini okudu, tilavet secdelerini yaptı. Başını açtı, yalınayak suya girdi. Ağlayarak dua etti. Hemen o sırada yağmur başladı.

İbrahim Taşlıbeyaz

Çocukluğumda bir gün babam Hacı Efem'i yemeğe davet etmiş. Rahatsız olduğu için beni gönerdi, onu alıp eve getirmemi istedi. Hacı Efem'in misafirleri de varmış, baktım ki yanında 7-8 kişi daha geliyor. Beni bir endişe aldı, hazırlığımız yoktu. Bir yandan da babama sitem ediyordum. İçimden, "Yahu Hacı Efem misafirsiz kalır mı? Ne diye hazırlıksız çağırırsın?" diyordum. Az sonra Hacı Efem kulağıma eğildi, "Korkma oğul! Bereketi içindedir." buyurdu. Allahın izniyle dediği gibi oldu, yemek o kadar adama yetti de arttı bile...

İshak Aydınoğlu

Bir arabamız vardı ama oğlumun ısrarıyla bir tane daha aldım. Oysa o parayla hacca gidecektim. O sıralar Sâlih Efendi'yi ziyarete gidecektim, üç-dört senedir görüşemiyorduk. Sohbetimiz esnasında "İshak, sen hacca gitmeyecek miydin?" diye sorunca "Efem, gidecektim ama bir mani çıktı." dedim. Cevabımı beğenmediği yüzünden belliydi. "O kadar... arabayı ne edecesin!" dedi. Oysa ben araba aldığımı falan söylememiştim. Zâten o arabanın hayrını da görmedik. Oğlumla arkadaşı uçuruma yuvarlandılar, arkadaşı veat etti. Oğlum da uzun süre tedavi gördü.

Bir gün Çöğender'de Hacı Efe ile oturuyorduk. Artvin Borçka'dan bir adam geldi, yanında da bir çocuk vardı. Çocuğun bir kolu felçliydi, Hacı Efe'nin duasını almaya gelmişti. Hacı Efe tıbbi çarelere başvurmasını istedi. Adam "Gitmedik doktor kalmadı." dedi. Az sonra sofra kuruldu, ortaya yemekler kondu. Adam oğluna yemek yedirmek için davrandı, Hacı Efe "Bırak kendi yesin." dedi. O anda şaştık kaldık, çocuk felçli olan eliyle yemeğe başladı. Yemekten sonra çaylarımızı da o çocuk dağıttı.

Sıdkı Tiryâkî

Gençliğimde ciddi bir rahatsızlık geçirdim. Yatağa düşmüştüm. Bir gece rüyamda ihtiyar bir zât gördüm. "Sâlih Efendi'ye git, duasını al." buyurdu. Hacı Efem o sıralar Kurnuç'ta imamdı. Beni bir kağnıya bindirip Kurnuc'a götürdüler. Üç gün yanında kaldım, bana çok dua etti. Ondan sonra şifa buldum.

Hüseyin Soydam

Bir gün Hacı Efem'le birlikte köye doğru geliyorduk. Mezarlığın yanından geçerken kabirleri gösterdi, "Burada yatanların çoğu nazardan vefat etmiştir." dedi.

Küçükköy'e yerleştikten sonra ziyaretine gittim. Evin ikinci katını çıkıyorlardı. Bir kaç ihtiyar da ona yardım ediyor, tuğla taşıyorlardı. Ben de yardım ettim. Yemek, çay derken vakit ilerlemiş. İstanbul'da bulunmamın sebebi, yılda bir kere yapılan teknikerlik sınavıydı. Baktım ki sınava yarım saat kalmış. Üç vesait değiştirip Küçükköy'den Mecidiyeköy'e yarım saatte varamazdım. Kendi kendime "Geçti artık." dedim. O sırada Hacı Efem "Senin işin yok muydu." diye sorunca "Geçti, daha yetişemem." dedim. "Git oğul, git Allah büyük padişahtır." buyurdu. Küçükköy Merkez Camii'nin önüne gittim ki dolmuşun biri direk Mecidiyeköy'e gidiyor. O sıralar Mecidiyeköy'e dolmuş yoktu, buradan adam resmi bir işi için gelmiş. Gecikmeden Mecidiyeköy'e vardım.

İMÂM-I RABBÂNÎ HAZRETLERİ'NİN MEKTÛBÂT'ININ 1. CİLD, 193.TE

"EHL-İ SÜNNET'İN DOĞRU İTİKÂDINI EDİNMEK İÇİN, BÜYÜK İMÂM TÜRPÜŞTÎ'NİN RİSÂLESİNİ OKUMAK PEK MÜNÂSİPTİR. ANLAŞILMASI KOLAYDIR. SOHBET DERSLERİNİZDE OKURSANIZ ÇOK İYİ OLUR" BUYRULAN

"TÜRPÜŞTÎ RİSALESİ" (6)

Sekizinci Fasıl
Allahü Teâlâ'yı (Ahirette) Görmek

Hak yolda olanların mezhebine göre Allahü Teâlâ görülebilir. Ama nasıl görüldüğü anlatılamaz ve anlatılması da caiz değildir.

Allahü Teâlânın zat ve sıfatları hakkında keyfiyet nasıl olduklarının konuşulmaması lazım olduğu, hususunda, bundan önce epey açıklamada bulunmuştuk. Hiçbir temiz İtikad bunda şüphe etmemelidir. Eğer bu ümit olmasaydı, gönül sahipleri ibadetin lezzetini nereden bulurlardı. Yahud gönüllerinde âhirette Rabbilerini görme zevki bulunur muydu?[14]

14-) (Nûrü'l Ebsâr)da, rü'yet (Hak Teâlâyı ahirette görmek) kısmında, bir başka ibare ile yazıyor ki, Hâce Muhammed Pârisâ hazretlerinin "kuddise sirruh" Tahkikat adlı eserinde deniliyor ki: Peygamberlerin kıyamette göreceklerini, bizim Peygamberimiz (s.a.v.) burada görüyordu. Yine yazıyor ki, evliyanın ahirette göreceklerini, Peygamberler burada, yani dünyada iken görüyorlardı. Müminlerin avamının ahirette göreceklerini evliye burada görüyordu. Yine buyuruyor ki, herkesin ahirette Rabbini görmesi, marifetine göre olacaktır.

(Bahrü'l Meânî) kitabında ve (İrfetullah)da diyor ki: Bütün peygamberler ve veliler, yarın kıyamete, Allahü Teâlâyı Muhammed perdesinde, Muhammed (s.a.v.) ise, perdesiz görecektir. (Nûrü'l Ebsâr) (Nûrü'l Ebsâr)

Fârisî, (Akâid-i Hâfiziyye) kitabının Ondördüncü Faslı: Ahirette müminlerin Cennete girdikten sonra, Allahü Teâlâyı baş gözü ile görmeleri aklen caiz, şer'an vaciptir. İşte Allahü Teâlâ, ahirette, şüphesiz, herhangi bir tarafta olmadan, zatından bakana şua gelmeksizin, bakanla Hak Teâlâ arasında belirli bir mesafe bulunmaksızın ve görmeye ait diğer şartlar olmaksızın, görülecektir.

Mutezile, râfizîlerin (şianın) Zeydiyye fırkası, felsefeciler ve haricîler, "Allahü Teâlâyı görmek aklen muhaldir; zira görmek için görülmek istenenin, bakanın önünde bulunması, arada belli bir mesafenin olması, yani çok uzak ve çok yakın olmaması, görünenden çıkan ışınların görenin gözüne ulaşması lazımdır. Bütün bunlar Allahü Teâlâ için söylenemeyeceğinden, ru'yet de olmaz dediler."

Mutezilenin çoğu, Hak Teâlânın kendi zatını gördüğünü ve bildiğini itiraf etmekte, lakin görülemez demektedirler. Yine onlardan bir takımı vardır ki, Allahü Teâlânın görmesini ve görülmesini inkar ederler. Bizim bu konudaki delilimiz şudur ki, Musa (Aleyhisselam), Allahü Teâlâdan O'nu görmek isteyip, "Yâ Rabbî, bana kendini göster, seni göreyim" dedi. (A'râf sûresi, 143. ayeti). Sakın, o büyük Peygamberin istediği şeyin imkansız olduğu düşünülmesin! Ona göre bu Allahü Teâlânın görünmesinin mümkün olduğuna inanmıştı.

O halde ruyete imkansız diyen, Musa (Aleyhisselama) kesin olarak cahil, bilgisiz, Rabbini bilmez, marifetten habersiz demiş olur. Bu ise küfürdür. Bu yüzdendir ki, Allahü Teâlâ, Musa (Aleyhisselama), böyle bir istekte bulunduğu için, kızmadı, sitem etmedi. Hatta onun istediğini, kendi rü'yetinin mümkün olabileceği bir şarta bağladı. O şart da, Hakkın rü'yet ve tecellisine mazhar olan dağın, tecelli esnasında yerinde durabilmesi idi.

Şart ise, mümkün olabilecek olana bağlanır. Mümkün olmayan şarta bağlamak olmaz. Hak Teâlânın "Len terani" (Sen beni asla göremezsin) kelamı, dünyada rüyetin olmayacağını göstermektedir ama, rüyetin caiz olmadığını göstermez.

Zira Allahü Teâlâyı görmek hiç mümkün olmasaydı, o zaman, "Ben görülmem" yahud, "Beni görmek olmaz" buyururdu.

Mesela bir kimsenin cebinde taş olsa ve bir başkası bunu ekmek zannedip, "Çıkar o ekmeği ver de yiyelim" dese, düzgün cevap, "Bu yenmez" şeklinde olur. Ama cebinde ekmek olur da, biri onu isterse, o zaman, "Sen onu yiyemeyeceksin" diye cevap verilir.

Allahü Teâlânın, dağa tecelli edeceğini bildirmesinde, dağa hayat ve görme vereceği ve bu şekilde Rabbini göreceği anlaşılmaktadır. Nitekim Allahü Teâlâ Kıyamet suresi 22. ve 23.cü ayetlerinde mealen, "Yüzler vardır ki, o gün ışıl ışıl parıldıyacaktır. Rablerine bakacaklardır (Onu göreceklerdir)" buyuruyor. Yüzün bakmasını gösteren ve o hali ile (Rabbine baktığı) bildirilen bir görme, baş gözü ile olan görmeden başkası için kullanılmaz.

Bu ayet-i kerimedeki nazan (bakmayı, görmeyi), intizara (bekleme manasına) yorumlamak batıldır. "Gözler onu göremez" (En'âm: 103) ayet-i kerimesinin, rü'yeti inkar edenlerin iddiaları ile hiç alakası yoktur.

Çünkü ebsar kelimesi çoğul olup, genellik ifade ediyor. Bu ayetteki olumsuzluk, idrakin olumsuzluğu, yani anlayamaz demektir. Göremez demek değildir. İdrak ve rü'yet, yani anlamak ve görmek, müteraif (eş anlamlı) kelimeler değildir. Çünkü idrak, görülenin yanlarına, hududuna vakıf olmak demektir.

Hududu ve ciheti bulunmayan bir zatın idraki de imkansız olur. Bunun gibi idraksızlık (anlayamamak) demek, görmemezlik demek değildir.Bununla beraber görülmesi mümkün olmayan zatı anlayamamak temeddüh (övgü) de olmaz.

Zira görünemeyen, anlaşılamaz da. Temeddüh, rü'yet mümkün olduğu halde, hala idrakın bulunamamasıdır. Çünkü, rü'yet olduğu halde anlayamamak, görülmekte olanın hududlu ve sınırlı olma noksanlığından yüksek olduğunu göstermektedir. Öyle düşünenler, bu ayet-i kerimeye dikkatli baksalardı ve hüccet ve (delil) yerlerini anlasalardı, biraz daha ileri gitmeyi büyük nimet sayarlardı.

Çünkü rü'yet, cism, cevher ve araza (sıfatlara) bağlıdır. müşterek hüküm, müşterek sebebin icabıdır.

Rü'yeti, yani ahirette Allahü Teâlâyı görmeyi inkar edenlere ne kadar şaşılır! Halbuki bu hususta varid olan ayet-i kerime ve hadis-i şerifler, inkâr edilemeyecek kadar açıktır. Böyleleri dünyada duygu ile bulduklarını ve düşünce ile vardıklarını, Allahü Teâlânın ve Peygamberinin sözünden üstün tutmuşlar ve duygularla ve akılla ulaşılamayan, bilinemeyen gaybi şeyleri, kendi duyguları ve akılları ile anlayacakları şeylere benzetmişler, böylece neticesiz bir kaç şüphenin tesiri altında kalıp, "Görülebilen şeyler cism olup renkleri vardır. Böyle değilse görülmezler" demişlerdir. Kendilerine, bu iddianın delili nedir? dense, "Görülebilenleri hep bu sıfat üzere bulduk.

Bulduklarımızla ve gördüklerimizle görmediklerimiz hakkında hükmederiz" diye cevap

Müşterek illet (ortak sebep), ya vücuddur, ya hudustur, yani ya hep var olmak, yahud sonradan var olmaktır. Sonradan var olmanın sebep olmaklığının bir itibarı, kıymeti yoktur. Çünkü o, lahık vücuddan ve sabık ademden ibarettir. yani önce yok idi, sonradan var edildi.

Ademin (yokluğun), bir şeye sebep olmaya salahiyyeti (yetkisi, hakkı) yoktur. Bir sebebin bir kısmı bile olamaz. O halde geriye sadece vücud kaldı. Mevcudattan bazılarının bizim tarafımızdan görülmemelerinin sebebi, Hak Teâlânın, bizim onları görmememizi

Allahü Teâlâyı rüyada görmek hususunda, alimler ayrı ayrı söylemişlerdir. Bir kısmı imkansızdır, dedi. Bizim, yolunda olduklarımızdan ba'zıları, Selefden anlatılanlara uyarak mümkündür demiştir. İmam Ahmed bin Hanbelden rahmetullahi alyh anlatılır. buyurdu ki, Rabbimi bin defa rüyada gördüm. Bir defa, "Yâ Rabbi, sana kavuşturacak hangi vasıtaya başvurayım, hep seninle huzuru sağlayacak hangi vesileye tutunayım" diye arz ettim.

Rabbim buyurdu ki, Kur'ân-ı kerim okumakla. Yâ Rabbi, manasını anlayarak mı okuyalım, yoksa anlamadan da okusak olur mu? diye arz ettim. "İster anlayarak, ister anlamayarak olsun; yeter ki oku!" buyurdu. İmam-ı A'zamdan radıyallahü anh bildirilir. "Allahü Teâlâyı yüz defa rüyamda gördüm, son seferinde ona kıyamet günü azaptan kurtuluş yolunu sordum, bana bazı tesbihler öğretti" buyurdu.

verirler. Kelam alimleri onlara şöyle cevap verir ler. Görülenleri böyle bulduk diye bu hükme varıyorsanız, bakanı, göreni de cisim gibi renkli buluyoruz. O zaman, bu illetle hükmedip, Allahü Teâlâ'nın zatı renkli değilse o da görücü değildir diye hükmedersek bir mahzuru olmaması gerekir.

Halbuki Allahü Teâlâ'nın (her şeyi) görücü olduğunda Müslümanlar arasında hiçbir görüş ayrılığı yoktur. Nitekim Hak Teâlâ Alak sûresinin 14. ayetinde mealen, "Bu adam, (Ebû Cehil) yaptıklarını Allahü Teâlânın gördüğünü bilmez mi?" buyuruyor. Bu bakımdan onların hüccetleri, delilleri kalmaz.

İnkârcıların: "Kul Rabbine bakar dersek, o zaman mukabele (karşı karşıya durmak) söz konusu olur, sözlerine cevap olarak deriz ki, siz, Allahü Teâlâ, nazır ve görücüdür demiyor musunuz? O sözden ne lazım geliyorsa, bu sözden de o lazım gelir. Önde olmaksızın nazır olduğuna göre, önde bulunmadan da manzurun ileyh (bakılan) olabilir.

Şüphelerinden biri de; diyorlar ki, eğer görülürse, o zaman yaratana dokunmak da mümkün olur. Allahü Teâlâ onların böyle kıyas ve benzetmelerinden çok yücedir. Bu kıyası, benzetmeyi de, yine müşahede ile bulduklarından yapıyorlar. Cevabında deriz ki, dokunma, koklama ve tatma, mahluklara ait sıfatlar ve özelliklerdir. Bu sıfatları mahluklardan başkası için kullanmak caiz olmaz. Görmek ise, sadece mahluk sıfatı değildir.

Çünkü Allahü Teâlâ, kendisinin gördüğünü bildirmekte ve Taha suresi 46. ayetinde mealen, "Allah onlara dedi ki, korkmayın! Çünkü ben sizinle beraberim; işitir ve görürüm" buyurmaktadır. Bu da, görme ile koklama, tatma ve dokunma arasında açık bir fark olduğunu göstermektedir. O halde sizin bu kıyasınız yersizdir, batıldır. Allahü Teâlânın bildiğimiz sıfatlarına dikkatle bakarsak, görürüz ki, Allahü Teâlânın kendisi hakkında caiz olmayan şeyleri, kulların da O'nun hakkında söylemesi caiz değildir. O caiz ise, bu da caizdir. Allahü Teâlâ Kadirdir (gücü yeticidir) deriz, ama gücü kendi kendine yeticidir (makdurdur) dememiz caiz değildir.

Allahü Teâlâ hakkında bunu söylemek caiz olmadığı gibi, kullar tarafından Allahü Teâlâ'ya böyle söylenmesi caiz değildir. Eğer Allahü Teâlâ alimdir, zatı O'nun malumudur, desek caizdir. Bu ifadeyi insanlar için kullanıp, Allahü Teâlâ kulların malumudur, yani Allahü Teâlâyı kullar bilir demek caizdir. Allahü Teâlâ görücüdür ve O'nun zatı O'nun merisidir, yani O kendini görür desek bunun cevazına dair Müslümanlardan itiraz ve ihtilaf eden yoktur.

O halde, Kendinin ve kullarını nmalumudur dememiz caiz olduğu gibi, O kendini kullar da O'nu görür dememiz de caizdir. Görülmenin esası, görülecek şeyin mevcud (var) olmasıdır. Var olanı görmek mümkündür. Çünkü Allahü Teâlâ, birşeyi görmek isteyip ona bakanda, o şeyi görme gücünü yaratmaktadır.

Zira bakanın var olanı görmemesi, o varlığın görülemeyecek cinsten olmasından değil, bakana onu görme gücü verilmediğinden, yahud arada perde bulunduğundandır. O göze görme verilir veya perde kaldırılırsa, mevcud (var olan o şey) elbette görünür.

Bu sözleri, Selef-i salihinin usulü dışında, bu şekilde ifade etmemin sebebi, Allahu Teâlâ'nın görüleceğini inkar eden kimselerin şüphelerinin, onların Kitap ve Sünnetten yüz çevirmiş olduklarından kaynaklandığının ve onların peşinden gidenlerin sapıttıklarının bilinmesidir. Bizim anlattıklarımıza dikkat edip, bunlardan şaşmayan, öyle sapıkların sözlerine aldanmaz ve onların şüphelerini, kararmış kalplerinden doğan sapıklıktan bilir. Yoksa bizim bunları yazmamıza hacet yoktu. Çünkü İtikad hususunda bizim sözümüz, Kitap ve Sünneti esas almaktır; kendi aklımızla ve hislerimizle konuşmak değildir.

Rü'yete (Allahü Teâlâ'nın âhirette görüleceğine) inanmayan, İslam dinine muhalif birisi ise, onunla tevhid ve peygamberlik hakkında konuşup, rü'yetten bahsetmemelidir. Yok, eğer ehl-i kıble ise, Kur'an-ı Kerim ve sahih hadisler ona hüccet ve delildir. Resûl-i ekremi *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* doğru

olarak Peygamber bilen, Peygamberden sahih olarak gelen herhangi bir haberde, gizli kalan, bilinmeyen bir yer yok ise, mümin kişi onu zahiri ve batını ile (dışıyla, içiyle) kabul etmelidir.

Akıl ile nasıl olduğunu anlayamasa da, Peygamberini aklına tercih etmelidir. Böyle olmayanın gayba imanı sahih olmaz. Öyle olan kimse de, Peygamberinin izi üzere değil, kendi görüşü ve hevası üzere yürümüş olur.

Allahü Teâlâ Kıyamet suresi 22. ve 23. ayetlerinde mealen, "Yüzler vardır ki, o gü nışıl ışıl parıldayacaktır.

Rablerine bakacaklardır (O'nu göreceklerdir)" buyurdu.[15] Arap dilinde bu ayetin bundan başka manası yoktur. Nazarın (bakmanın), itibar, yani ibret almak manası vardır, ama burada bu manayı vermek mümkün değildir. Çünkü âhiret, ibret almak yeri değildir.

Nazarın afv ve merhamet (acıma) manaları da vardır, ama bu mana düşünülürse, o zaman kuldan Rabbine karşı kullanılamaz. Çünkü afv ve merhamet, Allahü Teâlâ tarafından kula olur, kuldan Allahü Teâlâ'ya olmaz, bunun için bu mana da kastedilmiş olamaz.

İntizar (beklemek, uzun zaman bakıp durmak, birinin gelmesini gözetmek) manasında olabilir, ama ilâ (e-a) hali ile kullanıldığı için, intizar (beklemek) manası olmaz. Şunu da söyleyelim ki, intizarın, ağırlık, yük manası da vardır. Çünkü intizar (beklemek) bir yüktür, bir sıkıntıdır, iyi olmayan bir şeydir. Halbuki Allahü Teâlâ bu ayeti müjde için, sevindirmek için bildirdi.

O halde Rabbimiz burada kulların çok memnun, rahat muradlarına kavuşmuş ve Cennette yüzlerinin ışıl ışıl parıldayacağını haber verdi. Cennet intizar (bekleme) yeri değildir. İşte bu üç manadan hiçbiri caiz ve mümkün olmayınca, açıkça anlaşımlış oldu ki, nazar, rü'yet, yani görmek manasındadır. Lügatta bu kelimenin bu dört manasından ziyade bir beşinci manası yoktur.

O iddia sahipleri, bütün bu açıklamalar karşısında teslim olmayıp, burayı "İlâ Rabbina (rablerine), yani Rablerinin sevap ve vereceği karşılıklara bakarlar" manasında yorumlarlar. Manayı görünüşünden bu kadar saptırmak çok bozuk bir yoldur.

Zira nassın (ayet,i kerimenin) zahirine (görünüş manasına) göre Allahü Teâlâ ile alakalı bir şeyi başkası için söylemek caiz olsaydı, Kur'an-ı Kerimin zahiri (görünüş, esas) manasından itibar ve itimad bir anda kalkardı.

Diğer bir delil de şudur: Allahü Teâlâ, kafirlerin, kıyamette kendilerini yaratıp, yetiştiren ve onlara rızık verenden mahçup (perdelenmiş) olacaklarını haber vermektedir.

Burada mahçup (perdeli) kelimesine, Hak Teâlâyı bilmezler, manası verilemez. Çünkü ahirette bilmek mecburidir ve herkes Allahü Teâlâyı bilecektir.

O halde, mahçup olmak, Hak Teâlâyı görmezler demektir. dünyada O'nu bilmekten mahçup oldukları gibi, ahirette de O'nu görmekten mahçup (perdelenmiş) olurlar.

15-) Allahü Teâlâ buyurdu ki, "Yüzler vardır ki, o gün ışıl ışıl parlayacaktır. Rablerine bakacaklardır" (Kıyamet suresi, 22, 23. ayetleri). Rasûlüllah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) de, "Muhakkak ki Rabbinizi açıkca göreceksiniz" buyuruyor.

Cerir bin Abdullah (Radıyallahu Anh) anlatır: Rasûlüllah'ın huzurunda oturuyorduk. Ayın on dördüncü gecesi idi. dolunaya baktı ve, "Muhakkak ki, Rabbinizi şu ayı gördüğünüz gibi göreceksiniz.." buyurdu. Bu, görmenin görmeye benzetilmesi olup, görülenin görülene benzetilmesi değildir. (Nûrü'l Ebsâr)

Her var olanın görülmesi lazım değildir. Nitekim çok şeyler vardır ki, mevcud (var) oldukları halde görülmüyorlar. Akıl, ruh, cin, rüzgar, melek ve benzerleri bunlardan bir kaç tanesidir.

ÇORAP ÜZERİNE MESH ETMEK

HÜSAMETTİN VANLIOĞLU BAŞKANLIĞINDA FIKIH KURULU

Bizleri yoktan var edip İslam'la müşerref kılan Rabbimize hamdolsun. ***"Allah katında en sevimli din, geniş ve kolay olan hanif dinidir"*** buyuran Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Selem)*'e ve onun en sıkıntılı olduğu zamanlarda yanında olan âl-i ashabına Salat-u Selam olsun.

Mestler üzerine mesh etmek, dinimizin Müslümanlara tanımış olduğu bir kolaylık, bir ruhsat olduğu inkârı mümkün olmayan bir hakikattir. Bununla beraber günümüzde "çorap mesh", "termal mesh" emsali isimlerle anılan şeylere mesh yapılıp yapılamayacağı son zamanlarda sıkça sorulur olmuştur.

Belki de buna sebep; fıkıh kitaplarında kalın ve su geçirmeyen yürünebilen çorap üzerine mesh caizdir sözünden naşi olarak yeni çıkan çorap türü şeylerin bu ölçülere uygun olup olmayacağı olmuştur. Yine Ehl-i Sünnet harici olarak bildiğimiz bir takım gurupların ince çorap üzerine mesh vermeyi caiz görmeleri de buna sebep olabilir. Öyle ya da böyle ortaya fıkıh sorunu olarak çıkmış bu meseleyi çözmeyi ve Ehl-i Sünnet prensiplerini korumayı hak taraftarları bir borç edinmiş ve ihtiyatı elden bırakmamaya gayret göstermişlerdir. Bu münasebetle bu ayki köşemizde diğer mezhep kaynaklarına inmek suretiyle bu konuyu kaleme almayı uygun gördük. Muvaffakiyet Allah'tandır.

Deriden yapılmış veya üstü sık örüldüğü halde tabanının deri veya deriyle kaplanmış olan çorap üzerine mesh etmenin caiz olduğuna dair söz birliği olsa da[14] tabanı veya tamamı deriyle kaplanmamış olan çorap üzerine mesh verilip verilmeyeceğine dair müçtehit imamlar arasıda ihtilaf olunmuştur. Aynı zamanda bu ihtilaf ashab-ı kiram arasında da olmuştur.

İbn Kudame (ö.620) ***el-Mugnî*** adlı eserinde İbn Münzir'den yapmış olduğu nakle göre ashab-ı kiramdan dokuz kişi, deriden yapılmamış veya tabanı deriyle kaplanmamış çorap üzerine mesh etmeyi caiz görmüşlerdir. Bunlar; Hazreti Ali, Hazreti Ammar, Hazreti İbn Mes'ut, Hazreti Enes, Hazreti İbn Ömer, Hazreti El-Bera, Hazreti Bilal, Hazreti İbn Ebi Evfa ve Hazreti Sehl bin Sa'd dir.[15] (Allah hepsinden razı olsun)

Aynı şekilde el-İmrâni'nin beyanına göre; Hazreti Ömer (Allah ondan razı olsun),[16] es-Serahsî'nin beyanına göre de Hazreti Ebu Bekir (Allah ondan razı olsun) çorap üzerine meshi caiz gören ashaptandır.[17]

Hanefi mezhebinin en temel eseri ***Kitabu'l-Asl***'da; çorap üzerine meshin İmam Ebu Hanife (Allah ona rahmet etsin)'ye göre caiz olmadığı, İmam Ebu Yusuf ve İmam Muhammed (Allah onlara rahmet etsin)'e göre caiz olduğu ifade edilmiştir.[18]

İmam Ebu Hanife (Allah ona rahmet etsin)'ye göre mest; deri ve benzeri maddelerden ayağa giymek maksadıyla yapılan, ayakları topuklarla birlikte örten, içine hemen suyu nüfuz ettirmeyen ve ayağa giyildiğinde bağlamaksızın kendi kendine durabilecek bir tür ayakkabıdır. Buna göre çorabın tamamı veya tabanı deriyle kaplanmışsa mesh yapılabilir. Böyle olmayan çoraplar yürümeye dayanıklı olmadığından ince çorap mesabesinde kabul edilmiş, dolayısıyla üzerine mesh yapmak caiz görülmemiştir.[19]

14 El-Mevsuatu'l-Fıkhiyyetü'l-Kuveytî

15 İbn Kudame, El-Muğnî,
16 El-İ'mranî, El-Beyan,
17 Es-Sarahsî, El-Mebsût,
18 İmam Muhammed, Kitabu'l-Asıl
19 Es-Sarahsî, El-Mebsût,

Es-Serahsi (ö.483), ***el-Mebsut*** adlı eserinde, mezhepte sahih olan görüşün İmam Ebu Yusuf ve İmam Muhammed (Allah onlara rahmet etsin)'in görüşü olduğunu söylemiş[20] ve sözlerine şöyle devam etmiştir: İmam Ebu Hanife (Allah ona rahmet etsin) ölüm döşeğindeyken bu görüşünden vazgeçmiş ve talebeleri İmam Ebu Yusuf ve İmam Muhammed (Allah onlara rahmet etsin)'in görüşüne katılmıştır. Bunu, hastalandığında kendisini ziyarete gelenlere söylediği şu sözünden anlıyoruz; *"İnsanlara caiz görmediğim şeyi yapıyorum"*

Gerek sahabe nakillerinde gerekse ***Zahiru'r-Rivaye***'de bahsi geçen çorabın, günümüzde mesh yapılmaya uygun diye satılan çorapları içerip içermediğini anlayabilmemiz kaynaklarımızda geçen çorabın niteliğiyle ilgili bilgilere göz atmamızı gerektirir.

Ahmet b. Hanbel, Ebu Yusuf ve İmam Muhammed (Allah hepsine rahmet etsin)'e göre; çorap, altını göstermeyecek ve kendisiyle yürünecek kadar[21] sağlam ve sık örülmüşse ve giyilen ayakta bağlamaksızın kendi kendine durabiliyorsa üzerine mesh yapılması caiz olur.[22]

İmam Şafii (Allah ona rahmet etsin)'ye göre; çorap üzerine meshin caiz olabilmesi iki şarta bağlıdır.

- Çorap sık örülmüş olacak. Su geçirecek kadar şeffaf olmayacak.
- Sık örüldüğü halde altı deri olacak.

Şafii mezhebine göre sık örülmüş olsa bile altı deri olmayan çoraba mesh yapmak caiz olmaz.[23]

Hanbelîler meshin sahih olması için çorabın, yürümeye elverişli olması ve yürürken ayaktan düşüp çıkmamasını şart koşmuşlardır. Tabanının deri olmasını şart koşmamışlardır.[24]

Bu nakillerden anlaşılan, fakihlerin neredeyse tamamı günümüzde sıklıkla kullandığımız ince, altını gösteren ve sokakta yürümeye elverişli olmayan çoraplar üzerine mesh yapmaya izin vermemişlerdir. Ancak yün, keten gibi kalın iplikten sık olarak örülen veya bu emsal dayanıklı kumaştan üretilen yaklaşık beş-altı kilometre yürümeye elverişli ve ıslandığında suyu hemen içine geçirmeyen bir de bağ ve lastik yardımı olmaksızın giyilen ayakta durabilecek nitelikte olan çoraplar üzerine mesh etmek caiz olur.

Piyasada, mesh etmeye elverişli diye satılan çorapların bu niteliklere haiz oldukları üreticileri tarafından beyan edilmektedir. Nitekim bizlerde bunların bir kısmını incelediğimiz de bu özellikleri haiz olduklarını gördüğümüzden bunlar üzerine mesh etmenin caiz olduğunu söyleyebiliriz. Şunu da ifade etmek gerekir ki bu özelliklere sahip olan şey velev ki mest olarak satılmasa da üzerine mesh yapılması caiz olur.

Buna göre; ayakları topuklarla birlikte örten çizme, potin ve bot emsali ayakkabı çeşitlerinin üzerine mest edilmesi caizdir. Şu kadar var ki; ayakkabılar genellikle sokakta giyildiğinden onlara necaset bulaşması kuvvetle muhtemeldir. Fıkıh kitaplarımızda; mestler üzerine mesh etmede aranan şartlar beyan edilirken, mestlerin temiz olmasından bahsedilmemiştir. Bununla birlikte necaset mesh mahalli olan botun üst kısmındaysa bunun üzerine mesh etmek sahih olmaz.

Zira meshin temiz suyla yapılması gerekir. Mesh etmek için elimize aldığımız temiz su, necis olan mahalle değmesiyle pislenmiş olur. Pislenmiş olan bu su ile mesh etmek ise caiz değildir. Şayet necaset botun alt kısmı gibi mesh mahalli olmayan yerde bulunursa meshe mani olmaz. Fakat botta bulunan necaset, af miktarından fazlaysa o botlarla namaz kılınmaz. Namaz kılınamaması meshin sahih olmadığından dolayı değil, belki necaset namaza mani olduğundan dolayıdır.

---

20 A.g.e

21 Hanefî kitaplarında bu miktarın en azı bir fersah olarak değerlendirilmiştir.(Bak: es-Sarahsî, El-Mebsût,) Bir Fersah 3 mildir. Bir mil;1855 metredir. 1855x3=5565m (Bak: Ali Cuma' Muhammed, el-Mekayîl ve'l-Mevazîn)

22 İbn Kudame, El-Muğnî

23 El-İ'mranî, El-Beyan

24 İbn Kudame, El-Muğnî

MUHAMMED ALİ ES-SÂBÛNÎ HOCAEFENDİ'Yİ ZİYARET VE İLMİN ÖNEMİNE DAİR BİR ÂYETİN TAHLİLİ

MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER

Bu yazımı mukaddes beldelerden yazıyorum... Vahye ev sahipliği yapan, rahmetin adeta yağmur gibi yağdığı, hidâyetin ve bereketin kaynağı olan Mekke-i Mükerreme'den...

Bu beldelerde bambaşka bir manevi iklim, müthiş bir atmosfer, fevkalade bir mânevi cereyan vardır. Gelenler bilirler, buraları kelâmla anlatmak veya kalemle ifade etmek bir yere kadar olur. Zira duygularını, hislerini, aldığın mânevi hazzı ve yaşadığın o mânevi atmosferi nasıl anlatacaksın?..

Kâbe'nin örtüsüne sarılmış hıçkırıklarla ağlayan, Mültezem'e göğsünü dayamış dertli dertli inleyen, Kâbe'nin kapısına elleriyle yapışmış yaşlı gözlerle dualar eden, yalvaran yakaran niyazda bulunan o Allah'ın misafirlerinin hislerini, duygularını kelimelerle anlatabilmek mümkün mü?.. Ne demişler? **Tatmayan bilmez...**

Kıymetli Okurlar!

Her zaman olduğu gibi sizleri yine unutmadık. Duaların kabul edildiği bu mübarek mekânlarda ve makamlarda sizlere de pek çok dualar ettik, bizlere emanet ettiğiniz duaları Mevla Teala hazretlerine ısmarladık... Rabbim yaptığımız tüm dualarımızı kabul buyursun ve bir an önce kabulünün eserini görmek nasip eylesin. Amin!..

Senenin muhtelif zamanlarında umre yapmak nasip olmuştu ama ilk defa yarıyıl tatilinde umreye gittim. Birkaç İslam ülkesinin yarıyıl tatili de bizimle aynı zamana denk geldiği için, sanırım

bunun da etkisiyle müthiş bir kalabalık vardı. Ve bu konuda herkes hemfikirdi; "aynı Ramazan Ayı gibi" diyen de vardı, "neredeyse Hac gibi kalabalık" diyen de... Kâbe'yi tavaf etmek için günün hangi saatinde giderseniz gidin metaf alanını boş bulmak mümkün değildi. Yani ister sabah saatlerinde, ister öğle sıcağında, isterse gece teheccüd vaktinde gidin kalabalık hiç azalmıyordu. İnsanlar adeta sel gibi akıyor ve tavafa giriyorlardı. Bir gurup tavaflarını tamamlayıp metaf alanından çıkarken başka bir gurup tavafa başlıyor, adeta birbirlerinden tavaf nöbetini devralıyorlardı. Herkes birer damla misali o rahmet denizine düşüyor, damlayken deniz, zerreyken kürre oluyordu.

Burası Beytullah... Hidâyetin ve bereketin kaynağı... Dünya'nın muhtelif yerlerinden nur pınarı gibi akıp gelen Müslümanlar rahmetin yağmur gibi yağdığı Beytullah'da, boşalan gönül bataryalarını doldurup mânevi azıklarını alırlar. Bedenlerine, kanlarına, iliklerine kadar iman cereyanı yayılır. Burada hasta olanlar iyileşir, uyuşuk kimseler canlanır, mânen bir çöküntü içinde olanlar yeniden ayağa kalkar.

Rabbim bu kutsal beldelere tekrar tekrar gelmek nasip eylesin, gelemeyen kardeşlerimize de bu imkan ve fırsatları halk eylesin. Amin!..

Muhammed Ali es-Sâbûnî Hocaefendi'yi Ziyaret

Mekke-i Mükerreme'deyken bazı kıymetli zatları ziyaret etmek nasip oldu. Bunlardan biri de Mahmud Efendi Hazretlerimiz'in çok sevdiği ve kıymet verdiği, asrımızın meşhur alimlerinden Muhammed Ali es-Sâbûnî Hocaefendi'yi ziyarettir.

Muhammed Ali es-Sâbûnî Hocaefendi; "Safvetü't-Tefâsîr, Min Kunûzi's-Sünne, Ravâ'i'u'l-Beyân fî Tefsîri Âyâti'l-Ahkâm" gibi eserler başta olmak üzere, kırkı aşkın eser telif etmiş Dünya çapındaki büyük âlimlerden olup, aynı zamanda ehli sünnetin en büyük savunucularındandır.

Kış aylarını Mekke-i Mükerreme'de geçiren Hocaefendi, yaz aylarında ise Türkiye'ye gelip Yalova'da ikâmet etmektedir. Zâhiri ilimlerde söz sahibi olan meşhûr allâme Muhammed Ali es-Sâbûnî Hocaefendi; **"Bu zât sadece Türkiye'nin değil, bütün Dünyanın şeyhidir."** dediği bu asrın müceddidi olan Mahmud Efendi Hazretleri'ne intisab ederek, mânevi ilimlerde de vukûfiyet kesbetmiştir.

Başta Hasan Efendi Hocamız olmak üzere, Denizli'den İbrahim Hocaefendi ve diğer bazı hocaefendilerle birlikte, Muhammed Ali es-Sâbûnî Hocaefendi'yi Mekke'deki evinde ziyaret ettik. Bu ziyaretimizden çok memnun olduğunu ifade eden hocaefendi, sohbet esnasında ilmin önemine, fazilet ve ehemmiyetine dair pek çok âyet-i kerime ve hadisi şerifler zikretti. Bu arada hadis ilminden de söz açılınca, "rivâyetü'l-hadis ilmi" ile "dirâyetü'l-hadis ilmi" arasındaki farka değindi ve bu farkı ortaya koyan çok güzel bir mesele anlattı. Bunu sizlere anlatmadan önce, bu konuyu daha iyi anlamamız açısından bu ilimlerin ne manaya geldiğini kısaca ifade edelim

Rivâyetü'l-hadis ilmi; zabt ve adalet yönünden hadis-i şerifleri rivâyet eden râvilerin hallerini, ittisal ve inkıta bakımından da senedin durumunu tetkik ederek, hadislerin Rasûlüllah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*'e ulaşıp ulaşmadığını konu edinen bir ilimdir. Yani *kabul ve red yönünden* hadisin sened ve metnini inceleyen ilim dalıdır.

Dirâyetü'l-hadis ilmi ise; Arap dili kaidelerine ve şer'i kriterlere dayanarak, Rasûlüllah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*'in ahvâline mutâbık olarak, hadis metinlerinden anlaşılan mana, murad ve maksattan bahseden ilimdir. Ki, Dirayetü'l-hadis ilmi, **Fıkhu'l-hadis** ilmine tekabül etmektedir. Yani hadis-i şeriflerin anlaşılmasını ve onlardan hüküm çıkarılmasını konu edinen ilim dalıdır.

Bu kısa açıklamayı yaptıktan sonra Muhammed Ali es-Sâbûnî Hocaefendi'nin anlattığı olayı zikredelim:

Tabiîn devrinin büyüklerinden, hadis ilminde hafız (yüz bin hadis-i şerifi râvileri ile birlikte ezberlemiş), ilmi ve fazileti yüksek bir zat olan el-A'meş (Süleyman b. Mihran)'a bir mecliste soru soruldu. O mecliste İmâm-ı Âzam (Nu'man b. Sâbit)'de vardı. Sorulan bu soru üzerine büyük muhaddis el-A'meş, orada bulunanların yüzüne şöyle bir baktı sonra da İmâm-ı Âzam Ebû Hanîfe'ye dönerek:

- Ey Nu'mân bu soruya sen cevap ver! dedi.

İmâm-ı Âzam Ebû Hanîfe'de bu soruyu cevaplandırdı. Bunun üzerine el-A'meş:

- Bu cevabı neye dayanarak verdin, diye sorunca İmâm-ı Âzam Ebû Hanîfe de:

- Senin bize rivâyet ettiğin şu hadisi şerifi delil alarak cevap verdim, diyerek,

senedinde el-A'meş'in de olduğu hadisi şerifi zikretti. Bunun üzerine el-A'meş:

- Doğru, ben bu hadisi rivâyet ettim ama bundan böyle bir mana çıkacağını bilmiyordum. **Siz doktorsunuz, biz ise Eczacıyız**! diyerek İmam-ı Âzam'a taltifte bulundu.

el-A'meş ile İmâm-ı Âzam (bir rivayete göre de İmâm-ı Yusuf) arasında geçen bu olay gerçekten çok önemlidir ve pek çok meseleyi daha iyi anlamamıza kapı aralamaktadır. İmâm-ı Âzam'ın verdiği cevaba delil teşkil eden hadisi şerifi el-A'meş çok iyi bilmektedir, hatta senetleriyle birlikte onu nakleden de kendisidir ama bunun ne anlama geldiğini İmâm-ı Âzam'dan öğrenmiştir. İşte bu misal; günümüzde bir âyete bakıp veya bir hadis okuyup da o konuda ahkâm kesen, kendine göre fetva veren ve "İmâm-ı Âzam'da kimmiş?" deme cüretini gösteren bir takım ilahiyatçılara kapak olacak kabilden bir misaldir.

Tabi burada el- A'meş'in **"biz eczacıyız siz ise doktorsunuz"** sözü de önemlidir. Buna göre; hadisi şerifler bir nevi ilaç, o hadisi rivâyet edenler ise eczacıdır. Evet ilaç eczacıdan alınır ama kişinin hastalığını teşhis edip o hastalığın tedavisi için hangi ilacın kullanılması gerektiğini tespit eden de doktorlardır.

Dolayısıyla **her okuduğu hadisi şeriften kendince hüküm çıkaranların durumu, her bulduğu ilacı içerek şifa bulacağını zanneden biçâre kimseler gibidir**. Onun için müctehidlere müracaat edip onların fetvalarıyla amel etmek en doğru ve en sıhhatli olandır. Zira **müctehidler din ilminin doktorlarıdır. Onların ortaya koyduğu hükümlere ve verdikleri fetvalara göre hareket edenler mânen şifa bulurlar.** Aksi takdirde zehirlenip mânen helak olabilirler.

Şunu iyi bilelim ki; Kur'an-ı kerim'in tüm âyetlerini ve bütün hadis külliyâtını bilgisayara yüklesen, sonra oradan istediğin konudaki âyet ve hadisleri alsan da, bu durum hüküm çıkarmaya veya fetva vermeye yetmez. Zira, râvileriyle birlikte yüz bin hadis-i şerifi ezbere bilen el-A'meş bile buna yeltenmiyor da, İmâm-ı Âzam ve onun gibilerin bu işin doktoru olduklarını ifade edip, hüküm çıkarma konusunu onlara havale ediyorken, ezberinde kırk hadis bile olmayanların kalkıp o büyük müctehidlere edepsizce dil uzatmaları gerçekten çok şaşılacak bir durumdur.

Hulasa-i kelâm; bedenimiz hasta olduğunda nasıl ki işin ehli olan uzman bir doktor arıyorsak, rûhumuzun sağlığı konusunda da böylesine hassas olmalı, yüce dinimiz İslam'ı, "ben hocayım, ilahiyatçıyım" diyen herkesten değil, o büyük müctehidleri rehber edinen Ehli Sünnet âlimlerinden öğrenmelidir.

Cephede savaşan mı üstün, İlim tahsil eden mi?

Muhammed Ali es-Sabuni Hocaefendi'ye yaptığımız bu kısa ziyaretimizde, o güzel ve feyizli sohbet esnasında Hocaefendi ilmin öneminden bahsederken, Tevbe Sûresi'nin 122. âyet-i kerimesine de değindi. İnşaAllah Hocaefendi'nin orada açıkladığı bu âyet-i kerime çerçevesinde, ilmin önemiyle alakalı kısa bir tahlil yapmaya çalışalım.

Mevla Teala şöyle buyuruyor:

"Müminlerin hepsinin topluca savaşa çıkmaları doğru değildir. O halde onların her kesiminden bir grup savaşa katılmayıp din ilimlerinde köklü ve derin bilgi sahibi olmak için geri kalmalı ki, kavimleri savaştan döndüğünde onları uyarsınlar, umulur ki sakınırlar." (Tevbe, 122)

Mevla Teala bu âyet-i kerime'de, âlimlerin ve ilim tahsil etmenin önemine işaret etmiştir. Zira din ilimlerini tahsil etmek o kadar önemlidir ki, cepheye gidip düşmanla savaş yapıldığı böylesine kritik bir çatışma durumunda bile, bir kısım kimselerin savaştan geri kalıp din ilimlerini tahsil etmesi emredilmiştir. Dolayısıyla **dinde tefakkuh etmek, derinlemesine İslâm ahkâmını ve hükümlerini öğrenmek Allah yolunda cihaddan sayılmıştır.**

Yine âyet-i kerime'den anlaşıldığı üzere; vatan-millet için düşmanla mücadele etmek konusunda nasıl askeri bir seferberlik yapılıyorsa, savaştan geri kalan bir kısım kimselerin de, din ilimlerinin tahsili konusunda ilmî seferberliği söz konusudur. Bir gurup cephede kılıçlarıyla cihâd ederken, diğer gurup da ilim tahsil edip kalem ve mürekkepleriyle cihâd etmektedirler. Neticede asıl gaye; **Cihâd-ı Suğra'dan dönen mücâhidlerle birlikte, nefse karşı yapılacak olan Cihâd-ı Ekber'i kazanmaktır.**

Evet, yapılan savaşlarda akan kanların, yaşanan şiddet ve vahşetin insanda bıraktığı o derin izlerini silmek veya kazanılan zaferden yada eldeki silahtan kaynaklanan bir güç vehmiyle ortaya çıkacak olan bir takım sıkıntıları çözmek için, âlimlerin nasihatlerine ve ilmin rehberliğine ihtiyaç vardır. Toplumda meydana gelebilecek fitneler, kargaşalar, isyanlar ancak ulemânın uyarısı ve telkiniyle engellenir. Dolayısıyla cepheye giden askerler, düşmanla cansiperane savaşıp zafer kazanmış da olsalar, o topluma yön verecek ve o toplumun gidişatını belirleyecek olanlar cephede savaşan mücâhitler değil, savaştan geri kalıp ilim tahsil eden âlimlerdir.

Bu durumda, toplumu uyarıp onlara hak ve hakikati öğretmek için ilim tahsil eden âlimler, cihâd edenlerden üstün oluyor. Nitekim bir hadisi şerifte Efendimiz şöyle buyuruyor:

"Kıyâmet gününde âlimlerin mürekkebi ile şehitlerin kanı tartılır, âlimlerin mürekkebi şehitlerin kanından ağır gelir."

Zira, damardan akan kan insanı ölüme götürür ama ulêmanın kaleminden akan mürekkep insanlığı hayata döndürür, onların dünya ve ahiretini kurtarır.

İlmin ve ulemânın üstünlüğü

İlim sıfatı, Allahın en sevdiği sıfattır. O vasıf kimde varsa Allah indinde daha kıymetlidir. Zira Kur'an-ı kerim'de:

"Kullar içinde Allah'tan hakkıyla ancak âlimler korkar." *(Fatır: 28)* buyurulmuştur.

Bir diğer âyeti kerime'de ise şöyle buyurulmuştur:

"Allah içinizden iman edenleri yüceltir, bunlardan kendilerine ilim verilmiş olanları ise, kat kat derecelerle yükseltir." *(Mücadele: 11)*

Bu âyetin tefsirinde İbni Abbas *(Radıyallahü anhüma)* buyuruyor ki:

"Âlimler ile cahiller arasında yedi yüz derece fark vardır. Her derecenin arası beş yüz senelik yol kadardır."

İlim insanı yüceltir ve insan bu sayede Rabbini tanır. İlmi sayesinde diğer mahlûkattan üstün olur. Nitekim Adem *(Aleyhisselam)* ilim sebebiyle meleklerden üstün kılınmış ve onlara kıblegâh olmuştur. Bu meseleye dair Kur'an-ı kerim'de zikredilen âyet-i kerimeler şöyledir:

"Hani Rabbin meleklere 'Ben yeryüzünde bir halife yatacağım' demişti de onlar; 'orada bozgunculuk yapacak, kan dökecek kimse mi yaratacaksın? Oysa biz Sana hamdederek daima Seni tesbih ve takdis ediyoruz.' demişlerdi.

Mevla Teala bütün varlıkların isimlerin Hazreti Adem'e öğretti. Sonra bu eşyayı meleklere göstererek 'eğer davanızda doğru iseniz, şunları isimleriyle Bana haber verin!' buyurdu. (Bakara: 30, 31)

Tabi melekler cevap vermekten aciz kaldılar. Bunun üzerine Mevla Teala:

"Ey Adem! Eşyanın isimlerini meleklere haber ver, buyurdu. Adem *(Aleyhisselam)***'da onların isimlerini haber verdi..."** *(Bakara: 33)*

Böylece Adem *(Aleyhisselam)* meleklere hocalık yapmış oldu. Ve Mevla Teala, meleklere secde ile emredip Adem *(Aleyhisselam)*'ı onlara kıblegâh yaptı. İşte bu olay ilmin, amelden üstün olduğunu gösterir. Nitekim bir hadisi şerifte Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

"Bir fakih, şeytana karşı bin abiden daha kuvvetlidir."

Diğer bir hadisi şerifte ise;

" Âlimin âbide üstünlüğü, Benim, sizden en basitinize olan üstünlüğüm gibidir." buyurulmuştur.

Pek çok âyet-i kerime ve hadisi şeriflerde âlimin kıymeti ve üstünlüğü uzun uzun zikredilmiştir. **Âlimlerle oturmak, hatta onların yüzüne bakmak dahi ibadet sayılmıştır.** Ulemâya, çok büyük bir rütbe olan **"peygamber vârisi"** pâyesi verilmiştir. İşte böylesine yüksek makamlar sahibi olan, hatta **uykuları dahi ibadet** olarak kabul gören âlimler şayet ilimlerini Dinin yücelmesi için değil de, şan-şöhret için veya bir takım dünyevî menfaatler elde etmek için kullanır, dini tahrif etme yoluna giderlerse, bu yüce makamlardan düşüp aşağı derekelere yuvarlanırlar.

İşte İslam dini ulemâya böylesine kıymet ve fazilet vermiş adeta göklere çıkarmışken, diğer taraftan ilmiyle âmil olmayanları da aşağı indirmesini bilmiş ve onları **"Kitap yüklü merkeplere"** benzetmiştir.

Ulemâü's-Sû' / Kötü Âlimler

İmâm-ı Rabbânî hazretleri bir mektubunda; (Birinci cilt, otuz üçüncü mektup) Dünya muhabbetinin esiri ve şöhret tutkunu olan âlimleri kınamış, Allah katında çok değerli olan bu ilimlerini, dünyevi ihtirasları ve menfaatleri uğruna aracı kıldıklarından dolayı zemmederek, onları **Ulemâü's-sû'** kötü alimler diye vasıflamıştır.

Yine o mektupta İmâm-ı Rabbânî hazretleri bizlere şöyle bir olay nakletmiştir:

"Büyüklerden biri şeytanı bomboş vaziyette otururken görmüş ve ona boş oturmasının hikmetini sormuş. Bunun üzerine şeytan demiş ki: 'Bu zamanın kötü âlimleri işimde bana çok büyük destek oldular. Ve benim yerime insanları saptırmak işini onlar üstlendiler. Böylece bende işime karşı kayıtsız vaziyette oturuyorum."

Asırlar önce bu sözü söyleyen şeytan, herhalde şimdilerde insanları saptırma işinden tamamen eletek çekmiş, belki de emekliye ayrılmıştır. Çünkü günümüzde öyle aykırı fikirleri savunanlar, bu

güne kadar sapasağlam gelmiş olan dini hükümlerin hilâfına öylesine saçma sapan görüşler serdedenler var ki, bunlar milletin kafasını allak bullak ediyorlar. Ve insanlar hangisine inanacağını şaşırıyor. Hal böyleyken, bu milletin kafasını şeytan bu kadar karıştırabilir mi?..

Belam ibni Baura

Eski ümmetlerde Din âlimlerinden bazıları kitaplarında bilinçli tahrifler yapmışlar, makam-mevki için, mal-mülk için veya şan-şöhret için bir takım dünyevî menfaatler sebebiyle keyfi fetvalar vermişlerdir. Onlar ilimden kanatlarıyla yüce âlemlere uçabilecek iken, nefislerine uyarak maalesef bu nimetten sıyrılmışlar ve alçaldıkça alçalmışlardır. İşte bunlardan bir tanesi de Belam İbni Baura'dır.

Bu kimse Musa *(Aleyhisselam)* zamanında yaşadı. Önceleri ilmi irfanı olan, İsmi Âzam sahibi bir kimseydi. Allah-u Teala'nın kendisine öğrettiği İsm-i Âzam (Allahın en büyük ismi) ile dua ettiğinde, ne dua ederse kabul edilir, her duasına mutlaka icabet edilirdi. Fakat daha sonra bu nimeti isyanda kullandı. Musa *(Aleyhisselam)*'ın ve ona tabi olanların aleyhine beddua etti. Bunun üzerine Allah-u Teala'da onun ilmini, irfanını ondan soyup aldı ve rahmetinden kovdu. Böylece dünyası da ahireti de harap oldu.

Kur'an-ı kerim Â'raf Süresi'nde 175 ve 176. âyet-i kerimelerinde bu olaya işaret ediyor.

"**Onlara, o kimsenin haberini de anlat ki, kendisine âyetlerimizi vermiştik de, o bunlardan sıyrılıp çıkmıştı. Dolayısıyla şeytan da onu arkasına taktı da azgınlardan oldu. Dileseydik onu âyetlerimizle üstün kılardık; fakat o, dünyaya meyletti ve hevâsına uydu.**

Artık onun misali öyle bir köpeğin haline benzer ki, üstüne varsan dilini çıkarıp solur veya kendi haline bıraksan yine dilini sarkıtıp solur. İşte âyetlerimizi yalan sayan kimselerin hali böyledir. Sen onlara bu kıssayı anlat, belki düşünür ibret alırlar." *(A'raf: 175, 176)*

Bu âyet-i kerime'de, ilim-irfan sahibi olduğu halde onun gereğini yapmayanların durumu gözler önüne serilmektedir. Belam ibni Baura, burada bir takım dünyevî çıkar ve hesaplar için Allah'ın dinini kullanan, tahrif eden bir din âlimini sembolize etmektedir. Tabi bu âyet-i kerime'de her ne kadar Belam ibni Baura ismindeki nasipsiz'den bahsedilmişse de, bu âyetlerin hükmü Belam gibi olan herkese şâmildir. Kibir ve dünyevi arzular sebebiyle dalâlete düşen Belam, büyük ilim sahibiyken Allah'ın bu nimetinden sıyrılıp şeytanın peşinden giden, neticede şekil değiştirip hayvanların mertebesine inen kimselere ibretlik bir misaldir.

İşte her kim ilim ve hidâyet sahasından ayrılır, nefsâni arzularına uyar ve şehvetlerine tabi olursa, ne acıdır ki onun hali soluyan köpeğin haline benzetilmiştir. Bu solumalar ise, bir takım emellerin ve dünya hayatının geçici güzellikleri peşinde koşarken zahir olan salyalı solumalardır.

Belam ibni Baura'nın cennetteki derecesi Ashâb-ı Kehf'in köpeğine verileceği rivâyet edilmiştir. Ne ibretlik bir olaydır ki, her duası müstecâb olan büyük bir âlim, Allah'ın Peygamberinin ve dostlarının karşısında saf tutunca bu nimetten mahrum oluyor ve Kur'an'ın ifadesiyle "Dilini sarkıtıp soluyan köpek" durumuna düşüyor.

Ama sıradan bir köpek ise, Ashâb-ı Kehf'i yani Allah dostlarını takip edip onların safında yer alınca, cennetliklerden oluyor.

Rabbim cümlemizi, bu âyetleri göz önünde tutarak bu kıssadan ibret alanlardan eylesin. Dini tahrif eden kötü din âlimlerinin şerrinden de cümlemizi muhafaza buyurup Ehli Sünnet âlimlerinin yolundan bizleri ayırmasın. Amin!!!

Fî Emânillah!

SAĞLIKLI HAYAT

HASTALIKLARDAN KORUYUCU YİYECEKLER

Vücudumuz farklı hastalık ve enfeksiyonlarla mücadele etmek için bağışıklık sistemine sahiptir. Güçlü bir bağışıklık sistemi kendimizi iyi hissetmemizi, iyi görünmemizi ve enerjimizi daha iyi kullanmamızı sağlar. Bizi enfeksiyonlardan, kanserden ve çevresel zararlardan korur, yanık ya da ameliyat sonrası iyileşmeyi çabuklaştırır. Bağışıklık sistemini güçlendiren yiyecekleri tüketerek, sağlıklı bir vücuda sahip olabilir, hastalıklardan korunabiliriz.

SARIMSAK: Antibakteriyel ve virüs karşıtı olan sarımsak, aynı zamanda bağışıklık sistemini güçlendirici etkiye de sahip. Güçlü bir selenyum kaynağı da olan sarımsak, sağlıklı bir yaşam için mutlaka gereken sülfürü de içerir. Mide ve bağırsakları güçlendirmeye de yardımcı olan sarımsağı mutlaka her yemeğin içine bir diş ata-rak tüketin.

LAHANAGİLLER: Brokoli, Lahana, Karnabahar

Brokoli, bürüksel lahanası, lahana, karnabahar iyi birer beta karoten kaynağıdır ve serbest radikallerin zararlarına karşı vücudu korurlar. Aynı zamanda C vitamini ve kalsiyum içerirler. Beslenme uzmanları brokoliyi, kendisi gibi kanseri önleyici etkisi olan domatesle birlikte pişirmeyi öneriyorlar.

Karnabahar, içeriğindeki indol, bioflavonaid ve diğer maddeler ile antikansorejen etki gösterirken; yapılan araştırmalar, özellikle lahananın düzenli tüketiminin, kadınlarda meme kanseri riskini önemli ölçüde azalttığını ortaya koyuyor. Brüksel lahanası ise günlük C vitamini ihtiyacının yüzde yüzünü karşılıyor.

ISPANAK ve Diğer Yeşil Yapraklı Sebzeler

Betakaroten içermelerinin yanı sıra A vitamini, C vitamini ve kalsiyum deposudurlar. Özellikle 35 yaş üzeri olanların ıspanak ve diğer yeşil yapraklı sebzeleri daha fazla tüketmeleri önemli. Çünkü bu sebzelerde bulunan folik asit, yaşlılıkta ortaya çıkabilecek Alzheimer riskini yüzde 50 azaltıyor.

Havuç, balkabağı, kabak: Havuç, balkabağı, kabak ve tatlı patatesten oluşan bu grup sebzeler, iyi birer A vitamini kaynağıdır. Karaton içerdiklerinedn kansere karşı koruyucu etkileri olduğu da biliniyor. tatlı patates, bildiğimzi patates kadar çok kullandığımız bir sebze olmasa da tatlısını yaparak farklı bir lezzet olarak sofralarınızda yer verebilirsiniz.

Üzüm, Kivi, Yabanmersini ve Portakal

Bu meyveler birer C vitamini deposudur. O nedenle bol miktarda tüketilmelidir. Özellikle portakalı yerken kabuğunu mümkün olduğunca ince soymaya çalışın. Alttan çıkan beyaz kısmıyla (bioflavonoid yapısıyla) birlikte tükettiğnizide daha fazla C vitamini almış olursunuz.

Kültür Mantarı: Vücudun bağışıklık sisteminin parçasğı olan beyaz kan hücresi yapımını artıran mantar, hastalıklara karşı direnci de artırır. Mantar, protein değeri açısından etin yerini tutabilirken, zehirli pek çok türü olduğu için kültür mantarlarını tercih etmek daha sağlıklı olur.

Zencefil ve Serdaçal: Vücudun enfek siyonlarla mücadelesinde yardımcı olur. Toksinlerin dışarı atılmasını sağlar.

Kanserle savaşta da etkili olduğu bilinen zencefili, çay olarak tüketebileceğiniz gibi yemeklere ve tatlılara da ekleyebilirsiniz. Hint safranı olarak da tanıdığımız zerdeçal ise bağışıklık sistemini geliştirici etkisinin yanı sıra detoks özelliği de taşır. Araştırmalarda cilt, kolon ve meme kanseri için faydalı olabileceği görülen zerdeçalı yemeklere katarak tüketebilirsiniz.

Kara Turp: Antibiyotik özelliklerine sahip yağları içerir ve enfeksiyonlara karşı etkilidir. İştah açıcı, idrar söktürücü, karaciğeri kuvvetlendirici ve safra söktürücü etkilere de sahip olan kara turbun suyunu içebilir ya da köklerini salata halinde taze olarak tüketebilirsiniz.

ALLAH İÇİN SEVMEK SEVGİLERİN EN YÜCESİDİR

ADEM ŞENER

Değerli Mü'minler!

Bu ayki makalemizde Allah sevgisinden söz etmek istiyorum.

Her iyiliğin başı Allah'ı sevmektir. Dünyada mutlu hayat, Ahirette cennetin sonsuz nimetleri bu sevgi sayesinde elde edilir.

Allah'ı sevmek, O'nu bilmeye ve tanımaya bağlıdır. Çünkü insan, ancak bildiğini ve tanıdığını sever. Bir İslâm büyüğü olan Hasan-ı Basri'nin: **"Rabbini bilen O'nu sever"** [14] sözü ne kadar güzeldir.

Allah Tealâ, Kur'an-ı Kerim'de belirtilen sıfatları ile tanınır. O, alemlerin Rabbidir, Bütün alemleri yaratan ve yaşatan O'dur. O'ndan başka yaratıcı yoktur. Herşeyi gören ve bilendir. Yerde ve göklerde O'na saklı hiçbir şey yoktur. Her şeyi görür ve işitir. Hatta gönüllerde saklı olan şeyleri bile bilir. Rahman'dır, Rahim'dir, insanlara ve bütün canlılara sonsuz şefkat ve marhameti vardır. Yarattığı insanlardan O'na inanmayanları da yedirip içirmekte ve doyurmaktadır. İnsanları öldürüp sonra diriltecek ve huzurunda sorgulayacak olan O'dur. Emirlerine uyup yasaklarından sakınmış olanları cennetle ve cennetin sonsuz nimetleri ile mükafatlandıracak O'dur. Her şeye gücü yeter. Kâinatta olan herşeyi, güneşi de ayı da, denizleri ve nehirleri de hepsini insanoğlunun hizmetine veren ve emrine âmâde kılan O'dur.

Bu sıfatlar, Allah'tan başka kimde bulunur? Hiç kimsede bulunmaz. En üstün yaratık olan insandaki yetenekleri insana veren O'dur. Bunun için insanoğlu yalnız O'na ibadet etmek ve her şeyden daha çok O'nu sevmek durumundadır.

14 **Ahmet Serdaroğlu, İhyaû Ulûmi'd-Dîn Tercemesi, İstanbul 1975, c.4, s. 537.**

Her şeyde bize örnek olan Peygamberimiz Allah'ı sevmede de bize en güzel örnektir. Onun hayatını inceleyenler, onun Allah'ı ne kadar çok sevdiğini göreceklerdir. Allah'ı sevmede, O'na güvenip dayanmada tek örnek alınacak insan Peygamberimizdir.

Allah sevgisi insanı Allah'a yaklaştırır ve O'nun rızasını kazanmasına sebep olur. Peygamberimiz buyuruyor: "Davut aleyhi's-selâm'ın duasından birisi şöyle idi: **"Allah'ım, senden senin sevgini ve seni sevmeyi ve senin sevgine beni ulaştıracak amelleri dilerim. Allah'ım, senin sevgini bana nefsimden çoluk çocuğumdan ve soğuk sudan daha sevgili kıl"** [15]

Peygamberimiz, Allah'ı candan sever ve O'na ibadet etmekten büyük haz duyardı. Hadis kitapları, Peygamberimizin gece namazında ayakları şişinceye kadar ayakta durduğunu haber veriyorlar. Kendisine:

"Ey Allah'ın Resûlü, Yüce Allah seni bağışlamışken bu kadar zahmete neden katlanıyorsun?" diye sorduklarında, o:

"Niçin Allah'a şükreden kul olmayayım?" [16] diye cevap veriyordu. Bu cevap, onun, Allah korkusu endişesiyle değil, Allah'a olan sevgi ve derin saygısı sebebiyle ibadet ettiğini gösteriyor.

Peygamberimizin şu yalvarışı, onun Allah'a olan sevgisini gösterir.

İbn Abbas *(Radıyallahu Anh)* anlatıyor: Peygamberimiz gece yarısı namaza kalktığında şöyle yalvarırdı: **"Allah'ım hamd sana mahsustur.**

15 *Tirmîzî, Daavât, 73.*

16 *Buhârî. Teheccüd, 6; Müslim Kitabu Salâti'l-müsafirine ve ahvalihim 18.*

Göklerin ve yerin nuru, nur vereni sensin. Hamd sana mahsustur, göklerin yerin, göklerdekilerin ve yerdekilerin Rabbi Sensin. Sen haksın, va'dın haktır. Sözün hak, sana kavuşmak haktır. Allah'ım, ben sana teslim oldum, sana inandım, sana güvendim, sana sığınıyorum. Sana güvenerek mücadele ediyorum. Düşmanımla aramızda ancak senin hakemliğine baş vurdum. Benim gerek evvelce işlediğim ve gerekse bundan sonra işlemem muhtemel bulunan günahlarımla, gizli ve aşikar yaptıklarımı bağışla. Benim ilâhım sensin, senden başka hiçbir ilâh yoktur." [17]

Görülüyor ki, Peygamberimiz gece uyku ve istirahatini feda ederek kalkıyor, o sessizlik içinde namaz kılıyor ve sonunda Allah'a el açarak yalvarıyor. Bu davranışı, onun Allah'ı nasıl sevdiğini göstermektedir.

Esasen Allah'a yapılan ibadetin makbul olanı da budur. Severek, isteyerek ve saygı duyarak yapılan ibadet en makbul ibadettir.

Peygamberimiz her vesile ile Allah'a olan derin saygısını dile getirirdi.

Ömer b. El-Hattab *(Radıyallahu Anh)* anlatıyor: Peygamberimizin huzuruna Havazin kabilesinden birtakım esirler gelmişti. Bunların içinde emzikli bir kadın vardı. Çocuğunu kaybetmişti. O, göğsüne biriken sütü esirler arasındaki çocuklara veriyor, emziriyordu. Bu kadın esirler arasında kendi çouğunu bulunca hemen onu alıp bağrına bastı ve derin bir sevgi ile çocuğunu emzirmeye başladı. Bu yüksek şefkat ve sevgiyi görünce Peygamberimiz bize:

-Şu kadının çocuğunu ateşe atacağına ihtimal verir misiniz? buyurdu. Biz:

-Hayır, atmamaya gücü yettiği sürece atmaz dedik. Bunun üzerine Peygamberimiz:

-İşte Allah Teâlâ kullarına bu kadının çocuğuna olan sevgi ve şefkatinden daha merhametli ve şefkatlidir, buyurdu. [18]

Bir kere Ashabtan biri şöyle bir olay anlattı: **"Bir çalılığın içinde bir kaç kuş yavrusu gördüm. Onları aldım ihramımın içine koydum. Biraz sonra anneleri geldi. İhramın üzerinde dolaştı durdu. Ben ihramımı açar açmaz o da yavrularının yanına girdi." Peygamberimiz anlatılanları dinledikten sonra: "Anneliğin şefkatinden hayret mi ediyorsunuz. Beni gönderen Allah'a yemin ederim ki, Allah Teâlâ kullarını, bir annenin yavrularını sevmesinden daha fazla sever"** [19] buyurdu.

Allah'ı Kim Sever?

Hiç şüphe yok ki, Allah'ı O'nu tanıyan ve O'na inanan kimse sever. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyuruluyor:

"İnsanlar arasında Allah'ı bırakıp O'na koştukları eşleri ilâh olarak benimseyip onları Allah'ı sever gibi sevenler vardır. İnananların Allah'ı sevmesi ise hepsinden kuvvetlidir." [20]

Ayet-i kerimede önemli bir uyarıda bulunuluyor. Gerek Allah'ı tanımayarak olsun ve gerekse olmasın ilâhlık manasında Allah'a ortak yapıp, onları Allah'ı sever gibi severler. Onları eriştikleri nimetin sahibi olarak tanırlar. Onların sevgisini hareketlerinin başı kabul ederler. Allah'a yapılacak şeyleri onlara yaparlar. Allah'ın rızasını düşünmeden onların rızalarını elde etmeye çalışırlar.

Allah'a isyan sayılan şeyler bile onlara itaat ederler. Yazık, bunlar sapıklığın içinde bocalayan zavallılardır.

Çünkü bunlar kendilerini yoktan var eden Allah'a yönelmeleri ve O'nun verdiği nimetlere şükretmeleri gerekirken onlar, kendilerine hiçbir fayda ve zararı olmayan, Allah'a ortak koştukları şeylere bağlanırlar. Onun için bunlar yollarını şaşırmış zavallı insanlardır.

Ancak müminler her şeyden daha çok Allah'ı severler, O'na yönelir, O'ndan dilekte bulunurlar.

17 *Buhârî, Tevhid, 7; Müslim, Kitabül müsafirîne ve Ahvalihim, 26.*

18 *Buhârî, Edep, 18; Müslim, tövbe, 4.*

19 *Şiblî, İslâm Tarihi, Asrı Saadet, İstanbul, 1928, c.2, s, 857.*

20 *Bakara, 165.*

Peygamberimiz şöyle buyuruyor:

"Bir kimsede (tam olarak) üç özellik bulunursa imanın tadını duyar. Allah ile Peygamberi kendisine başkalarından daha sevgili olmak. Sevdiği kimseyi yalnız Allah için sevmek, Allah onu küfürden kurtardıktan sonra tekrar küfre dönmekten ateşe atılacakmışçasına hoşlanmamak"[21]

Allah'ı sevenler, O'nu her zaman anarlar. Bir insanın sevdiğini sık sık anmasından daha olağan ne olabilir? Sevilen Allah olunca, bu anış insanın bütün varlığını kaplayan bir aşk haline dönüşür. Böyle olunca sevgili peygamberimizin buyurdukları gibi Allah Teâla, o kimsenin işiten kulağı, gören gözü ve konuşan dili olur.

Gönüllerinde Allah sevgisi yer etmiş olan kimseler her zaman ve her yerde Allah'ı anarlar. Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyuruluyor:

"Onlar ayakta dururken, otururken, yanları üzerine yatarken (her zaman) Allah'ı anarlar, göklerin ve yerin yaratılışı hakkında derin derin düşünürler ve şöyle derler: Rabbimiz, sen bunu boş yere yaratmadın. Seni tesbih ederiz. Bizi cehennem azabından koru."[22]

Değerli Kardeşlerim, bütün ibadetler, Allah'ı anmak ve daima onu hatırlamak içindir. Bu itibarla Allah'ı anmak en üstün ibadet sayılmıştır. Nitekim Ebû'd-Derdâ *(Radıyallahu Anh)*'nın anlattığına göre Peygamberimiz şöyle buyurmuştur:

"Size işlerinizin en hayırlısını, Allah katında en makbulünü, dereceleriniz bakımından en yükseğini, altın ve gümüş dağıtmaktan daha üstününü, savaş alanlarında düşmanlarınızla karşılaşıp onları öldürmenizden daha hayırlı olanını haber vereyim mi?" diye sordu. Ashab: **"Evet, ey Allah'ın Resûlü, haber ver."** dediler. Peygamberimiz:

"Allah'ı anmaktır" buyurdu. [23]

Allah'ı ananların Allah tarafından anılacaklarını ve O'nun tükenmek bilmeyen maddi ve manevi nimetlerine, sayısız lütuflarına erecekleri Kur'an-ı Kerim'de müjdelenmiş, ve:

"Siz beni anın, ben de sizi anayım. Bana şükredin, sakın nankörlük etmeyin."[24] buyurulmuştur.

Bu ayet-i kerime şu tabirlerle açıklanmıştır:

-Siz beni, bana itaatle anınız, ben de sizi rahmetimle anayım.

-Siz beni, bana dua ederek, ben de sizi duanızı kabul ederek anayım.

-Beni överek ve itaat ederek anın, ben de sizi nimetimi artırarak anayım.

-Siz beni yerlerde anın, ben de sizi kırlarda ve çöllerde anayım.

-Siz beni refah ve rahat içinde iken anın, ben de sizi felâket ve musibete uğradığınız zaman anayım.

-Siz beni, ibadetle anın, ben de sizi yardımımla anayım.

-Siz beni, İslâm'ı yaymak için anın, ben de sizi hidayetimle anayım.

-Siz beni **"Allahtan başka ilâh yoktur"** diyerek anın, ben de sizi kulluğa kabul ederek anayım. [25]

Değerli Mü'minler!

Allah ve Peygamber sevgisi imandandır, belki imanın ta kendisidir. Bu sevgiden yoksun olan kimsenin gerçek anlamda inanmış olduğu söylenemez. Nitekim Hazreti Ömer:

"-Ey Allah'ın Rasûlü! Ben sizi canımdan başka herşeyden daha çok severim". dedi. Peygamberimiz:

"-Ey Ömer, canımı kudret elinde tutan Allah'a yemin ederim ki, beni canından daha çok

21 *Buharî, İman, 9; Müslim, İlm, 15.*
22 *Al-i İmran, 191.*
23 *Tirmizi, Kitabu'd-Düa, 6.*
24 *Bakara, 152.*
25 *Hak Dini Kur'an Dili, Bakara, 152'nci ayetin tefsiri.*

sevmedikçe olgun mü'min olamazsın", buyurdu. Peygamberimizi dikkatle dinleyen HazretiÖmer:

-Ey Allah'ın Resûlü, vallahi ben şimdi sizi canımdan da daha çok seviyorum, deyince Peygamberimiz:

-İşte ya Ömer, şimdi olgun mü'min oldun."[26]

Değerli Mü'minler!

Kıyamet günü en üstün dereceyi, Allah sevgisi ile birbirlerini sevenlerin alacağı müjdelenmiştir.

Muaz *(Radıyallahu Anh)* diyor ki, Peygamberimizin şöyle buyurduğunu işittim:

"Allah Teâlâ, Benim hoşnutluğum uğrunda sevişenler için, Peygamberlerin ve şehitlerin bile imrenecekleri derecede nurdan kürsüler vardır."[27] Buyurmuştur.

Görülüyor ki Allah sevgisi, dünya ve ahiret mutluluğunun vesilesidir. Allah sevgisi etrafında birleşmemiz ve bu sevgi ile birbirimizi sevmemiz, Allah'ı razı edecek bir davranış olacaktır.

Allah'ı Sevmenin Belirtisi Nedir?

Allah'ı sevmek O'nun gönderdiği son Peygamber Muhammed Mustafa *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*'e uymakla olur. Peygamberimizi örnek almayan, onun sünnetini uygulamayan kimsenin Allah'ı seviyorum, demesinin bir anlamı yotur. Kur'an-ı Kerim bu konuda şöyle diyor:

"(Ey Muhammed) de ki: Eğer siz Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah bağışlayıcıdır, merhamet edicidir." [28]

Evet, insanın sadece Allah'ı seviyorum, demesinden bir şey çıkmaz. Kişinin sözünden çok işine bakılır. Allah'ı sevmek demek, O'nun peygamberini de sevmek demektir. Peygamberi sevmek demek ise, onun izinden gitmek ve her iş de onu örnek almaktır.

Değerli Mü'minler!

Allah'ı seveni, Allah'a itaat edeni Allah da sever, başkalarına da sevdirir. Ebû Hureyre *(Radıyallahu Anh)* anlatıyor: Peygamberimiz şöyle buyurmuştur:

"Allah Teâlâ bir kulunu sevdiği vakit, Cebrâil aleyhi's-selâm'a, "Allah filanı seviyor, onu sen de sev" diye emreder. Cebrâil de onu sever ve gök ehline, "Allah filanı seviyor siz de onu seviniz" diye seslenir. Bunun üzerine göktekiler o kimseyi severler. Sonra da yeryüzünde onun sevgisi kalplerde yerleşir."[29]

Görmediğimiz İslâm âlimlerine duyduğumuz sevgi ve saygının sebebi bu hadisi şerifte açıklanıyor:

Son olarak şunu söyleyelim ki, Allah'ı seven, O'nun Peygamberini de Allah'ın sevdiklerini de sever.

Ne mutlu Allah sevgisi gönlünde yer etmiş olanlara ve yine ne mutlu Allah için, O'nun rızasını kazanmak için birbirini sevenlere.

Makalemi, Ebû Hureyre *(Radıyallahu Anh)*'nin rivayet ettiği bir hadisi şerif ile bitirmek istiyorum. Peygamberimiz:

"Allah Telâlâ kıyamet gününde: Benim için sevişenler nerededir? Onları gölgemden başka gölge bulunmayan bir günde Arşımın gölgesinde gölgelendireceğim" buyuruyor."[30]

Ne büyük nimet Allah *(Celle Celaluhu)* sevgisini elde edebilmek. Rabbim cümlemize nasip eylesin. Yar ve yardımcımız olsun inşallah.

26 *Aynî, Umdetü'l-Kârî, c.1, s.144.*
27 *Tirmizi, Zühd 53.*
28 *Âli İmran, 31.*
29 *Buhârî, Kitabu Bed'il-halk, 6; Müslim, Kitabu'l-Birri, ve's-sıla, 48*
30 *Müslim, Kitabu'l-Birr, ve's-sıla ve'l-Âdab, 12.*

SELEFİLİK NEYİN DEVAMI

AHMET AÇIKGÖZ

Yatağından ayrılan nehir suyu gibi, vahyin aydınlık yolundan uzaklaşan insan zihni de saf halini kaybeder. İdeolojiler mahşerine dönüşen zihnin, hakikati yanlışlardan ayıklayabilmesi, vahyi bozulmamış bir akılla okuması ile mümkündür.

Peygamberler farklı renk, dil ve iklimlerin egemen olduğu zihinleri yanlışlardan ayıklayıp "hakikat" etrafında yek vucût olmaya çağırdılar.

Her peygamber ümmetini Allah'a ve ahiret gününe iman etmeye davet etmiştir. En son Allah Resulü *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* farklı düşünceleri İslam etrafında bir araya getirip mümin zihinleri ideolojik ihtilattan kurtarmıştır.

İnsanlık tarihi Hazreti Adem'den Efendimiz'e *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* doğru tarandığında görülecektir ki esasta aynı şeyleri söyleyen peygamberler ömürlerini zihinleri yanlışlardan arındırmaya yani bâtılı geçersiz kılmaya adamışlardır.

İslam'ın ilk yılları yanlışların silinip, farklı düşüncelerin tevhit edilmesinin örnekleriyle doludur. Değişik kabulleri, algıları, istekleri olan kabileler mümin kimliği altında tek renge bürünmüşlerdir.

İslam'ın evrensel bir din olması bazı ameli meselelerin gri tonda kalmasına yol açmıştır. Bu durum farklı zaman ve mekanlarda yaşayan insanların hayatlarına kolaylıklar getirdiği gibi "tevhid"in de zorlama olmaksızın kabulünü temin etmiştir. "Te'vil" ve "tefsir"e açık olan nasslar insanlık aleminin tek düze olmasına engel olmuşlardır. Ameli noktada sahabeden yapılan farklı rivayetler de bu noktada önem arz etmektedirler.

Bir konuda sahabenin ihtilaf etmesi sonraki kuşaklar için "rahmet" olarak kendini göstermiştir.

Ameli bir konuda sahabenin ihtilaf etmesinden haz duyan Ömer b. Abdulaziz gerekçesini şu şekilde açıklamaktadır: "Eğer onlardan rivayet edilen tek bir görüş olsaydı bu durumda insanlar darda kalırlardı."[1]

İmanla hakikati yek vucût halinde özümseyen zihinlerin ameli konularda ihtilaf etmeleri, sonraki dönem müçtehitlerine alternatif çözümler üretme ya da farklı tercihlerde bulunma imkanı sağlamıştır. Bu yüzdendir ki Allah Resulü *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* ümmetinin ihtilafını rahmet olarak değerlendirmiştir.

Burada altı çizilmesi gereken bir konu vardır ki, o da sahabe ihtilafının ameli konularla sınırlı olmasıdır. Eğer sahabenin ihtilafı konuyla alakalı mevcut bir nassa vakıf olamamaktan kaynaklanıyorsa, nassın sabit olmasıyla düşüncelerini ayet ya da hadis etrafında derhal tevhit etmişlerdir. Nitekim Allah Resulü'nün *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* ahirete irtihali üzerine bir grup sahabi O'nun *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* ölmediğini, Allah Teala'nın İsa *(Aleyhisselam)* gibi O'nu da katına yükselttiğini dillendirdiklerinde, Hazreti Ebu Bekir "(Ey Muhammed!) Şüphesiz sen öleceksin ve şüphesiz onlar da öleceklerdir."[2] ayetini okuyup, "kim Muhammed'e ibadet ediyorsa bilsin ki O ölmüştür.

Kim de Muhammed'in Rabbine ibadet ediyorsa yine bilsin ki O diridir ve asla ölmeyecektir." hitabında bulununca ihtilaf ortadan kalkmış ve istisnasız herkes Efendimiz'in *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* vefatını kabul etmiştir.[3] Yine "Sakîfe Ehli", devlet başkanlığı konusunu tartışırken ensardan bir grup, muhacirlere; "sizden bir, bizden de bir emir" olsun teklifinde bulunmuştu. Fakat devlet başkanın "Kureyş"ten olması gerektiğini bildiren hadis gündeme getirildiğinde ensar, Allah ve Resulü'ne *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* itaat edip, gayri bütün görüşleri devre dışı bırakmıştı.[4]

Sahabe asrının sonlarına doğru ihtilaflar kelâmî alana da kaymış kader ve sıfatlar ekseninde cereyan eden tartışmalar bir çok meşrebin ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Nev zuhûr fırkalara karşı usûlu dinde ihtilaf etmeyen topluluğun adı ise "ehl-i sünnet ve'l-cemaat" mezhebidir. "Fırka-i Naciye" olarak ta bilinen bu oluşumun ihtilafı fıkhî alanla sınırlı kamıştır.[5]

İtikadî İhtilafların Arka Planı

Farklı kültür ve dinlere mensup şahıs ve toplumların İslam'a girmeleri, beraberinde yeni sorunlar getirmiştir. Bunlardan en önemlisi farklı din müntesiplerinin ihtida etmelerine rağmen zihinlerindeki eski dinlerine ait bakiyeleri silememeleridir. Bu durum İslam'ın gerçeklerini önceki akidelerinin ışığı altında değerlendirmelerine yol açmıştır.

İslam'a girme noktasında samimi olan fakat eski görüşlerinden kurtulamayan bu grubun yanı sıra bir başka oluşum daha vardır ki onlar, görünüşte Müslüman, gerçekte ise İslam düşmanıdırlar. İçlerinde haramı helal, helali de haram gösteren 4 bin hadis uyduracak kadar ileri giden zındıklar da vardır. Bu grup Müslümanlar arasındaki itikadî ihtilafın oluşmasında son derece etkili olmuştur.

İranlılar, uluslararası arenada ciddiye almadıkları, kabile hayatı yaşadıklarından dolayı da devlet gözüyle bakmadıkları Araplar karşısında gün gelip saltanatlarını kaybedince, itibarlarını geri alabilmek için onlar arasına fitne tohumları ekip, sonu gelmez itikadî ayrılıklara zemin hazırlamışlardır.

Yunan ve Roma filozoflarına ait felsefi metinlerin tercüme edilmesi de ihtilafların oluşmasında etkili olmuştur. Nassları Kur'an ve Sünnet'ten neşet eden düşünce sistemi ile (usul) yorumlayan kelamcıların yerine, felsefi ekollerin düşünce sistemlerini esas alan mütefekkirler zuhur etmiştir. Bu ekolün en güçlü temsilcileri mutezilî kelamcılar arasından çıkmıştır.

Mutezile, ideolojik saplantılara teslim olunca Allah Teala'nın sıfatlarını ispat ya da nefy gibi insan aklının sınırlarını zorlayan sorunlara dalmıştır. Bu bapta incelenen her bir konu beraberinde yeni ihtilaflar getirmiştir.

İhtilafların gündemde kalması daha büyük ihtilafların doğuşuna zemin hazırlamıştır.

Allah Teala'nın müminlerin imanlarını sınamak için indirdiği "müteşabih" ayetler, zamanla ilim adamları arasında ihtilaf sebebi olmuştur. Selef, müteşabih ayetlerin anlamını Allah Teala'ya havale ederken, Haşviyye onlardan hareketle Cenab-ı Hakk'a cisimlere mahsus özellikler isnat etmiştir.

Kelamcıların Zuhuru

Sahabe devrinden uzaklaştıkça hem ihtilafın derinliğinde, hem de konularında artış görülmüştür. Sıfatlar ve müteşabihatı te'vil etmeksizin anlamlarını Allah Teala'ya havale eden selef akidesi, bu cereyanları cevaplama noktasında yetersiz kalmıştır.

Selef akidesinin içe kapanması, buna mukabil akla aşırı önem veren Mu'tezile'nin etkin hale gelmesi muvazeneyi sarsacak bir konuma geldiğinde, nassa bağlı kalma şartıyla aklı da kullanan fakat bunu yaparken Ehl-i Sünnet'in belirlediği sınırların dışına taşmayan kelamcılar ortaya çıkmıştır. Irak'ta kırk yaşına kadar mutezili olarak yaşayan "ihve-i selase/üç kardeş" meselesinden dolayı da hocası Ebu Ali el-Cübbai ile tartışıp Mutezile'den ayrılan Ebu'l-Hasan el-Eş'ari (v. 324/936) ve Maveraunnehir bölgesinde yüksek ilgi ve alaka gören Ebu Mansur el-Maturidi'nin (333/944) çalışmaları muvazenenin yeniden tesis edilmesinde hayati öneme sahiptir.

Ehl-i Sünnet kelamı olarak isimlendirilen bu yeni cereyan, Mutezile başta olmak üzere bidat ehli fırkaların güçlerini etkisiz hale getirmiş, selefîn temsil ettiği akideyi ise hem muhafaza etmiş hem de neşretmiştir. Bu yüzdendir ki Cüveyni selef ve halef alimlerinin benimsedikleri "tefviz" ve "te'vil" sistemlerinin Allah Teala'yı tenzih etmeleri ve yaratılmışlara benzetmemeleri itibariyle aynı olduklarını söylemektedir.[6]

Maturidiyye ve Eş'ariyye mezhebine müntesib kelamcılarının telif ettiği eser ve yetiştirdikleri talebeler zamanla sıfatların bir kısmını reddeden ve Allah Teala'yı yaratılmışlara benzeten bidat fırkalarının inkıraza müncer olmalarına yol açmıştır.

Hicri sekizinci asırda yaşayan İbn Teymiyye'nin (v. 728/1328) "ehl-i sünnet kelamına" karşı yönelttiği eleştirileri ve "selef akidesi" başlığı altında "Haşviyye" ile örtüşen görüşleri eski ihtilafların tekrar canlanmasına yol açtığı gibi, günümüzde "selefîyye" olarak isimlendiren ve söz konusu yaklaşımın müdafaasını yapan bir hareketin doğmasına da yol açmıştır.

Selef

"Halef" kelimesinin zıddı olan "selef", önceden yaşayan büyükler ve akrabalar anlamına gelmektedir.[7] Buna göre her yaşayan insanın bir selefî vardır. "Halef" olan, bir gün mutlaka "selef" olacaktır. Fakat kelime, ıstılahta belli bir dönemle sınırlandırılmaktadır. Hadisin delalet ettiği anlama göre "selef"ten Allah Resulün'den *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* itibaren yaşayan üç kuşak anlaşılmaktadır. Nitekim Efendimiz *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* insanları üstünlükleri itibariyle kıymetlendirirken şöyle buyurmuştur: "İnsanların en hayırlısı benim asrımdaki[8] ashabımdır. Sonra onlara yakın olan tabiundur. Sonra da onlara tabi olan etba-u tabiindir. Bunların ardından bir takım kavimler gelir ki, onlardan birinin şehadeti yemininin, yemini de şehadetinin önüne geçer."[9]

Allah Resulü'nün *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* nübüvvetin kaynağına yakın olmalarından dolayı lehlerinde şahadette bulunduğu selefîn, ilk tabakasında yer alan sahabe İslam akidesini direkt olarak Efendimiz'den *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* almış, ikinci tabakada yer alan tabiun Resulullah'ı gören sahabeden dinlemiş, son tabakada yer alan etba-u tabiin ise tabiundan öğrenmiştir. Üçüncü kuşaktan sonra bidat ve dalalet yaygınlık kazanmış, inanç ve fikirdeki safiyet bozulmuştur. Enes b. Malik'in, Haccac-ı Zalim'in zulmünden şikayet eden Kûfe halkına "Bundan sonra gelecek zaman muhakkak bundan daha fena olacaktır. Ve bu kötülük siz ölüp Rabbinize gidinceye kadar (asırlarca) devam edecektir."[10] hadisini hatırlatarak sabır tavsiye etmesi de bu hükmü desteklemektedir.

Allah Resulü *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* yarını, dününden daha fena olacak insanlığa, selefîn, kendisine en yakın halkası olan ashabın yolunu izlemeyi vasiyyet etmiştir: "Benim sünnetime ve raşid halifelerin sünnetine sarılın."[11], "Benden sonra Ebû Bekir ve Ömer'e uyun, Ammar'ın rehberliğinde yol alın, İbn Mesud'un rivayet ettiğini de kabul edin.'[12] "Ashabım yıldızlar gibidir hangisine uyarsanız uyun, sizi doğru yola erdirir."[13]

Allah Resulü *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* yakın bir gelecekte ümmetinin 72 fırkaya ayrılan İsrailoğulları gibi, 73 fırkaya ayrılacağını içlerinde ise sadece "ashabıyla birlikte kendisinin üzerinde olduğu" ehli sünnet ve'l-cemaat yolunu benimseyeceklerin kurtulacağını söylemektedir.[14]

Efendimiz'in *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* ümmetinden, selefîn ilk halkası olan ashaba uymalarını istemesi zaman itibariyle önce olduklarından değil, Kur'an'ın inişine, Cebrail'in gelişine şahit olduklarından yani Kitab ve Sünnet'i diğer kuşaklardan daha iyi bildiklerinden dolayıdır. Selefîn diğer iki halkasını teşkil eden tabiun ve tebe-u tabiin de ilmin menbaı olan Allah Resulü'ne sonraki kuşaklara nisbetle daha yakındır. Yaşadıkları dönemde Arap dili saf haliyle korunduğundan selikaları daha güçlüdür. Bu durum din ve istikamet noktasında imam olmalarına yol açmıştır.

İslam'ı doğru bir şekilde anlamak için gerekli olan selefe ittiba, sınırsız olmayacağı gibi kelimeleri bir takım kalıplara hapsetmek şeklinde de olmamalıdır. Selefe ittibanın çerçevesi; nassları tefsir ve te'vil ederken başvurdukları prensiplerle, içtihat yaparken dikkate aldıkları kriterleri benimsemek olarak anlaşılmalıdır.[15] Zira selef, tek bir içtihat usulü benimsememiştir. Tabiun kuşağından Said b. Müseyyeb "hadis merkezli" fıkhî bir yaklaşımı tercih ederken, Kûfe'de İbrahim en-Nahai "içtihat merkezli" fıkhî bir ameliye içerisinde olmuştur. Bu durumda kendilerinin selefî olduğunu iddia eden grup içtihat ederken hangi fıkıh mektebinin usulünü takip edecektir?!

Eğer selefe ittiba etmek onların söz, fiil ve adetlerini ilave, eksiltme ve değiştirme yapmaksızın özümsemek şeklinde anlaşılacaksa bu, selefîn kabulleriyle çelişen bir durumdur. Zira onlar kendi söz, fil ve uygulamalarına sonsuza kadar baki kalacak kutsi unsurlar olarak bakmamışlardır. Nitekim sahabenin Mekke'deki örf ve adetiyle Medine'deki

örfü arasında ciddi derecede farklılıklar vardır. Mekke'de bir çoğu dikişli elbiseyi tanımazken, Medine'de dikişli elbiseler giymişlerdir.[16]

Tabiun dönemi fakihleri de sahabe asrında söz konusu olmayan bir çok meselede içtihat etmişlerdir. Yeni sorunları, yeni içtihatlarla çözmüşlerdir. Bu durum müçtehit imamlar devrinde zirveye çıkmış, içtihadın fazlalığından dolayı bu döneme fıkhın altın çağı denmiştir.

Sonraki dönem alimleri avamın, ilk kuşakta yer alan selefe doğrudan ittiba yerine onların rivayet ve içtihatlarını tedvin ve tahlil ederek fıkha altın devrini yaşatan müçtehit imamları taklit etmeyi daha uygun görmüşlerdir.[17] Çünkü müçtehit imamların içtihatları mezhep disiplini çerçevesinde tertip, tahkik ve ta'lil edildiğinden farklı görüşler arasında tercihte bulunmayı kolaylaştırmaktadır. Aynı sistemin sahabe ya da tabiun içtihadı için geçerli olduğunu söylemek mümkün değildir.

Selefiyye

İslam'ın ilk asırlarında selef denilince Allah Resulü'ne *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* yakınlıklarına göre derecelendirilen üç kuşak anlaşılırken, daha sonra kelime bu ilk anlamından alınıp belli bir mezhebin adı olarak kullanılmıştır.

Bugün selefiyye dinilince "şer'i hükümleri çıkarma noktasında sadece Kitap ve Sünnet'e başvuran, onlar dışındaki hükümleri geçersiz kabul eden oluşum" anlaşılmaktadır.

Selefiyye, sahip olduğu nisbesiyle ümmet içerisinde farklı olduklarını ihsas ederken, aidiyet iddiasında bulunduğu selef alimlerinden hiç birisi onlar gibi kendilerini sonraki dönem Müslümanlardan ayırt edici bir tavır içerisinde olmamıştır. Zira onlar selef kelimesini halefin zıddı olarak kabul etmişlerdir.

Düşünce ve meyilleri ile "cemaat-ı kübra"dan ayrılan, hatta mizaç ve ahlaki kriterleri itibariyle de farklılık gösteren[18] bu yeni oluşumun selef-i salihinin devamı olduğunu söylemek ilmi verilerle çelişmektedir. Zira varlığını, bid'at olarak nitelediği söz ve fiilleri yok etmek üzerine bina eden bu yeni mezhebin bizzat kendisi bid'attır.

Selefilerin mezhepleri devre dışı bırakarak selefe ulaşma gayretleri ise hem sahih senet sistemine engel teşkil etmekte, hem de onların oluşmasını gerekli kılan unsurlara karşı Müslümanları savunmasız bir konuma getirmektedir.

Selefiler kendileri gibi düşünmeyen Müslümanları; "Cebrail risaleti Ali'den kaydırıp Muhammed'e verdi" diyen ve bu yüzden "Cebrail'e söven"[19] "Gulat-ı şia" ile eşdeğer görmekte ve onların adı olan "ehl-i zeyğ"[20] kelimesini Maturidi ve Eşariler için de kullanmaktadır.

Selefin Akidesi

Sıfatlar ve müteşabihatı zahiri anlamda anlayan selefiyyenin itikadi görüşleri ile selef-i salihinin itikadı arasında ciddi farklılıklar vardır. Nitekim selef, müteşabihat noktasında konuşmayı uygun görmezken, selefiler Allah Teala'ya "el", yüz" gibi insana ait uzuvları isnat etmişlerdir.

İmam-ı Gazzali (v. 505/1111) nassların zahirine bakarak Allah Teala'ya el, ayak gibi uzuv, nüzul, intikal ve arş üzerine oturmak gibi hâdis varlıklara ait fiilleri isnat eden Haşviyye'nin "selef itikadı üzerine oldukları" iddiasını çürütmek ve selef akidesinin esaslarını ortaya koymak için kaleme aldığı "İlcamu'l-avam an İlmi'l-Kelam" adlı eserinde 7 ilkeden bahsetmektedir:[21]

Takdis: Allah Teala'yı "cisimlere ait özelliklere sahip olmak" gibi şanına yaraşmayan hususiyetlerden tenzih etmek.

Tasdik: İsim ve sıfatlardan, Allah Teala'nın şanına uygun anlamların kastedildiğini, Efendimiz'in *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* Cenab-ı Hakk'ı vasfederken de yanılmadığını kabul edip, öylece iman etmek.[22]

Aczi itiraf: Nasslarda bildirilen müteşabihattan kastedilen ilahi muradı bilmenin, kul olarak kendi idrak sınırını aştığını itiraf etmek.

Susmak: Müteşabihatın anlamının ne olduğunu sorma ve bu konuda fikri tartışmalara dalmanın bidat olduğunu kabul etmek.

İmsak: Müteşabihat hakkında yorum yapmak, onları başka bir dile tercüme etmek, ilave ya da

eksiltmede bulunmak, birleştirme ve ayrışmaya tabi tutmak da caiz değildir. Müteşabihat ancak mevcut sîgalarıyla telaffuz edilebilirler.

Keff: Müteşabihat ile kalben meşgul olmamak, haklarında fikir yürütmemek.

Ehline havale etmek: Avam, yetersiz olduğundan dolayı anlamaktan aciz kaldığı müteşabihatı, Allah Resulü'nün *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*, peygamber, alim ve velilerin bildiğine kanaat getirir.[23]

İmam-ı Gazzali söz konusu eserinde müteşabihat bağlamında değerlendirilen ayetlerin nasıl anlaşılması gerektiğini de örneklerle izah eder. Müteşabihattan olan "el" kelimesinin iki anlamının olduğunu et, kemik ve sinirden müteşekkil uzuv anlamına geldiği gibi, "idare, güç, kuvvet" gibi anlamlarda da kullanıldığını söyler. "Bölge emirin idaresi altındadır./el-beldetu fi yedi'l-emîr" cümlesinde "yed/el" kelimesinin gerçek anlamında kullanılmadığına dikkat çeken Gazzali, Kur'an ve Sünnet'teki her "el" kelimesinden de "et, kan ve kemikten" oluşan bir uzvun kasdedilip sonra da bunun Allah Teala'ya isnat edilmesinin muhal olduğunu söyler. Gazzali'ye göre Allah Teala'nın uzuvlardan müteşekkil bir varlık olduğunu tasavvur etmek puta tapıcılıkla eş değerdir. Zira uzuvlardan oluşan cisim mahluktur. Mahluk olan bir varlığa ibadet etmek de küfürdür.[24]

Sıfatlar ve müteşabihat ile alakalı nassları zahir anlamlarında alan ve Allah Teala'nın "el" ya da "yüz" gibi uzuvlarının olduğunu söyleyen selefiyye ile haşviyye arasında ciddi benzerlikler vardır. Selefiyyenin Allah Azze ve Celle'yi insanlara benzemekten tenzih etmesine gelince onu Haşviyye'de yapmıştır.

Selefiyye'nin Kurucusu

Selefiler amel ve akidede düşüncelerinin Ahmed b. Hanbel ile İbn Teymiyye'ye dayandığını söylemektedirler.[25]

Ahmed b. Hanbel'in müteşabihat noktasında "tefviz" sistemini benimsemesi yani hiçbir yorum yapmadan manayı Allah Teala'ya havale etmesi göstermektedir ki, medresenin kurucusu olarak adının geçmesi meşruiyet kaygısı ile kurgulanmış bir söylemin ürünüdür.

Tanımlanan anlamda selefiyye'nin kurucusu İbn Teymiyye'dir. Yaşadığı dönemde büyük bir şöhrete kavuşan İbn Teymiyye, Takiyyuddin es-Sübki, İbn Cehbel gibi alimlerin görüşlerini tenkit etmeleri üzerine itibar kaybına uğramış, İbn Kayyım el-Cevziyye (v. 751/1350), İbnu'l-Vezir (v. 840/1436) ve Şevkani'nin (1250/1834) gayretleriyle ancak unutulmaktan kurtulabilmiştir.

Bu isimlerden hiç birisi İbn Teymiyye'nin temsil ettiği selefiyyenin geniş halk kitleleri tarafından benimsenmesinde etkili olamamıştır. Arabistan çöllerinde Muhammed b. Abdilvahhab (ö. 1787) ortaya çıkınca selefiliğin rengiyle birlikte toplum nezdindeki itibarı da değişmiştir.

Muhammed b. Abdilvahhab İbn Teymiyye'nin eserlerini okudu, inceledi ve düşüncelerini teoriden pratiğe taşıdı.[26] Aslında O İbn Teymiyye'nin görüşlerine bir şey ilave etmedi. Sadece görüşlerini daha radikal bir forma dönüştürdü. Muhammed b. Abdulvahhab'ın mutaassıb bir profil çizmesinde çöl ikliminde yetişmesi de etkili oldu.

Muhammed b. Abdulvahhab'ın başlattığı yeni İbn Teymiyyecilik hareketi kısa zamanda hısımı olan Muhammed b. Suud'un da delaletiyle siyasi bir boyut kazanarak[27] Suud Devleti'nin kurulmasını temin etti.

Muhammed b. Abdilvahhab'ın selefiliğe radikal bir kimlik kazandırması hareketinin selefiyye yerine "Vahhabilik/Vehhabiyye" diye şöhret bulmasına zemin hazırlamıştır.

Sıfat ve müteşabihatı zahiri anlamlarında anlayan "vehhabiyye", tevessül ve kabir ziyareti gibi konularda da genel kabule aykırı yorum ve uygulama içerisinde olmuştur. Bunun bir yansıması olarak içerisinde 10 bin sahabi kabrinin bulunduğu Cennetu'l-Baki mezarlığını yerle bir etmişlerdir. Yine içerisinde kabir bulunan mescitleri de yıkmışlardır. Bu hareketlerinden dolayı bazı yazarlar tarafından "mabet yıkanlar" olarak nitelendirilmişlerdir.[28]

Bidatın sınırlarını genişleterek ibadetle bağlantısı olmayan şeyleri de onun kapsamına almışlardır. Ravza'ya örtü koymayı bidat olarak telakki ettiklerinden can sıkacak derecede eski püskü olan örtülerin değiştirilmesine –uzun yıllar- engel olmuşlardır.

Vahhabiler ameli noktada da aşırılığa gitmişler; sigarayı haram kabul ettikleri gibi, içenleri de müşrik gibi değerlendirmişlerdir. Bu cihetle günah işleyenleri tekfir eden haricilere benzemektedirler.[29] İlk yıllarda kahve türü içecekleri de haram görmekte idiler. Ne var ki daha sonra bu görüşlerinde müsamahakar olmuşlardır.

Günümüzdeki haliyle selefiyye, selef-i salihinin devamı olmaktan ziyade Haşviyye ile Hariciliğin bileşkesi gibi görünmektedir. Her ne kadar düşüncelerini benimsemeyenleri "ehl-i zeyğ" olarak isimlendirseler de Ehl-i Sünnet tarafından -namazı Mekke-i Mükerreme'de inşa edilen Kabe'ye doğru kılmayı gerekli gören her müslüman gibi- "İslam milletinin"[30] bir parçası olarak kabul edilmektedirler.

Dipnotlar:

[1] Muhammed Ebu Zehre, Tarihu'l-Mezahibi'l-İslamiyy, Beyrut, t.y., s. 12.

[2] Kur'an, Zümer(39): 30.

[3] Abdulkahir b. Tahir el-Bağdadi, el-Fark-u beyne'l-Firak, Beyrut, 1994, s. 19.

[4] Ebu İshak Muhammed İbrahim b. Musa eş-Şatibi, el-İ'tisam, Beyrut, 1997, II, 589; Ayrıca bkz. el-Bağdadi, a.g.e., s. 21.

[5] el-Bağdadi, a.g.e., s. 21.

[6] Kevseri, el-Esma ve's-Sıfat, (d. not: 1), s. 377.

[7] Mecduddin Muhammed el-Fîrûzâbâdi, el-Kamûsu'l-Muhît, Beyrut, 2003, 820.

[8] Hadisi şerifte geçen "karn" kelimesinin ne kadarlık bir zaman dilimini kapsadığı noktasında ihtilaf vardır. Yaş itibariyle bir birine yakın insanları kapsadığını söyleyenler olduğu gibi yirmiden yüz yirmi yıla kadar olan bir zamanı içerdiğini söyleyenler de olmuştur. Bkz. Bedrüddin el-Ayni, Umdetü'l-Kari, XIII, 203.

[9] Buhari, Şehadat/52, 9, H. no: 2652.

[10] Buhari, Fiten/96, 6, H. no: 6657.

[11] Tirmizî, İlim, H. no: 2685; Darimi, Mukaddime, H. no: 95.

[12] Tirmizi, Menakib, H. no: 3663; İbn Mace, Mukaddime, H. no: 97; Ahmed, Müsned, V, 382.

[13] İsmail b. Muhammed b. Abdilhadi Acluni, Keşfu'l-Hafâ ve Müzilu'l-İlbas amma İştehere mine'l-Ehâdisi ala Elsineti'n-Nas, Daru'l-Kutubi'l-İlmiyye, Beyrut, 1997, I, 118.

[14] Hakim, İlim, I, 82.

[15] Bkz. Said Ramazan el-Buti, es-Selefîyye Merheletün Zemeniyyetün Mubareketün La Mezhebun İslamiyyün, Dımeşk, 1996, s. 12.

[16] Bkz. el-Buti, a.g.e., s. 15-16.

[17] Müçtehit imamlar sahabenin rivayetlerini esas aldığından onları taklit eden avam dolaylı yoldan sahabeye de ittiba etmiş olmaktadır.

[18] el-Buti, a.g.e., s. 13.

[19] Abdulmuni'm el-Hafna, Mevsuatu'l-Fıraki ve'l-Camaat, 2005, s. 127

[20] el-Hafna, a.g.e., s. 405.

[21] Ebu Hamid Muhammed el-Gazzali, İlcamu'l-Avam an İlmi'l-Kelam, (Mecmûat-u Resaili'l-İmami'l-Gazzali içerisinde), Beyrut, 19994, s. 41

[22] el-Gazzali, a.g.e., s. 45.

[23] el-Gazzali, a.g.e., s. 42.

[24] el-Gazzali, a.g.e., s. 43.

[25] el-Hafna, a.g.e., s. 403.

[26] Ebû Zehre, a.g.e., s. 212.

[27] Ebû Zehre, a.g.e., s. 212.

[28] Ebû Zehre, a.g.e., s. 213.

[29] Ebû Zehre, a.g.e., s. 212.

[30] el-Bağdadi, a.g.e., s. 18.

DUALAR VE ZİKİRLER

AHMET MAHMUT ÜNLÜ

NAFİLE NAMAZLAR

CEMÂZİYELEVVEL AYININ NAMAZLARI

Cemâziyelevvel ayının ilk gecesi (1 mart cumartesiyi 2 mart pazara bağlayan gece) iki rekat namaz kılınır. Birinci rekatta Fâtiha'dan sonra Cuma Sûresi, ikinci rekatta Müzzemmil Sûresi okunur.

Cemâziyelevvel ayının ilk günü (2 mart pazar günü) dört rekat namaz kılınır. Her rekatta Fâtiha'dan sonra yedi kere Nasr Sûresi (İzâ Câe Nasrullâhi) okunur.

Cemâziyelevvel ayının üçüncü gecesi (3 mart pazartesi gününü 4 mart salıya bağlayan gece) halk arasında meşhur değilse de ekserî meşâyıha göre Kadir Gecesi kabul edilir. O gecenin on selâmla (ikişer rekat olarak) kılınacak yirmi rekatla ihyâ edilmesi gerekir ki her rekatta Fâtiha'dan sonra on kere Kadr Sûresi okunur. Namaz bitince de sabaha kadar:

«يَا عَظِيمُ تَعَظَّمْتَ بِالْعَظَمَةِ، وَالْعَظَمَةُ فِي عَظَمَتِكَ، يَا عَظِيمُ.»

"Ey büyük olan **Allâh**! Azametinle dâimâ her şeyden büyük oldun, bütün azametler sadece Senin azametinde toplanmıştır. Yâ **Azîm**!" tesbi- hine devam edilir.

Cemâziyelevvel ayının yirmi birinci gecesi (21 mart cumayı 22 mart cumartesiye bağlayan gece) ekserî evliyâullâha mânevî mîrac nasip olduğu için o gecenin ihyâsı îcab eder ki o gecenin ihyâsı niyetiyle iki rekat dahi kılınsa en azından "Âmenerrasûlü" bile okunsa ihyâdan sayılır.

Cemâziyelevvel ayının yirmi yedinci gecesi (27 mart perşembeyi 28 mart cumaya bağlayan gece) iki selamla sekiz rekat kılınır, her rekatta Fâtiha'dan sonra Vedduha Sûresi bir kere okunur.

Sonra ay bitene kadar: «سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ» "Sübbûhun Kuddûsün" tesbihine devam edilerek o ay ihyâ edilir ki, bu amellerin yüceliğinden bu ayın azameti de anlaşılmış olur. *(Muhammed ibni Hatîrüddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:53-54)*

RÛMÎ TAKVİME GÖRE (ESKİ) MART AYININ İLK ÇARŞAMBA (18 mart salıyı 19 mart çarşambaya bağlayan) GECESİ OKUNACAKLAR

Safer ayının son çarşamba gecesi okunacak olan dualar bir de rûmî takvime göre olan mart ayının ilk çarşamba gecesi yani 19 mart salıyı 20 mart çarşambaya bağlayan gece akşam namazından sonra bir senelik belalardan korunmak için okunur ki o dualar şöyledir:

On iki kere:

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

﴿اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞ اَلرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ۞ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۞ اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۞ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ﴾

"O Rahmân ve O Rahîm olan Allâh'ın ismiyle! Bütün hamdler (ve övgüler) **tüm âlemlerin Rabbi** (yaratıcısı ve yöneticisi) **olan Allâh'a, O Rahmân'a, O Rahîm'e mahsustur. O dîn** (ceza) **gününün Mâlikine.**

(O yüce Allâh'a itaat eden kullar:) '(Ey Rabbimiz!) **Ancak Sana ibadet** (ve kulluk) **ederiz ve yalnız Senden yardım dileriz'** (derler). **Bizi o dosdoğru yola hidayet et. Kendilerine** (ikrâm ve) **inâm etmiş bulunduğun o** (peygamberlerin, sıddıkların, şehitlerin ve sâlih) **kimselerin yoluna!** (Senin tarafından) **kendilerine gazap edilen** (Yahudi)**lerin** (yoluna) **değil,** (doğru yoldan sapıtarak) **dalâlete düşen** (Hristiyan tâife)**lerin**(in izine) **de değil."** *(Fâtiha Sûresi:1-7)*

Yüz kere:

﴿بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ﴾

"O Rahmân ve O Rahîm olan Allâh'ın ismiyle!"

Yüz kere:

«بِسْمِ اللهِ الَّذِي لاَ يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْئٌ فِي الْأَرْضِ
وَلاَ فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ.»

"O Allâh'ın ismiyle (akşamladım) **ki, O'nun ismiyle birlikte** (olana) **ne yerde, ne de gökte hiç bir şey zarar veremez. O, hakkıyla işiten, çok iyi bilendir."**

Yüz kere:

«لاَحَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.»

"Günahlardan dönüş ve ibadete kuvvet ancak yüce ve ulu olan **Allâh-u Te'âlâ**'nın yardımıyladır."

Yirmi yedi kere Kadr Sûresi:

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ۞ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ۞ لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ ۞ تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ ۞ سَلَامٌ هِيَ حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ﴾

"O Rahmân ve O Rahîm olan Allâh'ın ismiyle! Muhakkak Biz onu (o ebedî mucize olan Kur'ân-ı Kerîm'i) **Kadir Gecesi'nde** (Levh-i Mahfûz'dan, birinci kat semaya) **topluca indirdik. Kadir Gecesi'nin ne** (kadar büyük bir gece) **olduğunu sana bildirmiş olan şey de nedir?**

(Kimse bilemez ki bildirsin! İşte şimdi Ben sana bildiriyorum ki;) **Kadir Gecesi** (içerisinde Kadir Gecesi bulunmayan) **bin aydan daha hayırlıdır. Melekler de, Rûh** (diye adlandırılan Cebrâîl *(Aleyhisselâm)*) **da** (o geceden bir dahaki seneye kadar takdir edilmiş olan) **her önemli işten dolayı Rablerinin izniyle onda iner de iner.** (Başka zamanlarda Allâh-u Te'âlâ hem bela hem de selâmet takdir ederken,) **o** (geceki takdirler), **fecir doğuncaya kadar ancak bir selâmettir."** *(Kadr Sûresi:1-5)*

Sonunda şu salevât-ı şerîfe okunur:

«اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَعَلٰى أٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ تَسْلِيمًا.»

"Ey Allâh! Nebiyy-i Ümmî olan Efendimiz Muhammed'e, âline (Ehl-i Beyt'ine) **ve sahâbesine çokça salât et ve çokça selâm et!"**

FEREC DUASI

Âlemlerin **Rabb**ine hamd-ü senâdan ve Habîbi **Muhammed Mustafâ**'ya, âline ve ashâbına salât-ü selamdan sonra!

Cübbeli lakabıyla mâruf bu fakir kardeşiniz "Ferec Duası"nı kıymetli üstad, muhaddis, allâme **Nûreddin Boyacılar Hocam**'dan icâzetle rivayet ediyorum ve bu makamda her râvînin sözüne ittibâan: "Ben bu hadîs-i şerîfi **Nûreddin Boyacılar Hocam**'dan yazdım, işte o benim cebimde" diyorum.

Kendisi bana verdiği icâzetnâmesinde şöyle buyuruyor:

Ben **Nûreddin ibni Şükrî ibni Ali ibni Bekr Boyacılar el-Burdûrî**, her bir râviden (hadisi rivayet edenlerden) "Bu duayı yazdım ve işte cebimde" sözüyle müselsel olan (zincirleme gelen), **İmam Ca'fer ibni Muhammed es-Sâdık**'ın, babasından, onun dedesinden *(Radıyallâhu Anhüm)*, onun da **Nebî** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*den rivayet ettiği ve ansızın gelen sıkıntıların giderilmesinde tecrübe edilmiş olan "Ferec Duası"nı şu senetle rivayet ediyorum:

Hocam Allâme **Abdülfettâh Ebû Ğudde** *(Rahimehullâh)*dan (1338-1418), o da Osmanlı zamanında Meşîhat vekili olan hocası **Muhammed Zâhid ibni Hasen el-Kevserî** *(Rahimehullâh)*dan (1298-1371), o da muhterem babaları **Hasen el-Kevserî** *(Rahimehullâh)* dan, ayırca **Hasen ibni Abdullâh el-Kastamûnî** *(Rahimehullâh)*dan (1240-1329), o da ***"Râmûzü'l-Ehâdîs"*** kitabının sahibi **Ahmed Ziyâüddîn ibni Mustafâ ibni Abdurrahmân el-Gümüşhânevî** *(Rahimehullâh)*dan (1227-1311), o da **Ahmed ibni Süleyman el-Ervâdî** *(Rahimehullâh)*dan, o da **İbni Âbidîn** diye meşhur olan Allâme, Fakîh **Muhammed Emîn ibni Ömer** *(Rahimehullâh)*dan (1198-1252), o da hocası **Muhammed Şâkir el-Akkad** *(Rahimehullâh)*dan, o da Hâmid el-Attar *(Rahimehullâh)*dan ve çağının Allâmesi **Muhammed el-Küzberî** *(Rahimehullâh)*dan, o da babası Şeyh **Abdurrahmân** *(Rahimehullâh)*dan, o da

Şeyh **Muhammed ibni Ahmed Akîle** *(Rahimehullâh)*dan, o da Şeyh **Ahmed ibni Muhammed en-Nahlî** *(Rahimehullâh)*dan, o da **Muhammed ibni Ali ibni Allân** *(Rahimehullâh)* dan (980-1058), o da **Nûreddin Ali el-Hımyerî** *(Rahimehullâh)*dan, o da Şeyh **Abdurrahmân ibni Fehd** *(Rahimehullâh)*dan, o da Şeyh **Cârullâh ibni Fehd** *(Rahimehullâh)*dan, o da **İbrâhîm ibni Ebî Şerîf** *(Rahimehullâh)*dan (836-923), o da **İbrâhîm ibni Ali el-Mekkî ez-Zemzemî** *(Rahimehullâh)*dan (777-864), o da Kādî **Mecdüddîn el-Feyruzâbâdî** *(Rahimehullâh)*dan (729-817), o da **Muhammed ibni Ebu'l-Kāsım el-Farikî** *(Rahimehullâh)*dan (628-704), o da **Ebu'l-Hasen Ali ibni Ahmed el-Ğarrâfî** *(Rahimehullâh)*dan (v-761), o da **Ebu'l-Fazl Ca'fer el-Hemdânî** *(Rahimehullâh)*dan (546-636), o da Şerif **Ebû Muhammed el-Osmânî ed-Dîbâcî** *(Rahimehullâh)*dan, o da **Ebû Abdillâh Muhammed ibni Sadaka ibni Süleyman el-İskenderî** *(Rahimehullâh)*dan, o da **Ebu'l-Feth Nasr ibni Hasen ibni'l-Kāsım eş-Şâşî** *(Rahimehullâh)*dan (406-486), o da **Ali ibni Hüseyn ibni İbrâhîm el-Âkûlî eş-Şâfi'î** *(Rahimehullâh)*dan, o da Kādî **Ebu'l-Hasen Muhammed ibni Ali ibni Sahr el-Ezdî** *(Rahimehullâh)*dan, o da **Ebu'l-Abbâs Ahmed ibni Ya'kûb el-Herevî** *(Rahimehullâh)*dan, o da **Ahmed ibni Mansûr ibni Muhammed** *(Rahimehullâh)*dan, o da **Ebû Ali ibni Hüseyn ibni Ahmed el-Kattân el-Belhî** *(Rahimehullâh)*dan, o da **Ebu'l-Hasen Ali ibni Ahmed ibni Muhammed el-Belhî** *(Rahimehullâh)*dan, o da **Muhammed ibni Ar'ara el-Hâşimî** *(Rahimehullâh)*dan, o da **Muhammed ibni Yahyâ el-Mâzenî** *(Rahimehullâh)* dan o da **Muhammed ibni Sehl** *(Rahimehullâh)*dan, o da **Halîfe Mansur**'un kapı muhâfızı olan **Rebî'** *(Rahimehumüllâh)* dan (v.170) naklen şöyle anlatır:

"Hilâfet **Ebû Ca'fer el-Mansur**'a geçince bana: 'Ey **Rebî'**! **Ca'fer ibni Muhammed**'i bana çağır' dedi. Ben halifenin yanından ayrılınca: 'Acaba halife **İmâm-ı Ca'fer**'e ne tür bir felaket yapmak istiyor' dedim ve halifeye **İmâm-ı Ca'fer**'i çağırmış gibi yaptım. Bir müddet sonra da tekrar yanına geldim. Bana: 'Sana **Ca'fer ibni Muhammed**'i çağır demedim mi?! Vallâhi ya onu bana getirirsin ya da seni en kötü bir şekilde öldürürüm' dedi.

İmâm-ı Ca'fer'in yanına gidip: 'Ey **Ebû Abdillâh**! Emîru'l-Müminîn'in çağrısına icabet et' dedim. O da temizlenip elbisesini giydi, zannedersem yeni elbiseler giydi. Halifenin kapısına yaklaştığımızda dudaklarını oynattı. Daha sonra içeri girip selam verdi. Halife selamını almadı ve onu oturtmadı. Daha sonra halife başını kaldırdı ve: 'Ey **Ca'fer**! Sen şöyle şöyle birisisin. Bana babam, ona babası, ona da dedesi **Nebî** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in:

«يُبْعَثُ لِلْغَادِرِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لِوَاءٌ يُعْرَفُ بِهِ.»

'Hâinlik eden için kıyâmet günü kendisiyle tanınacağı bir sancak dikilir' buyurduğunu anlattı' dedi.

Bunun üzerine **İmâm-ı Ca'fer ibni Muhammed** *(Radıyallahu Anhümâ)* şöyle dedi: 'Bana babam (İmam Muhammed el-Bâkır), ona babası (İmam Zeynel âbidin), ona da dedesi İmam Ali *(Radıyallahu Anhüm)* anlatmıştır ki **Nebî** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*:

قَالَ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ: حَدَّثَنِي أَبِي عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «يُنَادِي مُنَادٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ بُطْنَانِ الْعَرْشِ: أَلَا لِيَقُمْ مَنْ كَانَ أَجْرُهُ عَلَى اللهِ تَعَالَى فَلَا يَقُومُ مِنْ عِبَادِهِ إِلَّا الْمُتَفَضِّلُونَ.»

'Kıyâmet günü Arş'ın merkezinden bir nidâ eden: 'Âgâh olun! Ecri Allâh-u Te'âlâ'ya âit olan ayağa kalksın' diye seslenecek. O zamana Allâh'ın kulları arasında sadece lütufta bulunanlar ayağa kalkacak' buyurmuştur.'

İmâm-ı Ca'fer *(Radıyallahu Anh)* bu şekilde konuşmaya devam etti, tâ ki halife sakinleşti ve imama karşı yumuşak konuşmaya başlayarak: 'Otur ey **Ebû Abdillâh**!' dedi ve ardından çok kıymetli bir kokunun içinde bulunduğu kokuluğu istedi, halife kokuyu kendi eliyle **İmâm Ebû Ca'fer**'in eline döktü, hatta koku emîru'l-müminînin parmakları arasından dökülüyordu.

Sonra: 'Ey **Ebû Abdillâh**! **Allâh-u Te'âlâ**'nın korumasında olarak git' dedikten sonra bana: 'Ey **Rebî'**! **Ebû Abdillâh**'a hediyesini götür ve fazlaca ver' dedi.

Böylece ben halifenin yanından çıktım ve **İmâm-ı Ca'fer**'e: 'Ey **Ebû Abdillâh**! Sana olan muhabbetimi biliyorsun' dedim. O da bana: 'Sen bizdensin, babam bana babasından, o da dedesinden anlatmıştı ki **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*:

«مَوْلَى الْقَوْمِ مِنْهُمْ.»

'Bir kavmin mevlâsı (âzatlısı) **onlardandır'** buyurmuştur' dedi.

Ona: 'Ey **Ebû Abdillâh**! Ben senin şâhit olmadığın bir şeye şâhit oldum, senin işitmediğin bir şeyi işittim ve seni halifenin yanına girerken dudaklarını oynatırken gördüm' dedim. O da: 'Bir dua okuyordum' dedi.

Ben: 'Bu, halifenin yanına girerken ezberlediğin bir dua mı, yoksa o pak ecdâdından aldığın bir dua mı?' dedim. O da: 'Bana babam (İmam Muhammed el-Bâkır), ona babası (İmâm Zeynelâbidîn), ona da dedesi (yani babası İmam Hüseyn *(Radıyallâhu Anh)* ın babası İmam Ali *(Kerremâllâhü Vechehû)*) haber verdi ki, **Nebî** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* i bir iş üzdüğü zaman bu dua ile dua ederdi ve:

«إِنَّهُ دُعَاءُ الْفَرَجِ.»

'Muhakkak ki bu ferec (kurtuluş) **duasıdır'** buyururdu' dedi.

Rebî' *(Rahimehullâh)* sözlerine şöyle devam eder; ben bu duayı **Ca'fer ibni Muhammed**'den yazdım, işte o benim cebimde."

Onun talebesi **Mûsâ**: *(Rahimehullâh)* "Ben de bu duayı **Rebî'**den yazdım, işte o benim cebimde" dedi ve bize kadar her bir râvi bu şekilde bu hadîs-i şerîfi rivayet etti.

BU HADÎS-İ ŞERİFTE GEÇEN, HEM İSM-İ ÂZAM İHTİVÂ EDEN, HEM DE (OKUYAN VE ÜZERİNE TAKAN İÇİN) KORUMA YERİNE GEÇEN FEREC (KURTULUŞ) DUASI

«اَللّٰهُمَّ احْرُسْنِي بِعَينِكَ الَّتِي لا تَنَامُ، وَاكْنُفْنِي بِرُكْنِكَ الَّذِي لا يُرَامُ، وَارْحَمْنِي بِقُدْرَتِكَ عَلَيَّ، أَنْتَ ثِقَتِي وَرَجَائِي، فَكَمْ مِنْ نِعْمَةٍ أَنْعَمْتَ بِهَا عَلَيَّ قَلَّ لَكَ بِهَا شُكْرِي، وَكَمْ مِنْ بَلِيَّةٍ ابْتَلَيْتَنِي بِهَا قَلَّ لَكَ عِنْدَهَا صَبْرِي، فَيَا مَنْ قَلَّ عِنْدَ نِعْمَتِهِ شُكْرِي فَلَمْ يَحْرِمْنِي، وَيَا مَنْ قَلَّ عِنْدَ بَلاَئِهِ صَبْرِي فَلَمْ يَخْذُلْنِي، وَيَا مَنْ رَآنِي عَلَى الْخَطَايَا فَلَمْ يَفْضَحْنِي، أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ وَبَارَكْتَ وَتَرَحَّمْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، اَللّٰهُمَّ أَعِنِّي عَلَى دِينِي بِدُنْيَايَ، وَعَلَى آخِرَتِي بِالتَّقْوَى، وَاحْفَظْنِي فِيمَا غِبْتُ عَنْهُ، وَلاَ تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي فِيمَا حَضَرْتُ، يَا مَنْ لا تَضُرُّهُ الذُّنُوبُ، وَلاَ تَنْقُصُهُ الْمَغْفِرَةُ، هَبْ لِي مَا لا يَنْقُصُكَ، وَاغْفِرْ لِي مَا لا يَضُرُّكَ، إِلٰهِي أَسْأَلُكَ فَرَجًا قَرِيبًا وَصَبْرًا جَمِيلًا، وَأَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ مِنْ كُلِّ بَلِيَّةٍ، وَأَسْأَلُكَ الشُّكْرَ عَلَى الْعَافِيَةِ، وَأَسْأَلُكَ دَوَامَ الْعَافِيَةِ، وَأَسْأَلُكَ الْغِنَى عَنِ النَّاسِ، وَلا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ إِلا بِاللهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.»

"Ey Allâh! Uyumayan (koruma) **gözünle beni koru, erişilmeyen rüknünle beni kuşat** (koruma altına al). **Bana yeten güç ve kudretinle bana rahmet eyle. Dayanağım, umudum ancak Sensin. Nice nimet var ki o nimeti bana lütfettin ama karşılığında benim Sana şükrüm az oldu. Nice belâ ve musibet var ki onunla beni imtihan ettin ama bu bela ve musibetler ânında benim Sana karşı sabrım az oldu.**

Ey nimetine karşı şükrümün azlığına rağmen beni mahrum etmeyen, imtihanına karşı sabrımın azlığına rağmen beni yalnızlığa terk etmeyen ve ey beni günahlar yaparken gördüğü halde rezil etmeyen (Allâhım)!

Ben Senden dilerim ki, İbrâhîm *(Aleyhisselâm)***a salât ettiğin, bereket verdiğin ve rahmet ettiğin gibi Muhammed** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)***e ve âline de salât edesin. Şüphesiz Sen Hamîd ve Mecîd'sin** (hamde lâyıksın ve ulusun).

Ey Allâh! Dünyamı(n imkânlarını bahşetmeni) **vesile kılarak dinimi** (yaşama) **konusunda bana yardımcı ol. Yanında olmadığım** (evlâdım, âilem ve malım gibi değer verdiğim) **şeyler konusunda beni muhâfaza eyle. Yanlarında bulunduğum şeyler hususunda da beni nefsime havâle etme.**

Ey günahlar Kendisine zarar vermeyen ve bağışlamak bir şeyini noksan etmeyen Zât! Sana noksanlık getirmeyen mağfiretini lütfeyle ve Sana zarar vermeyen günahlarımı bağışla.

Ey benim İlâhım! Ben Senden (her sıkıntı ve zorluktan) **en yakın bir çıkış,** (itirazsız) **pek güzel bir sabır dilerim, her belâdan uzak bir âfiyet dilerim, âfiyet karşılığında şükretmey**(e muvaffâkiyet)**i dilerim. Âfiyetin devamını niyâz ederim ve insanlara muhtaç olmamayı isterim. Mâsiyetten uzak durmak ve taate güç yetirmek ancak O Ulu ve Yüce olan Allâh'ın yardımıyla mümkündür."**

NUREDDİN BOYACILAR HOCA EFENDİ'NİN CÜBBELİ AHMET HOCA EFENDİ'YE "FEREC DUASI" HAKKINDA VERDİĞİ İCAZETNAMENİN SURETİ

بســـــــم الله الرحمن الرحيم

روايتي عن شيخي العلامـــة عبد الفتاح أبي غدة الحديث المسلسل بالإجازة عنه :

عن عبد الفتاح أبي غدة (١٣٣٨-١٤١٨هـــ)، عن محمد زاهد بن الحسن الكوثري (١٢٩٨-١٣٧١هـــ)، عن الوالد الماجد ، وعن الحسن بن عبد الله القسطموني (١٢٤٠-١٣٢٩هـــ) ، عن أحمد ضياء الدين بن مصطفى بن عبد الرحمان الكمشخانوي(١٢٢٧-١٣١١هـــ)، عن أحمد بن سليمان الأروادي ، عن أثبات بن عابدين محمد أمين بن عمر(١٢٥٢هـــ) وحامد العطار وعبد الرحمان بن محمد الكزبري ، عن هبة الله البعلي ، عن صالح الجينيني بسنده المعروف (كما في التحرير الوجيز ،ص ١٢) ، وأنا العبد الضعيف نور الدين بن شكري بن علي بن بكر بوياجلار البردوري أروي دعاء الفرج المسلسل بقول رواتـــه –كتبتـــه و هو في حبيي – المروي بطريق جعفر بن محمد الصادق عن أبيه عن جده –رضي الله عنهم– عن النبي صلى الله عليه وسلم ، المجرب في دفع الكروب المفاجئة ، وهو : " اللهم احرسني بعينك التي لا تنام ، واكنفني بركنك الذي لايرام ، وارحمني بقدرتك عليّ ، أنت ثقتي ورجائي ، فكم من نعمة أنعمت بها عليّ قل لك بها شكري ، وكم من بليّة ابتليتني بها قل لك عندها صبري ، فيا من قل عند نعمته شكري فلم يحرمني ، ويامن قل عند بلائه صبري فلم يخذلني ، ويا من رآني على الخطايا فلم يفضحني ، أسألك أن تصلي على محمد وعلى آل محمد ، كما صليت وباركت وترحمت ، على ابراهيم إنك حميد مجيد ، اللهم اعني على ديني بدنياي ، وعلى آخرتي بالتقوى ، واحفظني فيما غبت عنه ، ولاتكلني الى نفسي فيما حضرت ، يا من لاتضره الذنوب ، ولاتنقصه المغفرة ، هب لي مالاينقصك ، واغفرلي مالايضرك ، الهي أسألك فرجاً قريباً وصبراً جميلاً ، وأسألك العافية من كل بلية ، وأسألك الشكر على العافية ، وأسألك دوام العافية ، وأسألك الغنى عن الناس ، ولاحول ولاقوة الا بالله العلي العظيم ." (التحرير الوجيز ، ص ٧٧-٧٨) .

وأرويه أيضا بإجازة عن شيخي عبد الفتاح وهو عن الشيخ المسند أبي الفيض محمد ياسين بن محمد بن عيسى الفاداني المكي-رحمهما الله تعالى- كما في ثبته المطبوع " العجالة النافعة في الأحاديث المسلسلة ، ص ٨٩-٩١ " . وأورده الحافظ شمس الدين الذهبي في " سير أعلام النبلاء ، ٢٦٦/٦ " بإسناده كما أورده الحافظ يوسف المزي بسنده في " تهزيب الكمال ٩٥/٥-٩٧ ". وذكرا قصة جعفر بن محمد الصادق مع منصور الخليفة . أخرجه الديلمي في مسنده (حديث ٨٣١٧)، وابن عساكر في تاريخ دمشق (٣١٢/٥) ، وأورده الحافظ الزبيدي في الإتحاف (٤٠٩/٦) ، وابن أبي الدنيا في "الفرج بعد الشدة" حديث (٣٥) ص ٩٦

وقد أجزت الشيخ أحمد محمود هبه لي رواية حديث " كتبتـــه وهو في حبيي المسلسل عني ، وأوصيـــه بتقوى الله العظيم في السر والعلن والنصيحة للمؤمنين ، وصلى الله على سيدنا محمد خاتم النبيين وإمام المتقين وعلى آله وصحبه أجمعين .

قونيا ٢٥ ذي الحجة ١٤٣٤ .

وكتبه

نور الدين بن شكري بن علي بن بكر بوياجيلار البوردوري

(Nûreddin Boyacılar Hocam Yazısına Şöyle Devam Etmiştir:)

Hocamın hocası **Muhammed Zâhid el-Kevserî** *(Rahimehullâh)* bu isnâdı ***"et-Tahrîru'l-vecîz"*** isimli eserinin 12. sayfasında zikretmiştir. ayrıca yine bu hadîs-i şerîfi hocam **Abdülfettâh Ebû Ğudde** *(Rahimehullâh)*ın, Şeyh Müsnid **Ebu'l Feyz Muhammed Yâsîn ibni Muhammed ibni Îsâ el-Fâdânî el-Mekkî** *(Rahimehumellâh)*dan gelen senediyle rivayet ediyorum ki, onun bu isnâdı ***"el-'Ucâletü'n-nâfi'a fi'l-ehâdîsi'l-müselsele"*** isimli matbû sebet (isnatlarını cem ettiği eser)inin 89-91. sayfalarında mezkurdur.

Bu hadîs-i şerîfi **İmâm-ı Deylemî** ***"el-Müsned"***inde *(no:8317)*, **İbni Asâkir** ***"Târîhu Dimeşk"***de *(5/312)* ve **İbnü Ebi'd-Dünyâ** ***"el-Ferec ba'de'ş-Şidde"***de *(sh:96, no:35)* rivayet ettiği gibi, **Hâfız Şemsüddîn ez-Zehebî** ***"Siyerü E'lâmi'n-nübelâ"*** *(6/266)*, **Hâfız Yûsuf el-Mizzî** de ***"Tehzîbü'l-Kemâl"*** *(5/95-97)* adlı eserlerinde kendi senedleriyle, **Hâfız Zebîdî** de ***"el-İthâf"***ında *(6/409)* zikretmiştir.

Ben bu hadîs-i şerîfi (rivayet hakkında) **Cübbeli Ahmed** diye mâruf **Ahmet Mahmut Hoca Efendi**'ye icazet verdim.

Bu vesileyle ona gizli ve açıkta **Allâh-u Te'âlâ**'dan sakınmasını ve müminlere nasihat etmesini vasiyet ediyorum. **Allâh-u Te'âlâ** nebîlerin sonuncusu, müttakîlerin imamı olan **Efendimiz Muhammed**'e, âline ve tüm ashâbına salât eylesin.

Nûreddin ibni Şükrî ibni Ali ibni Bekr Boyacılar *el-Burdûrî*
15 - Zülhicce -1434-, Konya (20 Ekim - 2013)

FEREC DUASININ BAZI FAZÎLETLERİ

İbni Âbidîn *(Rahimehullâh)* bu duanın fazileti hakkında şu nakilleri yapmıştır: "Şeyh **Muhammed el-Kâmilî** *(Rahimehullâh)*ın beyânı vechile; ferec duası ile ilgili bu rivayet hem hadistir, hem duadır, hem de (üzerine takanlar için) bir korumadır. Ehl-i Beyt'ten nakledildiğine göre, bu ism-i şerifte kendisine itina ve ihtimam gösterilmesine teşvik eden faziletler mevcuttur. Bu duanın İsm-i Âzam'a şâmil olduğuna delalet eden rivayetler de sabittir.

Şeyh **İbrâhîm ibni Ehdeb** *(Rahimehullâh)*: 'Ben bu duanın bereketlerinden o kadar nasiplendim ki onu ancak **Allâh-u Te'âlâ** bilebilir' demiştir.

Şeyh **Muhammed ibni Ahmed Akîle** *(Rahimehullâh)*ın beyânı vechile; **Deylemî** *(Rahimehullâh)* bu hadîs-i şerîfi:

«يَا عَلِيُّ! إِذَا أَحْزَنَكَ أَمْرٌ فَقُلْ...»

'Ey Ali! Seni bir şey üzdüğü zaman bu duayı oku' *(Deylemî, el-Firdevs, no:8317, 5/321)* şeklinde tahric etmiştir."

Sonunda **İbni Âbidîn** *(Rahimehullâh)*: "Ben bu duanın bereketlerinin eserlerini defaatle buldum ve başıma gelen bir hâdisede çok ilginç bir yardıma şâhid oldum" demiştir. *(Muhammed Emin İbni Âbidîn, 'Ukûdu'l-Le'âlî fi'l-Esânîdi'l-'Avâlî / Sebetü İbni Âbidîn, sh:280-286)*

ESMÂULLÂHİ'L-HÜSNÂ

ELLİ ÜÇÜNCÜ İSM-İ ŞERÎF «اَلْوَكِيلُ» İSM-İ ŞERÎFİ

İmâm-ı Zerrûk, Mâu'l-'Ayneyn, İmâm-ı Şebrâvî ve **Yûsuf-u Nebhânî** *(Rahimehumüllâh)*ın beyanları vechile; «اَلْوَكِيلُ» ism-i şerîfi "Her hususta Kendisine güvenilip itimat edilen, bütün işler kendisine ısmarlanan, kullarının faydasına olan şeyleri onlar için tercih eden ve her hususta onlara yeten Zât" demektir.

Vekîl kelimesinin lügattaki ifadesi "Bir işi havâle etmek, teslim etmek, güvenmek, yerine başkasını atamak" gibi manalardır. Ayrıca bu ism-i şerîf «فَعِيلْ» vezninde olan bir ism-i mefuldür yani "Kendisine tevekkül eden bütün Müminlerin işlerine Kendisi Vekîl edilen" demektir.

Vekîl olan Zât her şeyi idare eden, hiçbir şeyin bilgisi Kendisinden gizli kalmayan, hiçbir şeyi korumak ve idare etmek Kendisine ağır gelmeyendir.

Allâh-u Te'âlâ Kendisinin Vekil olarak kuluna yeteceğini ifade sadedindeşöyle buyurmaktadır:

﴿وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا﴾

"(Kendisine güveneni düşmanlarının şerrinden kurtaracak bir) **Vekîl olarak Allâh yeterli olmuştur.**" *(Nisâ Sûresi:81)*

﴿حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾

"Bize yeten ancak Allâh'tır ve O, (bütün işlerin kendisine havale edileceği) **ne güzel** (bir) **Vekîl olmuştur.**" *(Âli 'Imrân Sûresi:173)*

﴿أَلَّا تَتَّخِذُوا مِنْ دُونِي وَكِيلًا﴾

"Benden başka bir vekil edinmeyin." *(İsrâ Sûresi:2'den)*

Vekil, vekâlet verenin, ihtiyaç duyduğu bütün şeyleri adına yapmaya izin verdiği (yetkili kıldığı) kimsedir. Kişinin vekil tâyin ederek kendi işini yapması için başkasına yetki vermesi ya vekâlet verenin âcizliğinden veya rahatlığındandır. "Filanı vekil tâyin ettim" dediğinizde bunun anlamı, "o kişiyi kendi yerime koydum" demektir.

Bu ifade, vekâlet verenin âcizliğini göstermez. Ancak "Filana vekâlet verdim" dediğinizde bu ifade, vekâlet verilene tam bir teslimiyeti ve neticede nasıl bir sonuca ulaşacağınızı bilmediğinizi gösterir.

Özetle vekâlet, bütün varlıkların ihtiyaç duyduğu mahsus (hissedilen) ve mâkul (akılla anlaşılan) bütün işleri gerçek ve bağımsız tek Vekil olan **Allâh-u Te'âlâ**'ya havâle etmek ve insanı ilgilendiren bütün işlerde **Allâh-u Te'âlâ**'ya güvenip dayanmak, O'na sığınmak ve yalnız O'ndan yardım dilemektir.

Buna göre Vekil; koruyan, himâye eden, kefil olan, adâletli davranan ve yeterli olan anlamlarına gelmektedir.

Halîmî *(Rahimehullâh)* bu ism-i şerîfin manası hakkında şöyle demiştir: "Vekil, varlıkların kendisine âit olduğu, emir verme yetkisinin yalnız kendisinde bulunduğun, kendisinden başka hiçbir kimsenin bir şeye mâlik olmadığı bilinerek her işin kendisine havâle edildiği yüce varlıktır."

Hattâbî *(Radıyallâhu Anh)* şöyle demiştir: "Vekîl'in anlamının 'Kulların rızklarına kefil olan ve onların ihtiyaçlarını karşılayan zât' olduğu söylenmiştir. Ancak bu ismin hakikati, kendisine havâle edilen işleri yerine getirendir. Bu itibarla Müslümanların:

«حَسْبُنَا اللهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ»

'**Allâh** bize yeter. O, ne güzel vekildir' sözünün anlamı; O, bizim işlerimize bakan, idâre eden ve kefil olandır" diye anlaşılmalıdır.

İmâm-ı Kurtubî *(Rahimehullâh)* bu makamda: "**Allâh-u Te'âlâ** bütün kulların rızkını ve işlerini üstlenip onlara kefil olduğu halde, açlıktan ve susuzluktan ölenlerin durumuna ne denir?" diye akla gelebilecek bir soruya şöyle cevap vermiştir: "**Allâh-u Te'âlâ** hiç kimsenin ruhunu, bu dünyada tekeffül ettiği (kefil olduğu) rızkını tamamlamadıkça almaz. **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* Câbir *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayet edilen bir hadîs-i şerîflerinde bu hususa işaret ederek şöyle buyurmuştur:

عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ أَحَدَكُمْ لَنْ يَمُوتَ حَتَّى يَسْتَكْمِلَ رِزْقَهُ.»

"Muhakkak ki hiçbiriniz rızkını tamamlamadıkça ölmeyecektir." *(Hâkim, el-Müstedrek, no:2135, 2/5)*

Bu hadîs-i şerîf bu konuda daha fazla açıklama gerektirmeyecek kadar açıktır. Ama kulun ezelde yazılan rızkı tükenip eceli açlıktan ölmesine bağlanmış ise o kişi altın vagonlarının içinde de olsa açlıktan ölmesi kaçınılmazdır.

Vekîl isminin anlamını böylece açıkladıktan sonra **Allâh-u Te'âlâ**'nın bu yüce ismiyle ilgili dört önemli hükmü şöyle açıklayabiliriz:

1) Allâh-u Te'âlâ bütün varlıkları koruyandır.

2) Allâh-u Te'âlâ bütün varlıklar için yeterlidir.

3) Allâh-u Te'âlâ bütün bunları yapabilecek güçtedir.

4) İyi kötü, yararlı zararlı her şey O'nun kudret eliyle gerçekleşmektedir. O kalplerdeki hidayeti yaratan yegâne Zâttır.

Allâh-u Te'âlâ Vekil ism-i şerîfiyle müsemmâ olduğuna göre, kulun bu ism-i şerîfle ahlâklanmasının gereklerinden en önemlisi her işte **Allâh-u Te'âlâ**'ya tevekkül etmesidir. Kur'ân-ı Kerîm'de ve Sünnet-i Nebeviyye'de buna dâir birçok deliller mevcuttur.

Bu ism-i şerîf Kur'ân-ı Kerîm'de 9 yerde müfred (tek) olarak, 5 yerde ise **Allâh** ism-i şerîfi ile birlikte olmak üzere toplam 14 kere zikredilmiştir. Kur'ân-ı Kerîm'de tek olarak bulunduğu yerlere şu âyet-i kerîmeler misal olur ki, **Allâh-u Te'âlâ** bu ism-i şerifini îrad ettiği mahallerde şöyle buyurmaktadır:

﴿وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ﴾

"Allâh her şeye (hakkıyla kefil ve) **Vekîl'dir."** *(Hûd Sûresi:12'den)*

﴿وَاَللّٰهُ عَلٰى مَا نَقُولُ وَكِيلٌ﴾

"Söylemekte olduğumuz bu şeye karşı Allâh (hakkıyla şâhit olan bir) **Vekîl'dir."** *(Yûsuf Sûresi:66)*

Kur'ân-ı Kerîm'de **Allâh** ism-i celîliyle beraber bulunduğu yerlere şu âyet-i kerîmeleri misal verebiliriz:

﴿وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيلًا﴾

"Allâh'a güven. (Kendisine güveneni düşmanlarının şerrinden kurtaracak bir) **Vekîl olarak Allâh yeterli olmuştur."** *(Nisâ Sûresi:81'den)*

Her kim kendisine Vekîl olarak sadece **Allâh-u Te'âlâ**'yı bilir ve benimserse, o kişi korkuya, gamma ve kedere dûçâr olmaz. Nitekim **Allâh-u Te'âlâ** buna işâreten şöyle buyurmaktadır:

﴿وَعَلَى اللّٰهِ فَتَوَكَّلُوا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾

"Eğer (Allâh'ın sözüne) **inanan kimseler olduysanız ancak Allâh'a tevekkül edin."** *(Mâide Sûresi:23'den)*

﴿وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ﴾

"İnananlar ancak Allâh'a tevekkül etsin." *(Âli 'Imrân Sûresi:122'den)*

﴿وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ فَهُوَ حَسْبُهُ﴾

"Her kim Allâh'a tevekkül ederse, ona yeterli olacak olan ancak O'dur." *(Talâk Sûresi:3'den)*

﴿فَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ﴾

"O halde sen (kâfirlerin düşmanlığına aldırmayıp, tüm işlerini) **Allâh'a** (ısmarlayarak ancak O'na) **tevekkül et. Çünkü şüphesiz ki sen pek açık bir hak üzeresin."** *(Neml Sûresi:79)*

﴿وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ﴾

"Sen (ölümlülere güvenmeyi bırak da, kâfirlerin şerlerinden kurtulmak ve maddî imkanlarına muhtaç olmamak için) **O ölmeyecek olan diriye tevekkül et** (sadece O'na güvenip tüm işlerini ancak O'na ısmarla) **ve O'na** (üstün sıfatlarıyla övgüde bulunup) **hamdederek** (tüm noksan vasıflardan O'nu tenzih ve) **tesbihte bulun."** *(Furkān Sûresi:58'den)*

﴿فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللهِ إِنَّ اللهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ﴾

"Ama (şûrâ neticesinde aklına bir şey yatar da onu yapmaya) **azmedersen, o zaman** (hakkında en faydalı olana muvaffak olabilmen için) **Allâh'a tevekkül et. Şüphesiz ki Allâh** (bütün işlerini Kendisine ısmarlayarak) **tevekkül edenleri sever** (ve onlara en doğruyu buldurur)." *(Âli Imrân Sûresi:159'dan)*

Allâh-u Te'âlâ, dostlarının Kendisine tevekkül ettiklerini beyan ederek şöyle dua ettiğini haber vermektedir:

﴿رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ﴾

"Ey Rabbimiz! (Tüm işlerimizi Sana ısmarlayarak) **ancak Sana tevekkül ettik ve ancak Sana yöneldik. Varış da ancak Sana'dır."** *(Mümtahine Sûresi:4'den)*

Allâh-u Te'âlâ Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e, Kendisine tevekkül ettiğini beyan etmesini şöyle emretmiştir:

﴿قُلْ هُوَ الرَّحْمٰنُ آمَنَّا بِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا﴾

"(Habibim!) **de ki: '**(Kullarına analarından babalarından çok acıyan) **Rahmân ancak O'dur, biz O'na iman etmişizdir ve ancak O'na itimat etmişizdir.'"** *(Mülk Sûresi:29'dan)*

Ayrıca **Allâh-u Te'âlâ Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in ve sair nebîlerin Kendisine tevekküllerini beyan sadedinde şöyle dediğini bize haber verir:

﴿وَمَا لَنَا أَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللهِ وَقَدْ هَدَانَا سُبُلَنَا﴾

"Bize ne oldu ki Allâh'a tevekkül etmeyelim?! Oysa gerçekten O bizi(m her birimizi, din hususunda uymamız gereken dosdoğru) **yollarımıza hidâyet etmiştir."** *(İbrâhîm Sûresi:12'den)*

Yine **Allâh-u Te'âlâ** tevekkül hakkında **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in sahâbesinin şöyle dediklerini haber vermektedir:

﴿اَلَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾

"Öyle kimseler ki; (karşılaştıkları) **insanlar onlara: 'Gerçekten o** (düşmanlarınız olan) **insanlar kesinlikle sizin için** (güç ve asker) **toplamışlardır. Artık onlardan korkun' demişti de, bu onları inanç bakımından artırmış ve onlar: 'Bize yeten ancak Allâh'tır ve O,** (bütün işlerin kendisine havale edileceği) **ne güzel** (bir) **Vekîl olmuştur' demişlerdi."** *(Âli Imrân Sûresi:173)*

Kur'ân-ı Kerîm tevekkülle ilgili bu ve benzeri âyet-i kerîmelerle doludur. Biz sadece bu aktardıklarımızla yetineceğiz. **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in de **Allâh-u Te'âlâ**'ya tevekkülde bulunduğunu ifade ettiği ile ilgili birçok hadîs-i şerîfi bulunmaktadır. Bunlardan birkaç tanesi şöyledir:

1) Ömer ibni Hattâb *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَوْ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَوَكَّلُونَ عَلَى اللهِ حَقَّ تَوَكُّلِهِ، لَرُزِقْتُمْ كَمَا تُرْزَقُ الطَّيْرُ تَغْدُو خِمَاصًا وَتَرُوحُ بِطَانًا.»

"Eğer siz Allâh-u Te'âlâ'ya hakkıyla tevekkül etseydiniz, Allâh-u Te'âlâ kuşları rızıklandırdığı gibi sizleri de rızıklandırırdı. Onlar (ın hiçbir kazanma âletleri yokken sabahleyin yuvalarından) **aç olarak gider**(ler), (akşam ise) **tok olarak geri dönerler."** *(Tirmizî, Zühd:33, no:2344, 4/573; İbni Mâce, Zühd:14, no:4164, 2/1394)*

Ancak burada bizlerden rızık endişesine düşmeyip Allah-u Teala'ya güvenmemiz istenirken rızık temini için çalışmamamız gibi bir tembellik arzulanmamıştır, nitekim kuşların rızıklandığı belirtilirken onların dahi sabah yuvalarından rızık temini için çıktıkları belirtilmiştir. Dolayısıyla burada bizlere: "Siz Allah-u Teala'ya hakkıyla tevekkül etseydiniz zahmetsizce az bir gayretle rızıklandırılırdınız" buyurulmak istenmiştir.

2) *"Buhârî"* ve ***"Müslim"***de geçen ve hesaba çekilmeden cennete gireceği açıklanan yetmiş bin kişinin üstün vasıflarını beyan eden hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* bu kişilerin özelliklerini şöyle açıklamaktadır:

«كَانُوا لَا يَكْتَوُونَ وَلَا يَسْتَرْقُونَ وَلَا يَتَطَيَّرُونَ وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ.»

"Onlar (ne kadar acı çekseler de kazâya rızâ ve belâdan lezzet alma makamına ulaştıkları için) **yaralarını** (ateşle yaktırarak) **dağlatmazlar** (ameliyat gibi ağrıya son veren cerrâhî müdâhalelere başvurmazlar), **kendilerini okutmazlar,** (üfletmezler), **hiçbir şeyle uğursuzlanmazlar ve ancak Rablerine tevekkülde bulunurlar."** *(Buhârî, Rikāk:50, no:6175, 5/2396; Müslim, Îmân:96, no:547, 1/137)*

3) İbni Abbâs *(Radıyallâhu Anhümâ)* şöyle anlatmıştır:

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا: حَسْبُنَا اللهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ، قَالَهَا إِبْرَاهِيمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ حِينَ أُلْقِيَ فِي النَّارِ، وَقَالَهَا مُحَمَّدٌ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حِينَ قَالُوا: ﴿إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾.

"İbrâhîm *(Aleyhisselâm)* ateşe atıldığı zaman:

«حَسْبُنَا اللهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ.»

'Allâh bize yeter. O ne güzel Vekîl'dir' demiştir. Ayrıca **'Gerçekten o** (düşmanlarınız olan) **insanlar kesinlikle sizin için** (güç ve asker) **toplamışlardır. Artık onlardan korkun' dediklerinde, bu onları inanç bakımından artırmış ve onlar** (da)**: 'Bize yeten ancak Allâh'tır ve O,** (bütün işlerin kendisine havâle edileceği) **ne güzel** (bir) **Vekîl olmuştur' demişlerdi."** âyeti kerîmesinde beyan edildiği üzere **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* (ve sahâbesi) de bu sözü söylemişdir. *(Âli Imrân Sûresi:173)*

(Buhârî, Tefsîr:71, no:4287, 4/1662)

4) Yine **İbni Abbâs** *(Radıyallâhu Anhümâ)* şöyle anlatmıştır:

"Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* gece namazına kalktığında:

«اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ قَيِّمُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ، أَنْتَ الْحَقُّ، وَوَعْدُكَ الْحَقُّ، وَقَوْلُكَ الْحَقُّ، وَلِقَاؤُكَ الْحَقُّ، وَالْجَنَّةُ حَقٌّ وَالنَّارُ حَقٌّ، وَالنَّبِيُّونَ حَقٌّ، وَالسَّاعَةُ حَقٌّ، اَللّٰهُمَّ لَكَ أَسْلَمْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ، وَإِلَيْكَ أَنَبْتُ، وَبِكَ خَاصَمْتُ، وَإِلَيْكَ حَاكَمْتُ، فَاغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ، وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ، أَنْتَ إِلٰهِي لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنْتَ.»

'Ey Allâh! Hamd Sana mahsustur. Sen göklerin, yerlerin ve içindekilerin nûrusun. Hamd Sana mahsustur. Sen gökleri ve yerleri ayakta tutansın. Hamd Sana mahsustur. Sen göklerin, yerlerin ve içindekilerin Rabbisin. Sen Haksın, buyurduğun haktır, va'din haktır, Sana kavuşmak haktır, cennet haktır, cehennem haktır ve kıyâmet (günü) **haktır.**

Ey Allâh! Ancak Sana teslim oldum, ancak Sana güvendim, ancak Sana yöneldim, ancak Senin (inâyetin)**le** (düşmanlara) **karşı geldim ve ancak Senin hükmüne davet ettim. Öyleyse benim evvelce yaptığım, bundan sonra yapacağım, gizlediğim ve açıkladığım bütün günahlarımı affet. Sen benim İlâhımsın, Senden başka hiçbir ilâh yoktur'** diye dua ederdi." *(Buhârî, Tevhîd:35, no:7060, 6/2724; Tirmizî, De'avât:29, no:3418, 5/418; İbni Mâce, İkāmetü's-salât:180, no:1355, 1/430)*

5) Ebû Hureyre *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَا كَرَبَنِي أَمْرٌ إِلَّا تَمَثَّلَ لِي جَبْرَائِيلُ عَلَيْهِ السَّلامُ، فَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ!، قُلْ: تَوَكَّلْتُ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ، وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا.»

"Beni hangi bir iş üzdüyse mutlaka Cebrâîl *(Aleyhisselâm)* **bana görünüp: 'Yâ Muhammed!**

«تَوَكَّلْتُ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ، وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا.»

'O hiç ölmeyecek diriye tevekkül ettim ve bütün hamdler O Allâh'a mahsustur ki, O hiçbir çocuk edinmemiştir, mülkte Kendisi için hiçbir ortak mevcut olmamıştır, (güçsüz bir duruma düşmekten münezzeh olduğu için) **Kendisini âcizlikten koruyanı da bulunmamıştır!" (de!) Ve** (yine de hakkıyla Kendisine tazimde bulunamadığını itiraf etmek üzere) **O'nu iyice yücelterek büyüklükle vasıfla!' de' demiştir."** *(Hâkim, el-Müstedrek, no:1876, 1/689)*

6) Asıl adı **Hind** olan müminlerin annesi **Ümmü Seleme** *(Radıyallâhu Anhâ)* Vâlidemiz şöyle anlatmıştır:

عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا وَاسْمُهَا هِنْدٌ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا خَرَجَ مِنْ بَيْتِهِ قَالَ: «بِسْمِ اللهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللهِ، اَللّٰهُمَّ أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَضِلَّ أَوْ أُضِلَّ، أَوْ أَزِلَّ أَوْ أُزَلَّ، أَوْ أَظْلِمَ أَوْ أُظْلَمَ، أَوْ أَجْهَلَ أَوْ يُجْهَلَ عَلَيَّ.»

"Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* evinden çıktığı zaman:

«بِسْمِ اللهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللهِ، اَللّٰهُمَّ أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَضِلَّ أَوْ أُضِلَّ، أَوْ أَزِلَّ أَوْ أُزَلَّ، أَوْ أَظْلِمَ أَوْ أُظْلَمَ، أَوْ أَجْهَلَ أَوْ يُجْهَلَ عَلَيَّ.»

'Allâh'ın adıyla (çıkarım), **Allâh'a tevekkül ettim. Ey Allâh!** (Haktan) **sapmamdan ya da** (başkasını) **saptırmamdan,** (doğru yoldan) **kaymamdan veya** (başkasını) **kaydırmamdan, zulmetmemden yâhut zulmedilmemden, câhillik etmemden veya câhillikle karşılaşmaktan Sana sığınırım'** derdi." *(Ebû Dâvud, Edeb:112, no:5096, 4/486; Nevevî, el-Ezkâr, no:56, sh:35)*

7) Enes *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ قَالَ -يَعْنِي إِذَا خَرَجَ مِنْ بَيْتِهِ-: بِسْمِ اللهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللهِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ، يُقَالُ حِينَئِذٍ: هُدِيتَ وَكُفِيتَ وَوُقِيتَ، فَتَتَنَحَّى لَهُ الشَّيَاطِينُ، فَيَقُولُ لَهُ شَيْطَانٌ أَخَرُ: كَيْفَ لَكَ بِرَجُلٍ قَدْ هُدِيَ وَكُفِيَ وَوُقِيَ.»

"Kim evinden çıktığı zaman:

«بِسْمِ اللهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللهِ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ.»

'Allâh'a tevekkül edip Allâh'ın adıyla çıkarım. Allâh'ın yardımı olmadan hiçbir günahtan dönüş, hiçbir ibâdete de kuvvet yoktur' derse, (melekler tarafından) **ona: Hidâyete erdirildin,** (kederden) **emin kılındın, ve** (korktuklarından) **korundun' denilir.** (ve böylece) **şeytanlar ondan uzaklaşır.**

(Hatta) **başka bir şeytan** (o kişiye ulaşmak isteyen) **bu şeytana: 'Hidayet olunan, kederden emin kılınan ve korunan bir adama ne yapabilirsin ki?!' der."** *(Ebû Dâvud, Edeb:112, no:5097, 4/486; Tirmizî, De'avât:34, no:3426, 5/490)*

8) Ebû Hureyre *(Radıyallâhu Anh)* şöyle anlatmıştır:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا خَرَجَ مِنْ بَيْتِهِ قَالَ: «بِسْمِ اللهِ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ، اَلتُّكْلَانُ عَلَى اللهِ.»

"Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* evinden çıktığı zaman:

«بِسْمِ اللهِ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ، اَلتُّكْلَانُ عَلَى اللهِ.»

'Allâh'ın adıyla (çıkıyorum)**! Allâh'ın yardımı olmadan hiçbir günahtan dönüş, hiçbir ibâdete de kuvvet yoktur. Tevekkül ancak Allâh'adır'** derdi." *(İbni Mâce, Du'â:18, no:3885, 2/1278)*

Hadîs-i şerîflerde görüldüğü üzere **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* **Allâh-u Te'âlâ**'ya tevekkülü neredeyse hiçbir işinde göz ardı etmeden önemseyerek bu hususa riâyet etmiştir. Hulâsâ; tevekkül dinin yarısı sayılır.

Tevekkülün hayatımızdaki yeri ve konumu ise çok şümullüdür. Tevekkülle ilgili konuların çokluğu ve ihtiyaç sahiplerinin fazlalığı nedeniyle bu konum, tevekkül edenler tarafından daima mesken tutulur.

Tevekkül pek geniş bir sahadır. Zira inananlar, inanmayanlar, iyiler, kötüler, kuşlar, vahşi ve evcil hayvanlar dahil her ihtiyaç sahibi diliyle veya hâliyle **Rabb**ine güvenip O'ndan yardım ister, yalnız O'na tevekkül eder.

Mükellef olsun olmasın bütün yer ve gök ehli, amaç ve istekleri farklı olsa da mutlaka tevekkül makamında bulunurlar. **Allâh-u Te'âlâ**'nın özel ve seçkin dostları ise îmanla, dine yardım etmekle, İslam davasını yüceltmekle, din düşmanlarına karşı cihad etmekle, O'nu sevmekle ve emirlerini uygulamakla **Allâh-u Te'âlâ**'ya tevekkül ederler.

Kulun bu ism-i şerîfle tealluku (manasını bilip, o ismin sahibi olan Allâh-u Te'âlâ ile alâka kesbetmesi); yakînî (görür gibi olan) imanını tashih etmek için her zaman **Allâh-u Te'âlâ**'ya yönelip sadece O'na güvenmesiyle olur. O kadar ki, o kişinin bütün işlerinde güvenip itimat ettiği yegâne Zât **Allâh-u Te'âlâ** olmalıdır.

Kulun bu ism-i şerîfle tehalluku (ahlâklanması); **Allâh-u Te'âlâ**'nın kulun üzerinde yetki sahibi olduğunun hakikatine vararak, kendisine yüklenen mükellefiyetleri hiç kaçınmadan yerine getirmesiyle olur.

Kulun bu ism-i şerîfin hakîkatiyle tehakkuku (hem hal olması) ise; kişinin kendi nefsinin isteklerinden geçip fenâ bulması ve **Allâh-u Te'âlâ**'nın mânevî füyûzâtına ğark olup O'nda bâkî olmasıyla kazanabileceği hilâfet yani, **Allâh-u Te'âlâ**'nın ahkâmının yeryüzünde işletilmesini müdâfaa edecek bir halîfesi makamına gelmesiyle gerçekleşecektir. **Allâh-u Te'âlâ** cümlemizi bu şerefe ermeye muvaffak eylesin. Âmîn!

Bu ism-i şerîfi bilmenin faydaları hakkında ise şunlar söylenebilir:

1) Tevhîdin hakîkatini elde etmek için kul, kalbini dünyalık işlerden uzak tutmalı (onları hayatının gayesi yapmamalı), bütün işlerini **Allâh-u Te'âlâ**'ya havâle etmeli ve bu işlerin zorluklarıyla kalbini meşgul etmemelidir.

2) Vekîl olan **Allâh-u Te'âlâ** pek zengindir. Fakat buna rağmen kul, **Allâh-u Te'âlâ**'dan isterken aşırıya kaçmamalı ve O'nun verdiklerine razı olup sabretmelidir. Bu yüzden: "Tevhidin alâmeti, tevekkül sahasında birçok ihtiyacın bulunmasıdır" denilmiştir. Yani kulun daima, **Rabb**ine karşı olan muhtâçlığını O'na arz etmesi gerekir.

3) Kişi kendisine vekil olan Zât'ın pek zengin, vefâkar ve cömert olduğunu bildiğine göre bu dünyandan yüz çevirmeli ve **Allâh-u Te'âlâ**'ya ibadet etmeye yönelmelidir. Zira **Allâh-u Te'âlâ**'yı tanıyan kimsenin, bütün işlerinde O'na tevekkül etmesi ve her işini O'na havâle etmesi gerekir.

4) Kulun bu ism-i şerîften bir nasibi de **Allâh-u Te'âlâ**ya tevekkül içerisinde bulunarak bu ism-i şerîfin ahlâkıyla ahlâklanıp darda kalan mümin kardeşinin ihtiyaçlarına koşmasıdır.

(İmâm-ı Zerrûk, Şerhu Esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:87-88; Muhammed Şebrâvî, Fevâidü'l ⊠ızzi'l-esnâ fi şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:63-64; eş-Şeyh Mâu'l-Ayneyn, Fâtiku'r-ratk alâ Râtıkı'l-fetk, sh:333; Yûsuf en-Nebhânî, Se'âdetü'd-dâreyn, sh:517; Hâmid Ahmed et-Tâhir, el-Câmi'u li esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:309-312; Ali Hicâzî, en-Nûru'l-esnâ fî şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:165-169; İbni 'Acîbe, Tefsîru'l-Fâtihati'l-kebîr, sh:282-283)

«اَلْوَكِيلُ» İSM-İ ŞERÎFİNİN BAZI HAVÂSSI

1) Bu ism-i şerîfi her gün 60 kere zikretmeye devam eden kişinin rızkı bol olur, düşmanına karşı yardıma kavuşur, istenmeyen şeylerden korunur ve o kişi için birçok hayır kapısı açılır.

2) Bu ism-i şerîfi çokça zikreden kişi ihtiyaçlarından ve musibetlerden kurtulur. Ayrıca fırtına, şimşek gibi bir felaketten korkan kişi bu ism-i şerîfi okursa, **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle korktuğundan emin olur.

3) Her gün sabah vakti 66 defa «يَا وَكِيلُ» zikriyle meşgul olan kimseye **Allâh-u Te'âlâ** madden ve mânen zenginlik ihsân buyurur ve ümit etmediği yerden onu merzuk kılar (rızıklandırır).

4) Bu ism-i şerîfle **Allâh-u Te'âlâ**'ya yalvarmak isteyen kişi şu duayı okumalıdır:

«إِلٰهِي! أَنْتَ الْوَكِيلُ وَكُلُّ أَعْمَالِنَا إِلَيْكَ مَوْكُولَةٌ، رَفَعْنَا إِلٰى جَنَابِكَ حَاجَاتِنَا فَاجْعَلْهَا عِنْدَكَ مَقْبُولَةً، أَشْهِدْنَا نُورَ اسْمِكَ الْوَكِيلِ، حَتّٰى نَتَوَكَّلَ عَلَيْكَ فِي كُلِّ حَالٍ، وَنَعْتَمِدَ عَلٰى جَنَابِكَ فِي سَائِرِ الْأَعْمَالِ، خَلِّقْنَا بِأَنْوَارِ هٰذَا الْاِسْمِ، حَتّٰى نَقُومَ لِإِخْوَانِنَا بِقَضَاءِ الْحَاجَاتِ، وَنَسْعٰى لِلْمُسْلِمِينَ فِي سَائِرِ الْمُهِمَّاتِ، وَامْنَحْنَا سِلَاحَ النَّصْرِ، فَأَنْتَ الْقَوِيُّ الْجَلِيلُ، فَنَقُولُ حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ، إِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ.»

"Ey benim İlâhım! Vekil ancak Sensin! Bütün amellerimiz ancak Sana ısmarlanmıştır. Hacetlerimizi Senin huzuruna arz ettik, onları katında makbul eyle. Sen bizi Vekil isminin nuruna şahit kıl ki her halükarda Sana tevekkül edelim ve sair amellerimizde Senin makamına itimad edelim. Sen bizi bu ismin nurlarıyla ahlaklandır ki kardeşlerimizin hacetlerini yerine getirme görevini îfa edelim, diğer mühim meselelerde de müslümanlar için saay-u gayret gösterelim. Sen bize yardım silahını bahşeyle, Kaviyy ve Celil olan ancak Sensin, bu yüzden biz 'Allah bize yeter o ne güzel Vekildir' diyoruz.

Şüphesiz Sen herşeye hakkıyla gücü yetensin. Allah-u Teala Efendimiz Muhammed'e, Ehl-i Beyti'ne ve Sahabesine salat-u selam eylesin.

(Yûsuf ibni İbrâhîm, Kazâu'l-hâcât ve teysîrü'l-mühimmât bi zikri esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:42; eş-Şeyh Mâu'l-Ayneyn, Fâtiku'r-ratk alâ Râtiki'l-fetk, sh:333; İmâm-ı Zerrûk, Şerhu Esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:87-88; Muhammed Şebrâvî, Fevâidü'l 'ızzi'l-esnâ fi şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:63-64; Yûsuf en-Nebhânî, Se'âdetü'd-dâreyn, sh:517; Seyyid Süleyman el-Hüseynî, Kenzü'l-havâs, 1/119; Ali Hicâzî, en-Nûru'l-esnâ fî şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:165-169, 528; İbni 'Acîbe, Tefsîru'l-Fâtihati'l-kebîr, sh:282-283)

ESMÂULLÂHİ'L-HÜSNÂ

ELLİ DÖRDÜNCÜ İSM-İ ŞERÎF «اَلْقَوِيُّ» İSM-İ ŞERÎFİ

İmâm-ı Zerrûk, Mâu'l-'Ayneyn, İmâm-ı Şebrâvî ve **Yûsuf-u Nebhânî** *(Rahimehumüllâh)*ın beyanları vechile; «اَلْقَوِيُّ» ism-i şerîfi "Her şeye gücü yeten ve kudretli olan, Zâtında, sıfatlarında ve fillerinde Kendisine asla bir zâfiyet ârız olmayan" demektir.

Kaviyy olan Zâta, yorgunluk ve bitkinlik asla uğramaz. Hiçbir kusur, acziyet ve noksanlık O'nunla bir arada bulunmaz.

Bazı meşâyihın beyânı vechile; Kaviyy ism-i şerîfi "Kuvvet" mastarından doğan bir isim olup, bu da bâtındaki güçle zâhirdeki kudretin arasındaki bir mertebedir. Çünkü iç âlemde bir şeyi yapmaya güç kullanma isteği olarak ortaya çıkan sıfat "Havl" diye tâbir edilen güçtür. Tutmak ve yakalamak gibi bunun uzuvlarda ortaya çıkan tezâhürleri de kudrettir. İşte kuvvet bu iki mertebenin arasındadır. Tabi ki bu misaller de geçen ifadeler, meseleyi daha iyi anlamamız için bize nispetle yapılan tâbirlerdir, yoksa **Allâh-u Te'âlâ** uzuvlardan münezzehtir.

Evet! **Allâh-u Te'âlâ** Kaviyydir, hiçbir zaman Kendisine dermansızlık erişmez. Kuvvet tam bir kuvvetin ifadesidir yani "**Allâh-u Te'âlâ** Kaviyydir" demek, "Kudret-i tâmme sahibidir" demektir. O'nun kudreti de öteki sıfatları gibi nâmütenâhîdir, tükenmez, azalmaz ve miktarla ifade edilemez. Yani Kaviyy olan Zât, tam ve kâmil manada olan eşsiz bir kuvvete sahip demektir.

Allâh-u Te'âlâ kayıtsız şartsız her şeye Kâdirdir ama hiçbir varlık O'na karşı Kâdir değildir. **Allâh-u Te'âlâ**'nın kudreti hakkında kolaylık ve zorluk mevzu bahis olmaz. **Allâh-u Te'âlâ**'ya göre bir çimeni yaratmakla, kâinâtı yaratmak müsâvîdir. Biri diğerinden daha kolay değildir, ikisi de **Allâh-u Te'âlâ**'ya nispetle denktir. **Allâh-u Te'âlâ** isterse yarattıklarının milyarlarca mislini yaratır, yine de kudretinden hiçbir şey eksilmez.

Hattâbî *(Rahimehullâh)* bu ism-i şerîf hakkında şöyle demiştir: "Kaviyy ism-i şerîfi 'Kâdir (gücü yeten)' anlamında olabileceği gibi, 'Her hangi bir şekilde âcizliğin Kendisine Hâkim olamadığı tam ve mutlak güç sahibi' anlamında da olabilir. **Allâh-u Te'âlâ**'nın dışındaki varlıklar her ne kadar güç sahibi olarak vasıflansalar da, bunların gücü sınırlı ve sonludur. Birçok şeylere güçleri yetmez."

Bu ism-i şerîf Kur'ân-ı Kerîm'de 1 yerde müfred (tek), 1 yerde **Allâh** ism-i celâliyle birlikte, 7 âyet-i kerîmede de Azîz ism-i şerîfiyle birlikte olmak üzere toplam 9 yerde zikredilmiştir.

Tek olarak zikredildiği âyet-i kerîme şudur:

﴿ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
فَكَفَرُوا فَأَخَذَهُمُ اللّٰهُ إِنَّهُ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ﴾

"İşte sana! Bu (şekilde azâba yakalanmaları), **şu sebepleydi ki gerçekten onlar, rasulleri onlara apaçık mucizeler** (ve açık seçik hükümler) **getirmekteydi, ama onlar** (hiç düşünme gereği bile duymadan) **hemen inkâr etmişti̇ler. Böylece Allâh da onları** (dayanılmaz azaplarla) **yakalamıştı. Şüphesiz ki O,** (murad ettiği her şeyi yaratma gücüne sahip olan bir) **Kaviyy'dir ve azâbı pek şiddetli olandır** (ki, O'nun azâbı yanında hiçbir kimsenin azâbı önemsenemez)." *(Ğâfir Sûresi:22)*

Allâh ism-i celâliyle beraber zikredildiği âyet-i kerîme ise:

﴿كَدَأْبِ آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللهِ
فَأَخَذَهُمُ اللهُ بِذُنُوبِهِمْ إِنَّ اللهَ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ﴾

"(Bu kâfirlerin gidişâtı) **Firavun hânedanının ve onlardan önceki o**(kâfir) **kişilerin âdeti gibidir. Onlar Allâh'ın âyetlerini inkâr etmişlerdi de, Allâh onları günahları sebebiyle hemen yakalayıvermişti. Şüphesiz ki Allâh** (düşmanlarından intikam almakta pek kuvvetli bir) **Kaviyy'dir,** (inkârcılara karşı) **azâbı çok şiddetli olan bir Zât'tır"** *(Enfâl Sûresi:52)* âyet-i kerîmesidir.

Azîz ism-i şerîfiyle bir arada zikredildiği 7 yerden birkaç tanesi şunlardır:

﴿وَلَيَنْصُرَنَّ اللهُ مَنْ يَنْصُرُهُ إِنَّ اللهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ﴾

"Andolsun ki elbette Allâh Kendisin(in dostlarına ve dinin)**e yardım edenlere mutlaka yardım edecektir. Gerçekten Allâh elbette** (dostlarına yardım dâhil, onların tüm isteklerini yerine getirmeye son derece güçlü olan bir) **Kaviyy'dir,** (düşmanlarından intikamı engellenemeyecek bir) **Azîz'dir."** *(Hac Sûresi:40'dan)*

﴿اَللهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ﴾

"Allâh, kullarına (iki cihanda yarayacak şeylerin tüm ayrıntılarını ve inceliklerini çok iyi bilen ve kendilerini bu maslahatlarına en kolay yoldan ulaştıran bir) **Latîf'tir,** (bu lütfun bir tezâhürü olarak, onların hak edip etmemelerine bakmaksızın) **dilediğini** (istediği şekilde) **rızıklandırır** (ama herkese istediğini değil de, Kendi hikmeti gereği-ona uygun olan bir lütufta bulunur). (Her şeye hakkıyla gücü yeten ve istediği hiçbir şey engellenemeyen) **Kaviyy de, Azîz de ancak O'dur."** *(Şûrâ Sûresi:19'dan)*

﴿كَتَبَ اللهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا وَرُسُلِي إِنَّ اللهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ﴾

"Allâh (tâ ezelde şu kararı kesinleştirip, daha sonra Levh-i Mahfûz'a) **yazmıştır ki, andolsun elbette mutlaka Ben de gâlip geleceğim, rasullerim de.** (Ama onların bu gâlibiyeti, ya delil ve kılıçla ya da ikisinden biriyle gerçekleşecektir.) **Şüphesiz ki Allah,** (peygamberlerine yardım etmeye son derece güçlü olan bir) **Kaviyy'dir,** (hiç yenilmeyen yegâne) **Azîz'dir."** *(Mücâdele Sûresi:21)*

Bu ism-i şerîfi bilmenin faydaları hakkında şunlar söylenebilir:

1) Allâh-u Te'âlâ'nın güç ve kuvvetini bilen, kendi güç ve kuvvetiyle övünmeyi terk eder ve sadece hakiki güç sahibine yönelir.

2) Bu ism-i şerîf, kişiye **Allâh-u Te'âlâ**'nın heybetini, ihtişamını ve yüceliğini bilmeyi, bununla birlikte sadece O'nun gücüne dayanmayı öğretir.

3) Bu ism-i şerîfi bilen, dînî bağlarını güçlendirmeli, ilmini artırmalı, hiçbir şekilde sarsılmayan sağlam ve kesin bir inanca sahip olmalıdır. Bunun için yaşamı boyunca **Rabb**ine itaat etmekle meşgul olmalı, O'na ibadet etmekten zevk almalıdır.

4) Her kim **Allâh-u Te'âlâ**'nın Kaviyy (çok güçlü) olduğunu bilirse, her hususta **Allâh-u Te'âlâ**'nın gücüne ve kuvvetine sığınır ve **Allâh-u Te'âlâ**'nın dışındaki her şeyin gücüne güvenmekten yüz çevirir.

Ebû Hureyre *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayet edilen bir hadîs-i şerîfinde; **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* müminin bu ism-i şerîf ile ahlâklanarak kuvvetli olmasının fazîletini beyan sadedinde şöyle buyurmuştur;

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
«اَلْمُؤْمِنُ الْقَوِيُّ خَيْرٌ وَأَحَبُّ إِلَى اللهِ مِنَ الْمُؤْمِنِ الضَّعِيفِ.»

"Zayıf bir mümindense kuvvetli bir mümin Allâh-u Te'âlâ (katında) da **hayırlı ve** (O'na) **daha sevgilidir."** *(Müslim, Kader:8, no:6945, 8/56; İbni Mâce, Îmân:10, no:79, 1/31)*

Kulun bu ism-i şerîfle tealluku (manasını bilip, o ismin sahibi olan Allâh-u Te'âlâ ile alâka kesbetmesi); zayıflığını idrak ederek **Allâh-u Te'âlâ**'nın kuvvetinden yardım istemesiyle olur. Bunun zâhir (belirgin) olması ise tedbir işine güvenmeyi bırakıp sadece **Allâh-u Te'âlâ**'ya güvenmek, iyiliği yalnızca **Allâh-u Te'âlâ**'dan beklemek, mahlukattan ve dünyanın tasalarından korkmamakla olur.

Kulun bu ism-i şerîfle tehalluku (ahlâklanması); **Allâh-u Te'âlâ**'nın kudretini idrak edip, din uğrunda kendisiyle alay edilmesi gibi durumları asla önemsememesiyle ve nefsine zor gelse de mümin kardeşlerine yardım etmesiyle olur.

Kulun bu ism-i şerîfin hakikatiyle tehakkuku (hem hal olması) ise; kendi kuvvetinin çok zayıf olduğunu idrak edip kuvvetin sadece **Allâh-u Te'âlâ**'ya ait olduğunu idrak etmesiyle olur.

Bu hususta şu misal düşünülebilir ki; **Allâh-u Te'âlâ** meleklerini çok güçlü yaratmıştır. Nitekim onlar bu sayede dağları ve şehirleri yerlerinden söküp kaldırabilecek kudrete sahipken yine de **Allâh-u Te'âlâ**'nın saltanatının kudreti altında boyunlarını büker halde O'nun haşyetinden tirtir titremektedirler.

(İmâm-ı Zerrûk, Şerhu Esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:88-89; Muhammed Şebrâvî, Fevâidü'l ⊠ızzi'l-esnâ fi şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:64-65; eş-Şeyh Mâu'l-Ayneyn, Fâtiku'r-ratk alâ Râtıkı'l-fetk, sh:333; Yûsuf en-Nebhânî, Se'âdetü'd-dâreyn, sh:517-518; Hâmid Ahmed et-Tâhir, el-Câmi'u li esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:239-240; Ali Hicâzî, en-Nûru'l-esnâ fî şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:169-171; İbni 'Acîbe, Tefsîru'l-Fâtihati'l-kebîr, sh:284)

«اَلْقَوِيُّ» İSM-İ ŞERÎFİNİN BAZI HAVÂSSI

1) Bu ism-i şerîfi her gün 116 kere zikretmeye devam eden kişi **Allâh-u Te'âlâ**'dan hakkıyla korkar, ayrıca nefis ve şeytanla mücâdele hususunda mücâhedesi kuvvet kazanır.

2) Himmeti veya bedeni zayıf olan kişiler bu ism-i şerîfi zikretmeye devam ederlerse, zayıf olan bu yönleri kuvvet kazanır.

3) Din düşmanı bir zâlim tarafından zulme uğrayan kişi bu ism-i şerîfi 1000 kere okursa, o zâlim helâk olur.

4) Bu ism-i şerîfi zikretmeye devam edenler, zâhirî ya da bâtînî (görünen ya da görünmeyen) ağırlıkları taşımaya güç yetirirler.

5) Her kim bu ism-i şerîfi çokça zikrederse, **Allâh-u Te'âlâ** o kişiyi kuvvetlendirir ve onu zâlimlerin şerrinden de hasetçilerin tuzaklarından da korur.

6) Bu ism-i şerîfi her gün evinden çıkmadan önce 126 kere zikretmeye devam eden kişi için, **Allâh-u Te'âlâ** kâffe-i müşkilâtı ve mezâhimi (bütün zahmet ve meşakketleri) gidererek ona kalp ve ruh kuvveti verir.

7) Ağır bir yük kaldırmak isteyen bir kimse îtikâd-ı tâm (tam ve hâlisâne bir inanç) ile «يَا قَوِيُّ» diyerek o şeye yapışırsa sıkıntı çekmeden o şeyi kaldırır.

8) Bu ism-i şerîfi zikretmeye tam manasıyla devam eden kimse sefer meşakkatine, yolculuk zahmetine tahammül eder ve yolculuk esnasında hasta ve rahatsız olmaz.

9) İçeceği bir fincan kahvenin üzerine bu ism-i şerifi 116 kere okuyup üfleyen kişi kendisinde çok kuvvet ve zindelik hisseder.

10) Bu ism-i şerîfle **Allâh-u Te'âlâ**'ya yalvarmak isteyen kişi şu duayı okumalıdır:

«إِلٰهِي! أَظْهَرْتَ مَعَانِيَ الْقُوَّةِ فِي مَظَاهِرِ الْكَائِنَاتِ، وَأَبْرَزْتَهَا فِي سَائِرِ الْمَوْجُودَاتِ، وَمَا هِيَ إِلَّا سَتَائِرُ، وَأَنْتَ الْقَوِيُّ الْقَادِرُ وَالظَّاهِرُ، وَقُوَّتُكَ فَوْقَ الْجَمِيعِ، وَأَنْتَ عَلِيمٌ بِالْكُلِّ، وَلِدُعَائِهِمْ سَمِيعٌ، اِكْشِفْ عَنْ بَصَائِرِنَا حِجَابَ الْغَفْلَةِ حَتّٰى نَشْهَدَ نُورَ الْقَوِيِّ يَمُدُّ الْعِبَادَ وَيُوصِلُهُمْ إِلَى الْمُرَادِ، وَأَشْهِدْنَا حَقِيقَةَ الضَّعْفِ فِي أَنْفُسِنَا مَشْهُودًا حَتّٰى نَنَالَ بِكَ قُوَّةً وَعِنَايَةً، إِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ.»

"Ey benim İlâhım! Kainat aynalarında kuvvetin manalarını izhar ettin, türlü türlü mevcudatta güç mefhumunu ibraz ettin, bütün yaratıklar ancak Senin görünmeyen kudretinin perdeleriydi, Kaviyy, Kadir ve Zahir olan (yaratıklarda gücü ortaya çıkan) ancak Sendin. Senin kuvvetin herşeyin fevkindedir, Sen herşeyi hakkıyla bilensin, duaları hakkıyla işitensin. Basiretlerimizden gaflet perdesini aç ki kullara yardım edip onları muratlarına ulaştıran Kaviyy ism-i şerifinin nurunu görebilelim. Sen bizi kendi nefislerimizde bulunan güçsüzlüğün gerçek manasına şahid kıl ki Senin yardımınla kuvvet ve inayete erişebilelim. Şüphesiz Sen herşeye hakkıyla gücü yetensin. Allah-u Teala Efendimiz Muhammed'e, Ehl-i Beyti'ne ve Sahabesine salat-u selam eylesin.

(Yûsuf ibni İbrâhîm, Kazâu'l-hâcât ve teysîrü'l-mühimmât bi zikri esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:42; eş-Şeyh Mâu'l-Ayneyn, Fâtiku'r-ratk alâ Râtiki'l-fetk, sh:333; İmâm-ı Zerrûk, Şerhu Esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:88-89; Muhammed Şebrâvî, Fevâidü'l 'ızzi'l-esnâ fi şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:64-65; Yûsuf en-Nebhânî, Se'âdetü'd-dâreyn, sh:517-518; Seyyid Süleyman el-Hüseynî, Kenzü'l-havâs, 1/120; Ali Hicâzî, en-Nûru'l-esnâ fî şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:169-171; İbni 'Acîbe, Tefsîru'l-Fâtihati'l-kebîr, sh:284)

ESMÂULLÂHİ'L-HÜSNÂ
ELLİ BEŞİNCİ İSM-İ ŞERÎF «اَلْمَتِينُ» İSM-İ ŞERÎFİ

İmâm-ı Zerrûk, Mâu'l-'Ayneyn, İmâm-ı Şebrâvî ve **Yûsuf-u Nebhânî** *(Rahimehumüllâh)*ın beyanları vechile; «اَلْمَتِينُ» ism-i şerîfi "Kuvveti çok şiddetli olan ve bu hususta herkese gâlip gelen" demektir.

Allâh-u Te'âlâ tam ve âmil manada bir kuvvet sahibidir. Nitekim bu hususta hiçbir kimse O'nunla çekişemez. **Allâh-u Te'âlâ**'nın kuvveti asla zayıflığı kabul etmez, emrini kuvvetiyle icrâ etmesine kimse mâni olamaz. Özetle asla mağlup olmayıp her zaman gâlip olan tek Zât **Allâh-u Te'âlâ**'dır. Ayrıca **Allâh-u Te'âlâ** kuvveti hakkında hiçbir şeye veya sebebe de muhtaç değildir.

Kur'ân-ı Kerîm'de bu ism-i şerîfin yer aldığı tek âyet-i kerîmesi olan:

﴿إِنَّ اللهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ﴾

"Şüphesiz ki Allâh (rızka muhtaç olan her canlıyı rızıklandıran) **Razzâk da,** (eşsiz güç ve) **kuvvet sahibi de,** (hiçbir işinde Kendisine en ufak bir zorluk ârız olmayacak şekilde sonsuz kudret sahibi olan) **Metîn de ancak O'dur."** *(Zâriyât Sûresi:58)*

Allâh-u Te'âlâ kuvvet ve kudretinde kavl-i şerîfidir. Metindir. Kaviyy ism-i şerîfi kudretinin kemâlini ifade ettiği gibi, Metîn ism-i şerîfi de kuvvetin şiddetini bildirir. Hiçbir iş O'na meşakkat veremez, hiçbir hal O'nu âciz bırakamaz, O hiçbir kimsenin yardımına muhtaç olmaz, hiçbir kimse O'nun iradesine karşı gelemez ve kimse O'nun kudretinden kurtulamaz.

Halîmî *(Rahimehullâh)* bu ism-i şerîf hakkında şöyle demiştir: "Metîn ism-i şerîfi 'Güç ve kuvveti azalmayan ve güçsüz düşmeyen' demektir. Bu durum yalnız **Allâh-u Te'âlâ** için geçerlidir. O'nun dışındaki bütün varlıklar, zamanla güçlerini kaybeder ve zayıf düşerler. Bu değişim **Allâh-u Te'âlâ** için imkansızdır ama diğer varlıklar için mümkündür hatta kaçınılmazdır."

Müfessirler âyet-i kerîmedeki "Zü'l-kuvveti'l-Metîn" ifadesini "Tam ve mükemmel güç sâhibi" olarak açıklamışlardır. Aynı kökten müştak olan (doğan) "Metânet" kelimesi de, tam ve eksiksiz güç anlamındadır. Buna göre "el-Kuvvetu'l-metîn" güç ve kuvvetin sonudur, ötesi yoktur.

Hattâbî *(Rahimehullâh)* da bu ism-i şerîfi açıklarken şu beyanda bulunmuştur: "Metîn, ilahlık ve birlik sıfatlarında hali pek açık olandır. Buna göre 'Zü'l-kuvveti'l-metîn', çok açık kuvvet sahibi olan' demektir."

Bu ism-i şerîfin manasını hakkıyla idrâk edip **Allâh-u Te'âlâ**'nın azametini ve metîn olduğunu bilen kişi **Allâh-u Te'âlâ**'dan başka hiç kimseden korkmaz.

Kulun bu ism-i şeriften nasibi;

Kulun bu ism-i şerîfle tealluku (manasını bilip, o ismin sahibi olan Allâh-u Te'âlâ ile alâka kesbetmesi); dininin ve yakînî imanının kuvvetli olmasıyla ve **Allâh-u Te'âlâ**'dan yardım istemesiyle olur. Bunu hedefleyen kişi:

«يَا مَتِينُ! اِجْعَلْ دِينِي مَتِينًا، وَيَقِينِي قَوِيًّا مَكِينًا»

"Ey Metîn! Benim dînimi muhkem (Sağlam), **yakînimi de çok güçlü ve istikrarlı yap"**

Kulun bu ism-i şerîfle tehalluku (ahlâklanması); dîninde, imanında, ilimde, mârifette kısacası **Allâh-u Te'âlâ**'nın sevdiği her şeyde kuvvetli ve derûnî olmasıyla gerçekleşir. Ayrıca kul istediği lütuf ve inâyeti ancak **Allâh-u Te'âlâ**'dan beklemeli, korku ve endişe duyacağı şeyler de ancak, **Allâh-u Te'âlâ**'nın gazabını îcâp ettiren şeyler olmalıdır, bunların gayrısını düşünüp de tasalanmamalıdır.

Kulun bu ism-i şerîfin hakîkatiyle tehakkuku (hem hal olması) ise; kendi kuvvetinin çok zayıf olduğunu idrak edip asıl ve yegâne kuvvetin sadece **Allâh-u Te'âlâ**'ya ait olduğunu idrak etmesiyle olur.

(İmâm-ı Zerrûk, Şerhu Esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:90; Muhammed Şebrâvî, Fevâidü'l ⊠ızzi'l-esnâ fi şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:64-65; eş-Şeyh Mâu'l-Ayneyn, Fâtiku'r-ratk alâ Râtıkı'l-fetk, sh:333-334; Yûsuf en-Nebhânî, Se'âdetü'd-dâreyn, sh:517-518; Hâmid Ahmed et-Tâhir, el-Câmi'u li esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:239-240; Ali Hicâzî, en-Nûru'l-esnâ fî şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:171-172; İbni 'Acîbe, Tefsîru'l-Fâtihati'l-kebîr, sh:285)

«اَلْمَتِينُ» İSM-İ ŞERÎFİNİN BAZI HAVÂSSI

1) Bu ism-i şerîf kız olsun, erkek olsun günahkâr bir gence okunursa, **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle o genç içerisinde bulunduğu kötü halden kurtulur.

2) Bu ism-i şerîfin zikriyle meşgul olan kişi, kuvvetinin zayıflığa dönüşmesinden korunur, bedeni ve ruhu kuvvet kazanır, belalara karşı tahammülü artar, hastalıklarından kurtulur ve çok zor işlerde bile kolaylıkla muvaffak (başarılı) olur. Bu havâssın gerçekleşmesi için bu ism-i şerîfin 500 kere okunması çok faydalıdır.

3) Bu ism-i şerîf el-Kaviyy ism-i şerîfiyle birlikte «اَلْقَوِيُّ الْمَتِينُ» şeklinde 616 kere zikredilirse, bu zikir, kuvvetin ziyâde olmasında çok tesirlidir.

4) Her kim bu ism-i şerîfi misk, zâferan (safran) ve gül suyu karışımından yapılan bir mürekkeple bir kağıda yazdıktan sonra o kağıdı su içerisine koyup, yazı suya geçtikten sonra bunu sütü az olan bir anneye içirirse, **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle o kadının sütü artar.

5) Bu ism-i şerîfle **Allâh-u Te'âlâ**'ya yalvarmak isteyen kişi şu duayı okumalıdır:

«إِلٰهِي! أَنْتَ الْمَتِينُ الْمُعِينُ، تَمُدُّ الْوُجُودَ بِالْقُوَّةِ، وَتَجْعَلُ أَحْبَابَكَ فِي حِصْنٍ حَصِينٍ، أَعْطِنَا مَتَانَةً فِي أَجْسَامِنَا، نَصْبِرُ بِهَا عَلَى الطَّاعَةِ، وَامْنَحْنَا قُوَّةً فِي قُلُوبِنَا، نَكُونُ بِهَا عَلَى السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ، وَأَعْطِنَا مَدَدًا مِنْ غَيْبِ قُدْرَتِكَ، نَهْزِمُ بِهِ النَّفْسَ وَالشَّيْطَانَ وَالْكُفَّارَ وَأَهْلَ الْعِصْيَانِ، إِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ.»

"Ey benim İlâhım! Çetin güce sahip olan yardımcı ancak Sensin. Varlık alemine kuvvet yardımı yapmaktasın, dostlarını muhkem kalelerde korumaktasın. Sen bizim cisimlerimize öyle bir metanet (kuvvet) ver ki onunla taatlara karşı sabırlı olalım. Sen bizim kalplerimize öyle bir kuvvet bahşet ki onun sayesinde Sünnet ve Cemâat inancı üzere sabit kalalım. Sen bize görünmeyen kudretinden öyle bir medet lütfet ki onunla nefsi, şeytanı, kafirleri ve isyan ehlini bozguna uğratalım. Şüphesiz Sen her şeye hakkıyla gücü yetensin. Allah-u Teala Efendimiz Muhammed'e, Ehl-i Beyti'ne ve Sahabesine salat-u selam eylesin. *(Yûsuf ibni İbrâhîm, Kazâu'l-hâcât ve teysîrü'l-mühimmât bi zikri esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:42; eş-Şeyh Mâu'l-Ayneyn, Fâtiku'r-ratk alâ Râtiki'l-fetk, sh:333-334; İmâm-ı Zerrûk, Şerhu Esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:90; Muhammed Şebrâvî, Fevâidü'l 'ızzi'l-esnâ fi şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:64-65; Yûsuf en-Nebhânî, Se'âdetü'd-dâreyn, sh:517-518; Seyyid Süleyman el-Hüseynî, Kenzü'l-havâs, 1/121-122; Ali Hicâzî, en-Nûru'l-esnâ fî şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:171-172; İbni 'Acîbe, Tefsîru'l-Fâtihati'l-kebîr, sh:285-286)*

ESMÂ-İ HÜSNÂ MANZÛMELERİ VE HAVÂSSI

AHMED ED-DERDÎR HAZRETLERİ'NE AİT ESMÂ-İ HÜSNÂ MANZÛMESİ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

16. Beyt-i Şerîf

وَيَا خَافِضُ اخْفِضْ لِي الْقُلُوبَ تَحَبُّبَا

وَيَا رَافِعُ ارْفَعْ ذِكْرَنَا وَاعْلِ قَدْرَنَا

"Ey alçaltan! Bana karşı kalpleri sevgiyle alçalt,

"Ey yücelten! Şanımızı yükselt, kadrimizi yücelt!"

Bu Beyt-i Şerîfin Bazı Havâssı

Bu beyt-i şerîf, mahlûkatın sevgisini kazanmak ve kadr-ü kıymetin artması için 1481 kere okunur.

17. Beyt-i Şerîf

وَبِالزُّهْدِ وَالتَّقْوٰى مُعِزُّ أَعِزَّنَا
وَذَلِّلْ بِصَفْوٍ يَا مُذِلُّ نُفُوسَنَا

"Ey Azîz kılan! Zühd ve takva (ya muvaffakıyet) **ile bizi aziz eyle!**
"Ey zelîl kılan! Nefislerimizi(kötü huylarından) **arındırarak** (Sana karşı) **zelîl eyle!"**

Bu Beyt-i Şerîfin Bazı Havâssı

Bu beyt-i şerîf, takva ile izzet kazanıp nefsi zelil ve alçak kılmak için 770 kere okunur.

18. Beyt-i Şerîf

وَنَفِّذْ بِحَقٍّ يَا سَمِيعُ مَقَالَتِي
وَبَصِّرْ فُؤَادِي يَا بَصِيرُ بِعَيْبِنَا

"Ey hakkıyla işiten! Sözümü hak üzere tesirli eyle!
"Ey hakkıyla gören! Gönlümü ayıplarımı görücü eyle!

Bu Beyt-i Şerîfin Bazı Havâssı

Bu beyt-i şerîf, sözlerin tesirli olması ve kalp gözünün açılması için 302 kere okunur.

19. Beyt-i Şerîf

وَيَا حَكَمُ يَا عَدْلُ حَكِّمْ قُلُوبَنَا
بِعَدْلِكَ فِي الْأَشْيَا وَبِالرُّشْدِ قَوِّنَا

"Ey Hakem ve ey Adl! Kalplerimizi yüce adâletinle yaratıklarda hâkim eyle
Ve Sen doğru yolda bize güç kuvvet nasip eyle!"

Bu Beyt-i Şerîfin Bazı Havâssı

Bu beyt-i şerîf, herkese karşı adaletli olmak ve kâmil manada hidayete ulaşmak için 104 kere okunur.

20. Beyt-i Şerîf

وَحُفَّ بِلُطْفٍ يَا لَطِيفُ أَحِبَّتِي
وَتَوِّجْهُمْ بِالنُّورِ كَيْ يُدْرِكُوا الْمُنٰى

"Ey Latîf! Sevdiklerimi lütfunla kuşat,
Maksatlarına ermeleri için onları nur ile taçlandır.

Bu Beyt-i Şerîfin Bazı Havâssı

Bu beyt-i şerîf, **Allâh-u Te'âlâ**'nın lütuf ve ihsanlarına nâil olup birçok nimetlere kavuşmak için 129 kere okunur.

(Ahmed es-Sâvî, Şerhu'l-Manzûmeti'd-Derdîriyye, sh:120-124)

ABDÜLKÂDİR EL-GEYLÂNÎ HAZRETLERİ'NİN ESMÂ-İ HÜSNÂ MANZÛMESİ

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

16. Beyt-i Şerîf

سَأَلْتُكَ عِزًّا يا مُعِزًّا لِأَهْلِهِ
مُذِلَّ أَذِلَّ الظَّالِمِينَ مُنَكِّلاَ

"Ey ehlini azîz kılan! Ben Senden İzzet isterim.
"Ey alçak eden! Zâlimleri azâbınla zelîl eyle!

Bu Beyt-i Şerîfin Bazı Havâssı

1) Bu beyt-i şerîf 117 kere okuyan kişinin kalbi izzet ve heybetle dolar ve **Allâh-u Te'âlâ** o kişiye dünyada ve âhirette heybet ve mahbûbiyet (sevilmişlik) ihsân eder.

2) Bu beyt-i şerîfi 770 kere okuyan kişi zâlimden, hasetçiden ve zarar veren her türlü bir yaratıktan korunur.

3) Allâh-u Te'âlâ bu beyt-i şerîfi çok zikreden kişinin düşmanlarını helâk eder.

17. Beyt-i Şerîf

فَعِلْمُكَ كَافٍ يَا سَمِيعُ فَكُنْ إِذًا
بَصِيرًا بِحَالِي مُصْلِحًا مُتَقَبِّلاَ

"Ey hakkıyla işiten! İlmin yeterlidir, o halde Sen,

Hâlime iyice nazar et, (işlerimi) **düzelt ve** (amellerimi) **kabul eyle!**

Bu Beyt-i Şerîfin Bazı Havâssı

1) Bu beyt-i şerîfi 180 kere okuyan kişinin duası kabul olur, çok cömert birisi olur ve işitme rahatsızlığına tutulmaz.

2) Bu beyt-i şerîfi 302 kere okuyan kişi kolayca başarıya ulaşır ve göz hastalığından korunur.

18. Beyt-i Şerîf

فَيَا حَكَمٌ عَدْلٌ لَطِيفٌ بِخَلْقِهِ

خَبِيرٌ بِمَا يَخْفَى وَمَا هُوَ مُجْتَلاَ

"Ey Hakem! Ey Adl! Ey yaratıklarına karşı Latîf!

"Ey gizli olandan da âşikâr olandan da hakkıyla Habîr!

Bu Beyt-i Şerîfin Bazı Havâssı

1) Bu beyt-i şerîfi sabah namazından sonra 68 kere okumaya devam eden kişinin sözü geçerli olur ve verdiği hükümler de tatbik edilir.

2) Bu beyt-i şerîfi beş vakit namazdan sonra 104 kere zikreden kişi **Allâh-u Te'âlâ**'nın sevdiği adaletli kullardan olur.

3) Bu beyt-i şerîfi 129 kere zikreden kişi hüzün ve sıkıntılardan korunur.

4) Her kim bu beyt-i şerîfi 812 kere zikretmeye devam ederse, **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle mahlûkatın şerrinden korunur.

19. Beyt-i Şerîf

فَحِلْمُكَ قَصْدِي يَا حَلِيمُ وَعُمْدَتِي

وَأَنْتَ عَظِيمٌ عُظْمُ جُودِكَ قَدْ عَلاَ

"Ey Halîm! Maksadım ve dayanağım Senin hilmin (ceza vermekte acele etmeyişin)**dir,**

Sen Azîm'sin, cömertliğinin büyüklüğü gerçekten pek yücedir.

Bu Beyt-i Şerîfin Bazı Havâssı

1) Bu beyt-i şerîfi her namazdan sonra 88 kere okumaya devam eden kişinin ahlâkı güzelleşir.

2) Her kim bu beyt-i şerifi 1020 kere zikrederse, nefsini hakir gören yüce bir kişiliğe sahip olur.

20. Beyt-i Şerîf

غَفُورٌ وَسَتَّارٌ عَلٰى كُلِّ مُذْنِبٍ

شَكُورٌ عَلٰى أَحْبَابِهِ وَمُوَصِّلاَ

"Her günahkâra karşı Gafûr'sun ve Settâr'sın,

Dostlarını (muratlarına) **ulaştıran bir Şekûr'sun!**

Bu Beyt-i Şerîfin Bazı Havâssı

1) Allâh-u Te'âlâ'ya tevbe istiğfar edip bu beyt-i şerîfi 1286 kere okuyan kişi, **Allâh-u Te'âlâ**'nın mağfiret deryasına ğark olarak tevbeleri kabul olur.

2) Her kim bu beyt-i şerîfi 526 kere zikrederse, o kişinin nimet ve refahı artar. **Allâh-u Te'âlâ** istediği hayır işlerinde muvaffak olmasında ona yardım eder.

(Seyyid İsmâîl İbn-i Seyyid Muhammed Sa'id el-Kādirî, el-Füyûzâtü'r-Rabbâniyye fi'l meâsiri ve'l-evrâdi'l-Kādiriyye sh: 52-58, Seyyid Muhammed Ali en-Nakşebendî el-Kādirî, et-Tâil mine'l-füyûzât ve'd-delâil, sh:210-211)

ESMÂ-İ HÜSNÂ İÇERİSİNDEN SEÇİLMİŞ BAZI İSM-İ ŞERÎFLERDEN DERLENEN ON ADET ENMÂT-I ŞERÎFENİN DÖRDÜNCÜSÜ

DÖRDÜNCÜ TERKÎB-İ ŞERÎF VE HAVÂSSI

«اَلدَّائِمُ، اَلْقَدِيمُ، اَلْأَزَلِيُّ، اَلْأَحَدُ، اَلْوَاحِدُ، اَلصَّمَدُ،
اَلْفَرْدُ، اَلْمَجِيدُ، اَلْمُبْدِئُ، اَلْمُعِيدُ.»

"Dâim Olan, Varlığının Başlangıcı Olmayan, Evveli Olmayan, Tek Olan, Bir Olan, Kendisi Hiçbir Şeye Muhtaç Olmayıp Her Şey Kendisine Muhtaç Olan, Bir Olup Eşi Benzeri Olmayan, Şan ve Şeref Sahibi, Yoktan Var Eden, Mahlûkatı Öldükten Sonra Yeniden Diriltecek Olan!"

Mâü'l-'Ayneyn *(Kuddise Sirruhû)* bu terkîb-i şerîf hakkında şöyle demiştir: "Bu on esmâ-i şerîfenin havâssı tevhidin sırlarıyla doludur, **Allâh-u Te'âlâ**'nın sevdiği ve razı olduğu hallerin devamı için bu esmâ-i şerîfenin zikri çok tesirlidir ve **Allâh-u Te'âlâ**'yı münezzeh olduğu bütün noksanlıklardan tenzih etme hakkındadır.

Bu terkib-i şerifteki isimleri zikreden kişi tevhidin sırlarını bilmeye muvaffak edilerek açık ve gizli şirkten muhafaza olur, kavlî ve fiilî amellerde çok ihlas sahibi olur. **Allâh-u Te'âlâ** o kişiyi hep güzel hallerde dâim kılar, rızkını bol eder, kalbini tevhîd-i İlâhînin sırlarıyla doldurur ve **Allâh-u Te'âlâ**'dan gayrı kimseyi önemsemez."
(Mâü'l-'Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât ve tavsîfü'n-nihâyât, sh:622)

BU TERKÎB-İ ŞERİFTEKİ ESMÂ-İ HÜSNÂNIN HAVÂSSI

«اَلدَّائِمُ، اَلْقَدِيمُ، اَلْأَزَلِيُّ»

"Dâim Olan! Varlığının Başlangıcı Olmayan! Evveli Olmayan!"

1) Bu üç kıymetli ism-i şerîf manalarıyla birlikte zikreden kişi kolaylık halinde de, zorluk halinde de **Allâh-u Te'âlâ**'nın fiillerinden razı olur, kanaat etmekten büyük haz alır, zühd (dünyadan soğukluk) mertebesine ulaşır.

2) Bu ism-i şerîfleri beş vakit namazın ardından zikreden kişiden doğacak olan zürriyetler, kıyâmete kadar istenmedik kötülüklerden korunur.

3) Her kim bir ordunun başında bulunur da «اَلدَّائِمُ» ism-i şerîfini zikrederse, mülkü ve itibarı dâim olur, ayrıca askerlerinden hiç kimse ona âsi olmaz.

«اَلْأَحَدُ، اَلْوَاحِدُ»

"Tek Olan! Bir Olan!"

4) Bu ism-i şerîflerde büyük bir tevhid sırrı vardır. Bu ism-i şerîfleri zikreden kişiye **Allâh-u Te'âlâ** imanı sevdirir ve fısk-u fücûru ona çok kerih gösterir.

5) Zâlimin zulmü altında sıkıntı çeken, hapiste bulunan veya herhangi bir sebepten dolayı dara düşen kişi bu ism-i şerîfleri zikretmeye devam ederse, **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle içerisinde bulunduğu sıkıntılı durumdan kurtulur.

«اَلصَّمَدُ»

"Her şey Kendisine Muhtaç Olup, Kendisi Hiçbir Şeye Muhtaç Olmayan!"

1) Bu ism-i celîl **Allâh-u Te'âlâ**'yı çok mükemmel bir şekilde noksanlıklardan tenzih etmektedir.

2) Hasta olup iştahtan kesilenler bu ism-i şerîfi zikretmeye devam ettikleri müddetçe, **Allâh-u Te'âlâ** onları yemekten içmekten ihtiyaçsız bırakır. Çünkü bu ism-i şerîfin zikriyle hem hal olan kişi açlığın acısını asla hissetmez.

Not: Bu sadette **Mâü'l-'Ayneyn** *(Kuddise Sirruhû)* şu beyanda bulunmuştur: "Şeyhimin bana naklettiğine göre, kendisi mânevî yolun başlangıcında bu ism-i şerîfin zikriyle meşgul olmuş, bazen 21 gün geceli gündüzlü yemek yemediği halde cimâ kuvveti dâhil hiçbir kuvveti zayıflığa uğramamıştır."

3) Hamile kalmak istemeyen kadın bu ism-i şerîfi zikretmeye devam ettiği müddetçe ebediyyen hamile kalmaz.

«اَلْفَرْدُ، اَلْمَجِيدُ»

"Bir Olup Eşi Benzeri Olmayan! Şan ve Şeref Sahibi!"

1) Bu ism-i şerîfleri birlikte zikreden manaları kişinin, **Allâh-u Te'âlâ** kadr-ü kıymetini artırır, o kişinin nâmı duyulur ve ilim sahiplerinden ise ilmi de yayılır. «اَلْمَجِيدُ» ism-i şerîfi dualaların kabule şâyân olması için, duaların sonunda zikredilir.

«اَلْمُبْدِئُ، اَلْمُعِيدُ»

"Yoktan Vareden! Ölüm Sonrası Yaratıkları Tekrar Diriltecek Olan!"

1) Sefere çıkacak olan kişi, evinden çıkmadan önce bu ism-i şerîfleri birlikte zikrederse, **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle sâlimen evine döner.

2) Her kimin bir şeyi çalınır ya da kaybolur da, bu ism-i şerîfleri zikrederse, en kısa zamanda yitiğini bulur.

(Ahmed el-Bûnî, Şemsü'l-me'ârif, sh:548-549; Mâü'l-'Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât ve tavsîfü'n-nihâyât, sh:636-638; Ebû Muhammed el-Yâfi'î, ed-Dürru'n-nazîm fî Havâssı'l-Kur'âni'l-'Azîm, sh:64)

AİLE

ÇOCUK

Aşırı Duygusallık Aslında Bir Hastalıktır!

Kendinizi bazen dünyaya kurban edilmiş günah keçisi sandınız mı? Sanki bütün kabahatlerin sonucu, sizin başınıza patlıyormuş gibi. Veya öyle anlar oldu ki sanki dünyanın merkezinde siz varmışsınız gibi prens/prensesmişsiniz gibi hoş bir güven duygusu.

Aşırı duygusal insanların sayısı artmaya başladı sevgili okurlar. Geçmişte duygusuz insanların sayısı çoktu, günümüzde aşırı duygusal insanların.

Hiç düşündünüz mü, niçin bir anda "**duygusal patlamalar**" yaşar olduk? Bu durumda bir gariplik yok mu sizce?

Evet... evet... var... hayat şartları zorlanmaya başladıkça, ne kadar acı ki, **insanların kişilik patolojilerinde de değişimler olmaya başladı...** yavaş yavaş ruh sağlığımızı kaybediyoruz da haberimiz yok...

"**Duygusal olmak kötü mü şimdi**" diye aklına soru takılanlar için hemen cevap vereyim...

Sevgili okurlar... **duygusal bir insan olmak tabii ki kötü değil...**

İnsan organizması çeşitli bileşenlerden oluşur... **duygu-düşünce-davranış** üçlüsü özellikle son derece önemlidir... sağlıklı yapı, bu üç bileşenin, sağlıklı dağılımı sonucu ortaya çıkar.

Bir insan hayal edin; sadece düşünüyor, gece gündüz düşünüyor ama iş yok, faaliyet yok, davranış yok ve duygu yok...

Başka bir insan hayal edin... hareket halinde... ama ne yaptığını bilmiyor... yürüyor... koşuyor... eylem halinde... ama neyi neden yaptığını bilmiyor bile...

Ve sonuncu kişiyi hayal edin... sadece duygulanıyor... ocakta yemek yanıyor... o üzülüyor... hava yağışlı... kendisini kötü hissediyor... sadece duygularıyla yaşıyor... ama düşünce yok... davranış yok...

Sağlıklı hayat geçirmemiz için üçünün denge içinde olması lazım.

Histirionik kişilik yapısı dediğimiz bir yapılanma var. Bu yapılanma, niçin son dönemlerde fazlaca duygusal olduğumuzu anlamanızı sağlayacak gibi geliyor bana. Buyrun okumaya başlayın...

Yukarıda giriş yapmaya çalıştığım histrionik kişilik bozukluğunun temel özelliği, kişilerin hemen hemen her alanda aşırı duygusallık ve ilgilenilme arayışı içinde olmalarıdır.

Bu kişiler, ilgi odağı olmadıkları durumlarda rahatsız olurlar ya da değerlerinin kimse tarafından anlaşılamadığı duygusuna kapılırlar. Bir çok kez, insanların dikkatini çekmek, ilgiyi üzerinde bulundurmak için çok canlı bir kişiymiş gibi rol yaptıklarını görürüz.

Bu kişiler ilgi odağı olmaktan öyle çok hoşlanıyor ki, geri planda kaldığını hissettiğinde kolaylıkla maceralı bir hayat hikayesi uydurabiliyor ya da sırf herkese iyi ve şirin görünmek için etrafındaki insanlara abartı övgüler yağdırıyor.

Hatta övgü yağdırmaktan çok, "**övgüyü uydurma**" davranışı sergiliyor... sürekli insanlara hediyeler alıyor... vücudundaki normal düzeyde ağrılara acaip ve çarpıcı tanımlamalar bulabiliyor. Yani normal bir baş ağrısını öyle bir anlatıyor ki; aman Yarabbi! sanki dünyada ondan başka kimsenin başı ağrımamış şimdiye kadar ya da onunki kendine özel çok ilginç bir ağrı.

Genellikle gösterdiklerinin aksine, duygusal dışavurumları sığdır. Yani dışarıdan bakılınca aşırı duygusal, aşırı ilgiden hoşlanan bir yanları varmış gibi görünürler; ancak gerçek duygularını tanıma ve onları dışa vurma konusunda başarılı değiller... duygularıyla yaşadığı zorluğun farkında olan var, olmayan var ama genellikle gayriihtiyari olarak giyimlerine abartı önem verirler. Duygusal sığlık, inanılmaz bir giyim-kuşam tutkusu ortaya çıkarır... uyumsuz renkler, uyumsuz çantalar kullanmaya tahammülleri yok... giyime kuşama, dış görünüşe inanılmaz para ve zaman ve hatta enerji harcarlar...

Ayrıca bu kişilerin çok fazla ve lüzumsuz konuştuğuna şahit oluyoruz. Çok konuşuyorlar ama ayrıntıdan uzak, olayın içeriğini iyi anlatmaya yönelik konuşmadan ziyade, içi boş, ayrıntıdan uzak bir konuşma biçimi...

Rastlantı sonucu bir tanıdığıyla karşılaşsın, yol ortasında öyle garip bir abartı ile sarılıp tepki gösterirler ki, onunla karşılaşan neredeyse yolda utanır. Hararetle ve çok abartılı bir sarılma gerçekleşir yol ortasında. Ya da küçük sıradan bir duygusal olay olur, aniden hıçkırarak ağlamaya başlar. Bir anda ne yapacağınızı şaşırırsınız.

Tamam siz de duygulanmışsınızdır, cidden okunan şiir çok hoştur ama "bu kadar da hıçkırıp kendini kaybederek ağlamanın ne anlamı var canım" duygusunu yaşarsınız.

Benzer şekilde biraz kızılacak bir durum yaşanır, dikkat çekecek ya, duygusal ve haksızlıklara tahammül edemeyecek kadar insan ya, çok ani ve çok ciddi biçimde öfke patlaması yaşar! Daha doğrusu öfke patlaması izletir herkese!

En önemlisi, bu kişiler telkine aşırı yatkın oluyor sevgili okuyucular... gaz verip iyi bir işçi haline getirebilirsiniz, elinden bir şeyi almak istediğinizde, bir iki olumsuz ifadeyle dünyasını karartır, elinden işini alabilirsiniz... vs gibi.

Bu bozukluğu olan kişiler, yaşadıkları ilişkileri, "**olduğundan daha yakın**" görme eğilimi taşırlar. Örneğin birkaç kez karşılaştığı ve bir yerlerde sohbet ettiği kişiyi, başka bir yerde tanımlarken "can arkadaşım, sevgili çok yakın dostum..." gibi tanıtabilirler.

Histrionik Kişilik Bozukluğu olan kişilerin, duygusal yakınlık yaşamakla ilgili sıkıntıları olur. Sürekli vurguladıkları duygusal yön, aslında yakın ve samimi ilişkilerde yoktur. Hem eksikliğinden şikayet ederler hem de yakın ilişki kurmada zorluk çekerler.

Başkalarıyla yaşadıkları ilişkilerde, farkında olmadan hep bir role soyunurlar. Kendilerini bir rol içinde hissederler... birinin yanında prenses, diğerinin yanında kurban... kimin karşısında ne olduklarını, o andaki ruhsal süreçleri ve olayların akışı belirler. Bu durum iç dünyada ciddi bir çatışma oluşturur. Çünkü kontrol etme davranışı, daha ziyade baskın olmaya çalışma çabasıdır. Diğer yandan da kontrol edilen, yani bağımlı olan ve bağımlılığının esiri olan bir yapı geliştirirler. Bu iki zıt durumu aynı anda yaşamak zorunda kalmak onları yıpratır...

Uzaklaştırmaya çalıştıklarında da işler zorlaşır çünkü yakın ilgi ve alaka görmekten hoşlanan bu kişiler, çok üzülürler. Kimsenin kendisini sevmediğini düşünürler.

Günlük sıradan olaylar karşısında sıkılırlar... heyecan ararlar. sürekli yenilik, sürekli yenilik, hep yenilik, her şeyden haz almak isterler, haz alamayınca hayal kırıklığına uğrarlar.

Her işe hemen el atarlar, el atarlar ama sürdürmede güçlük çekerler. Ne işle uğraştıklarını anlamak zordur. Sürekli sosyal faaliyet değiştirirler, standart bir işi yapamazlar, iş ve alışkanlık değiştirerek yeni heyecanlar yaşamaya çalışırlar.

Birçok kereler ilgi ve dikkat çekmek için intihar etme tehdidinde bulunurlar. Hatta dikkat çekmek için intihar girişiminde bulunanlar da kliniklerde tedavi edilirler.

Bu kişiler somatizasyon bozukluğuna çok yatkın oluyor, yani bedenini çok dinleyen, kalp çarpmasını dinleyen, ellerinin terlemesini sorun yapan özellikleri ağır basar. Sanki dünyanın ortasında kendisi var ve dünyanın tüm projektörleri onu aydınlatıyormuş gibi, tüm alıcılar kendisine ve bedenine yönelmiştir. Sürekli kendisini dinler... kendisindeki en ufak değişime karşı aşırı duyarlıdır...

Histrionik kişilik bozukluğu, ülkemizde kadınlarda ve erkeklerde eşit bir dağılımla kendisini gösteriyor. Ve her 100 kişiden en az 15 tanesinde Histrionik Kişilik Bozukluğunun olduğu bilgisi elimizde var... Demek oluyor ki her 100 kişiden 15 tanesi bu durumda...

En önemli soru... **Bu durumdan kurtulmak için ne yapmalıyız?**

Öncelikle yukarıda bahsedilen kriterlerin ne kadarının bizde olup olmadığına bakmamız gerekiyor...

Kişilik bozuklukları ilginçtir sevgili okurlar! Bizler günlük hayatımızda yaşarken, işler yolundayken de kendimize göre bazı özellikler taşırız. Hatta bu özellikler bizi biz yapan, bizi diğerlerinden ayıran niteliklerdir. Bu niteliklerimizi iyi tanımamız gerekir. Çünkü işler yolundayken önemli olmayan özelliklerimiz, herhangi bir travma yaşadığımızda önemli olmaya başlar. Yani eşini biraz kıskanan ve çevresindeki diğer kişilere oranla biraz daha fazlaca kıskanç olan bir beyefendi; ani bir şokla, ani bir travma ile sarsıldığında, halihazırda bünyesinde taşıdığı kişilik özelliklerini abartılı olarak yaşamaya başlar.

Travma öncesi masum görünen ve eşine olan sevgisinden kıskançlık yapıyor diye düşünülen o davranış, inanılmaz bir boyuta ulaşır. Aşırı kıskanç bir kişi olup çıkar. Evden sokağa çıkarmaz hale bile gelebilir ve hayatı hem kendisi hem de sevdikleri için yaşanılmaz hale getirir.

Kişilik özelliklerinin tanınması bu açıdan önemli sevgili okurlar... herkesin kendisini tanıması ve aslında rahatsız olduğu veya uyarı aldığı davranışlarını değiştirmeye çalışması gerekli. Aksi halde travmatik olaylar bizi ilerde zor durumda bırakabilir.

Peki histrionikler ne yapacak?

Öncelikle -eğer ellerinden geliyorsa- başkalarının ilgi odağı olma duygularının önüne geçmeye çalışacaklar...

"Beni herkes sevsin" diye düşünüyorlarsa... MÜJDE!

"Sizi herkes sevmez... sevemez... her yaptığınız hareketi herkes onaylayamaz..." Bu durum fıtrata aykırı. Herkesi, herkesin aynı anda sevmesi mümkün değil... her yaptığınız hareketin, herkes tarafından onaylanması da... öncelikle bu durumun kabul edilmesi önemli.

Üstelik sizi herkesin sevmesi de gerekmiyor... "herkes" çok büyük bir kapsama alanına sahip bir kavram... o "herkes"in içinde, sizin, sizi sevmesini istemediğiniz insanlar da var.

Lütfen **Dünya Sağlık Örgütü'nün belirlediği** ve **sizler için kaleme aldığım** bu özellikleri iyice okuyun...

Kendinizde olduğunu hissettiğiniz ve sizi rahatsız eden özellikleriniz varsa, bu özelliklerin ilerde size zorluk yaşatabileceğini düşünün ve elinizden geldiğince bunların önüne geçmeye çalışın. Tek tek tüm özellikleri aynı anda iptal etmenize gerek yok.

Hatta tamamen yok etmenize de gerek yok. Hepimiz bir derece ilgi odağı olmak isteriz, insanız çünkü... ama her zaman, her yerde olmaz... olamaz... herkes bizi her yerde prensesler gibi karşılayamaz... bunun bilincinde olmamız önemli.

Sevgiyle kalın...

Mehtap KAYAOĞLU
(Psikolojik Danışman & Psikoterapist)
mehtap.kayaoglu@yuzlesme.tv
mehtapkayaoğlu@gmail.com
http://www.facebook.com/psk.mehtapkayaoglu
http://www.twitter.com/mehtapkayaoglu

ÇOCUĞUMUZLA İLETİŞİM KURMAK

İletişim; ne söyleyeceğimizi, nerede, ne zaman ve nasıl söyleyeceğimizi en iyi bilme sanatıdır. Çocukla iletişim çocuk eğitiminin temelidir. Çocuğumuzun duygularını, istek ve ihtiyaçlarını anlayabilmemiz, arada güçlü sevgi bağları kurabilmemiz ve ona arzu ettiğimiz terbiyeyi verebilmemiz ancak güzel bir iletişimle mümkündür.

Çocuğunuzu ciddi bir şekilde sonuna kadar dinleyebilmek iletişimin ilk adımıdır. İyi bir dinleyici olun; dinlerken göz kontağı kurun. Pasif değil etkin dinlemeyi seçin. Yani çocuğun sadece sözlerini değil, sözlere yüklediği duyguları anlamaya çalışın. Duygularını ifade etmeye yönlendirin.

Çocuk konuşurken mümkün mertebe itiraz ve müdahale etmeden sonunu getirmesini bekleyin. Sizin dinlemeniz neticede ona da dinlemeyi öğretecektir.

- Çocuğunuza karşı, hitap tarzınıza kadar, sevgi dolu bir yaklaşım sergileyin. Sevginizi ifade edin.

Kur'an-ı Kerim'de Peygamberlerin çocuklarına hep "**yavrucuğum**" diye hitap etmeleri bize en güzel örnektir,

- Yaptığı güzel şeyleri küçük de olsa muhakkak görün, takdir ve teşvik edin,

- Ona güvendiğinizi sık sık vurgulayın,

- Empati kurun; yani olayları çocuğun gözüyle görmeye çalışın. Böylece çocuğu daha iyi anlayacak; aranızda duygusal bir bütünlük sağlamış olacaksınız,

- Çocuğunuza değer verin. Düşüncelerini sözlerini ve duygularını önemsediğinizi hissettirin.

Çocuğunuz bir konuda bir öneride bulunduğunda dikkatle dinleyin; değerlendirin. Fikirlerine mutlaka saygı duyun,

- Evle, aileyle ilgili konularda çocuğunuzla istişare yapın.

Kur'an-ı Kerim'de Hazreti İbrahim *(Radıyallahu Anh)*'in, Allah *(Celle Celaluhu)*'ın emrini yerine getirmek üzere Hazreti İsmail *(Radıyallahu Anh)*'i kurban etmeye götürürken onunla istişare yapması, bize rehberlik etmelidir,

- Çocuğunuza hiçbir şeyi tercih etmeyin veya çocuğa böyle tehlikeli bir

Çocuklarımız,
Allah'ın bize bir
hediyesidir.
İyi anne-baba olalım;
dünyada ve ahirette
onları kendimize
rahmet kılalım.

Mahmud Ustaosmanoğlu
(Kuddise Sirruhu)

imaj vermeyin. Işe veya bir eşyaya kendisinden daha çok değer verildiği hissine kapılması çocukta onarılmaz yaralar açar,

- Çocuğunuza zamanında zaman ayırmasını öğrenin. Zamanın çok hızlı akıp geçtiğini, yetişkinler yaşlanırken çocukların yetişkinliğe doğru gittiğini ve geçen zamanın asla geri gelmeyeceğini unutmayın,

- Çocuğunuzla aranızda ortak noktalar bulun. Onun ilgi duyduğu, sevdiği alanlara siz de ilgi gösterin.

Bu alanlar resim, tarih, koleksiyon, spor, edebiyat vb. olduğu gibi herhangi bir olay da olabilir. Bu ortak konular aradaki iletişim bağını kuvvetlendirecektir,

Çocuğunuzla her gün az da olsa nitelikli beraberlik sağlayın. Bu beraberliğin kitap okuma, oyun oynama, gibi çocuğun seveceği ve seçeceği bir etkinlik olmasına dikkat edin. Unutmayın ki, bu küçük beraberlikler çocuğunuza çocukluğunun, size de anne babalığın doyulmaz hazzını yaşatacaktır,

Çocuğunuzun sevincini ve kederini ilk paylaşmak isteyeceği kişi siz olun. Bunun için de size göre çok önemsiz bile olsa üzüntü ve sevinçlerini samimi olarak paylaşın. Bu hallerin aradaki iletişim köprüsünü kuvvetlendirmede en tesirli anlar olduğunu unutmayın.

Okul dönüşü çocuğunuzu sevgiyle karşılayın. Derslerinden önce kendisinin nasıl olduğunu sorun. Çocuğun gün boyunca geçirdiği olayları heyecanla anlatışını dikkatle dinlemek, arada sıcak ilişkilerin kurulmasına en güzel fırsattır,

Çocuğunuzla çocuklaşarak oyun oynayın. Oyun, çocuğun kalbine giden ve sizi onunla bütünleştiren en güzel, en kestirme yoldur. Bu yolu değerlendirmeyi bilin,

İster yolda yürürken, ister taşıtla giderken kelime oyunlarıyla, bilemece ve fıkralarla yolculuğunuzu eğlenceli hale getirin,

Çocuğunuzdan bir iş yapmasını isterken zamanını iyi kollayın. Başka bir şeye odaklanmış olmamasına, istekli olmasına dikkat edin,

Çocuğa emredici konumda olmamaya çalışın. Mesela "yap" demek yerine "yapalım" ifadesini tercih edin,

Konuşmalarınızda "lütfen" ve "teşekkür ederim" sözcüklerine yer verin. Gerektiğinde özür dilemeyi bilin.

Çocuğunuzun arkadaşlarına değer verin; eve davet edin. Aileleriyle tanışıp dostluk kurun. Mümkünse beraber geziler tertipleyin.

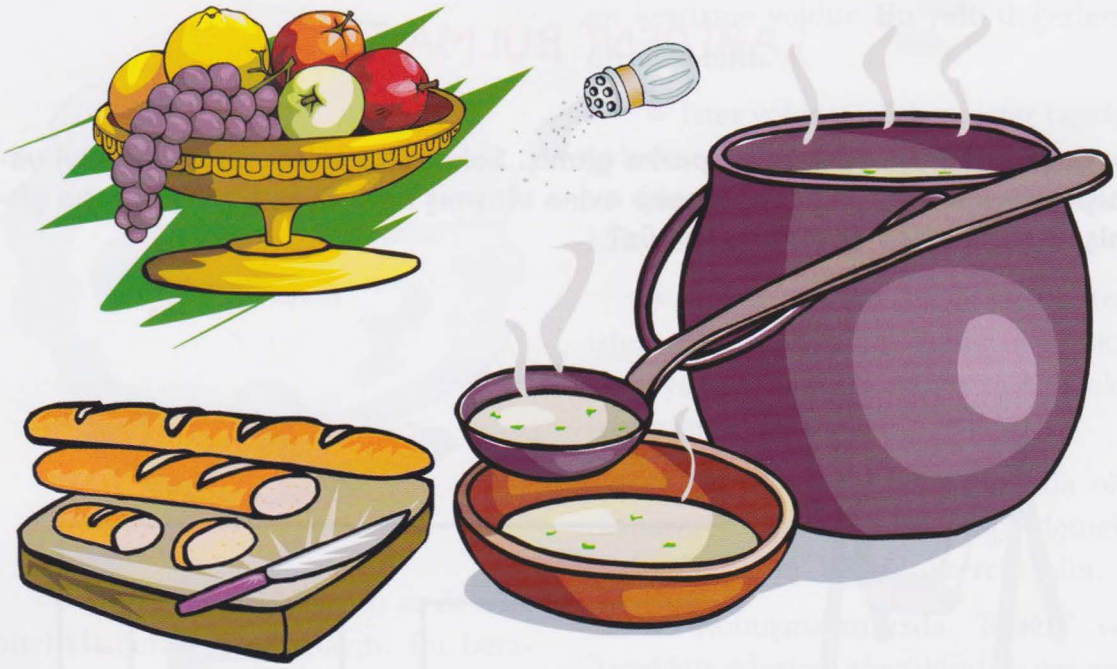
Çocuğunuzla konuşurken beden dilinizi kontrol altında tutun. Ne söylediğinizden çok nasıl söylediğinize dikkat edin.

Hatalarında yargılayıcı olmayın, tartışmaya girmeyin. Ancak "Ne sonuç çıkarttığını" sorarak tecrübe kazanmasına ve ders çıkarmasına yardımcı olun.

Çocuğunuza yetişkin insanmış gibi davranın; ama ondan yetişkin insan davranışı beklemeyin.

Çocuğunuzun menfi yönlerinden ziyade müsbet yönlerine dikkat çekin. Hiç bir oyun seyircisiz devam edemez. Olumsuzluklara çok dikkati çevirmek bir yerde onu teşvik etmektir.[1]

1) Anne Baba ve Eğitimcilere 9 Anahtar
Şerife Tortop

YEMEK YEME ADABI

1. Yemekten önce ellerimi yıkarım.
2. Besmele çekerim.
3. Yemeğe tuzla başlarım.
4. Yemeği sağ elimle yerim.
5. Yemeğimi oturarak, ağzımı açmadan yerim.
6. Sofrada büyük kimseler varsa, onlar yemeğe başlamadan yemeğe başlamam.
7. Lokmaları küçük bölerim ve iyice çiğnerim.
8. Sıcak yemeğe üflemem. Soğumasını beklerim.
9. Önümden yerim.
10. Ekmeğe hürmet eder, masaya düşen kırıntıları toplarım.
11. Tabağımı sünnetlerim.
12. Yemeği tuzla bitiririm.
13. Sofra duasını yaparım.
14. Yemeğin sonunda ellerimi yıkar ve kurularım.
15. Yemek yerken başkalarının midesini bulandıracak davranışlardan kaçınırım.[2]

2) Hiranur 7-9 Yaş Tatil Kitabı

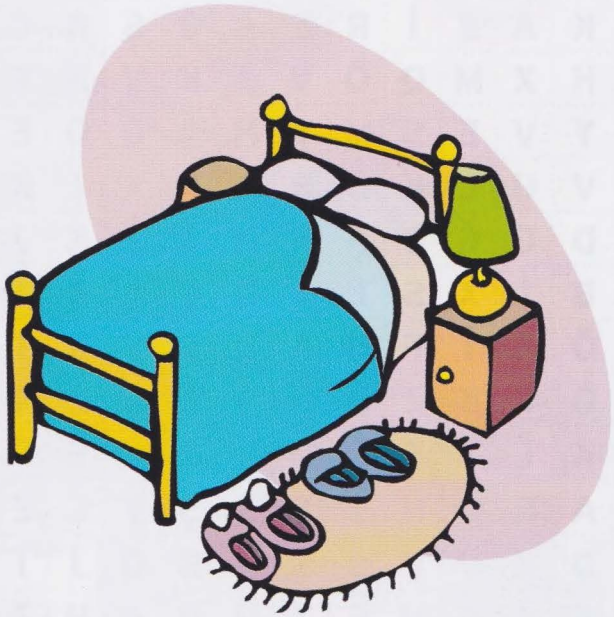
AYIPLARI ÖRTMEK

İnsanların ayıplarını örtmeli, görmemezlikten gelmeli, başkalarına anlatmamalıyız. Büyüklerimiz: "Kusursuz kul olmaz" demişlerdir. Bir kimsenin kusurunu görmezlikten gelmek, onun bizim hakkımızda güzel düşünmesine ve bizi sevmesine sebep olur. İnsanların hatalarını yüzüne vurmamız, onları utandırır, aramıza soğukluk girmesine sebep olur. İyi bir Müslüman, kusur ve ayıpları ortaya çıkarmaktan, başkalarına anlatmaktan kaçınır.

Peygamber Efendimiz; "Kim dünyada Müslüman kardeşinin ayıbını örterse, Allah-ü Teâlâ'da ahirette onun ayıbını gizleyip kapatır" buyurmuştur.

OKUMA PARÇASI

YUSUF'UN HAFTA SONU

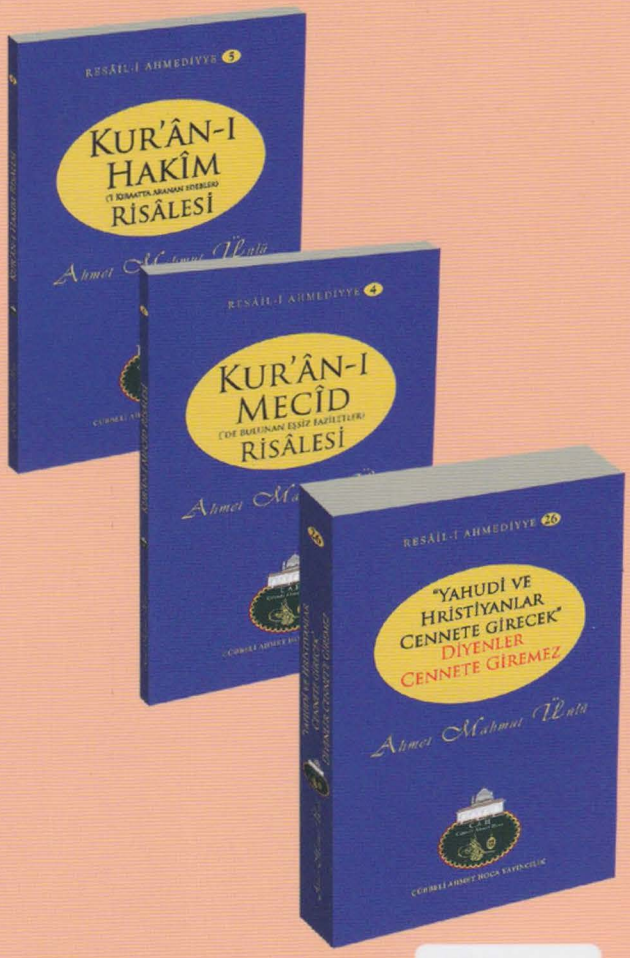
Yusuf, hafta sonu çok sevdiği halasına kalmaya gitti. Halasının oğlu Emre ile bahçedeki ağaçlara tırmandılar, koşu yarışı yaptılar. Namaz vakitlerinde abdest alıp, camiye koştular. Vakit epey ilerleyince, hava kararmadan eve döndüler. Akşam yemeğinden sonra, halası karpuz ikram etti. Yusuf, karpuzu çok seviyordu. Annesinin tembihlerini hatırlamasına rağmen, ölçüyü kaçırıp fazla yedi. Yusuf o gece yatağını ıslattı.

Sabahleyin halası kahvaltıyı hazırlayıp, çocukları uyandırdı. Emre hemen kalktı, abdestini alıp, sofraya oturdu. Yusuf ise, altını ıslattığı için yatağından çıkamıyordu. Annesinin sözünü dinlememenin verdiği pişmanlık içerisinde ne yapacağını düşündü. Emre durumu fark ederse ne yapardı? Onunla alay eder miydi? Yusuf böyle çaresizlik içinde yatağında kıvranırken, Emre'nin ablası Zehra, Yusuf'un imdadına yetişti. Onu utandırmadan:

- Yusuf, herhalde çok terlemişsin, elbiselerini değiştirmen için Emre'nin elbiselerinden vereyim, deyince Yusuf çok rahatladı.

Lalegül Dergisine Abone Olan Herkese Hediye

* KURAN-I MECİD RİSALESİ
* KURAN-I HAKİM RİSALESİ
* YAHUDİ VE HRİSTİYANLAR CENNETE GİRECEK DİYENLER CENNETE GİREMEZ
* KORUNMUŞ SIR MUSKASI
* GÜL KOKULU TESBİH
* AKILLI SECCADE

Hediyeli Abonelik

Yurtiçi	Yurtdışı
₺120	€90

444 34 68

www.lalegulnesriyat.com